

© T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kùtùphaneler ve Yayınlar Genel Mùdùrlùđù

Eser Adı: Ùmmî Sinan Dîvânı
Mùellifi: Ùmmî Sinan
Hazırlayan: A. Azmi Bilgin
Yayın Yılı: 2017
ISBN: 978-975-17-3458-7
Ana Yayın Numarası:3236
Kùltür Eserleri Dizisi-478

Adres: Anafartalar Mahallesi, Cumhuriyet
Caddesi, No: 4, B-Blok, 06030
Ùlus/ANKARA
Telefon: 00 90 312 3099001
Faks: 00 90 312 3098998
e-posta: yaphaz@kulturturizm.gov.tr

www.kulturturizm.gov.tr
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>

ÜMMÎ SİNAN

(ö. 1657)

DİVAN

**Hazırlayan
Dr. A. Azmi BİLGİN**

**Ankara
2017**

Ümmî Sinan'ın Türk Tasavvuf Edebiyatındaki Yeri

Ümmî Sinan 17. yüzyıl mutasavvıf-şairlerimizdedir. Kaynaklarda mahlası hem Ümmî Sinan hem Sinan Ümmî olarak geçmektedir. Elmalı'da doğup büyüyen Ümmî Sinan Yunus Emre, Eşrefoğlu Rûmî, Hacı Bayram-ı Velî gibi, bir tekke şeyhi olması hasebiyle mesajlarını şiirleriyle vermiş ve çevresini aydınlatmıştır.

Ümmî Sinan'ın tanınmasını ve Türk edebiyatı içerisinde yer edinmesini sağlayan eseri *Divan*'ı olmuştur. Ayrıca yine aynı yüzyılın ünlü mutasavvıf-şairlerinden Niyâzî-i Mısrî'nin de şeyhi olması şöhretinin yayılmasına tesir etmiş olmalıdır. *Divan*'ı üzerinde bugüne kadar bazı çalışmalar yapılsa da tenkitli metni ve divanının incelenmesi üzerinde ilmî bir neşir yapılmamıştır. Aslında tekke edebiyatı diye adlandırabileceğimiz bu alanda bu tür divan neşirleri çok azdır.

Ümmî Sinan'ın Hayatı ve Eserleri

Antalya Elmalı'da doğdu. Adı Yûsuf, babasının adı İbrâhim'dir. Bazı eserlerde Muhammed olarak verilse de¹ bu doğru değildir. Şiirlerinde mahlas olarak hem “Ümmî Sinan”ı hem “Sinân-ı Ümmî”yi kullanmasından dolayı kaynaklarda her iki mahlasıyla da yer almış, bu farklı adlandırma günümüze kadar devam etmiştir.

Vakıf muhasebe defterlerinde kendi adıyla anılan camiyi (Şeyh Ümmî Sinan Camii)²; Evliya Çelebi Ümmî Sinan Efendi Camii diye kaydetmekte ve kendisinden Ümmî Sinan Sultan diye söz etmektedir.³ Özellikle bu iki kayıttan Ümmî Sinan adlandırmasının daha doğru olacağı anlaşılmaktadır.

Ailesi ve öğrenim durumu hakkında bilgi yoktur. Son yıllarda yapılan bazı çalışmalarda Elmalı'da tekke ile medreseyi birlikte yürüttüğü ileri sürülmekteyse de⁴ eski kaynaklarda Elmalı'da böyle bir medreseden söz edilmemektedir.

¹ bk. Hüseyin Ayvansarâyî. *Vefeyât*. Süleymaniye Kütüphanesi. Esad Efendi. nr. 1375. vr. 46^a.; Bursalı Mehmed Tahir (1333). *Osmanlı Müellifleri*. C. I. İstanbul: Matbaa-i Âmire. 85.

² BA. Nezaret Sonrası Evkaf Defterleri [EV]. nr. 15024. 2, 49.

³ Evliya Çelebi (1935). *Seyahatnâme*. C. IX. Dersaadet: İkdâm Matbaası. 280-281.

⁴ Abdullah Ekiz (2001). *Dünden Bugüne Elmalı*. Antalya: Elmalıyı Tanıtma ve Yaşatma Derneği. 148.

Niyâzî-i Mısrî gibi bir sūfînin Uşak'ta kendisine intisap ederek onunla birlikte Elmalı'ya gittiği ve 1647-1656 yılları arasında yanında kalıp ondan seyrüsülûkünü tamamladığı bilinmektedir. Bu da onun bir sūfî olarak devrinde geniş bir çevreyi etkisi altına aldığını göstermektedir. Halvetiyye'nin Ahmediyye kolunun kurucusu Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin'in halifelerinden Abdülvehhâb (Vehhâb) Ümmî'nin halifesi Eroğlu Nûrî'ye (ö. 1012/ 1603) intisap ederek hilâfet alan Ümmî Sinan'ın şöhretinin saray çevrelerine kadar ulaştığı, devlet ricâlinin isteğiyle oğullarından birini halifesi Niyâzî-i Mısrî ile İstanbul'a gönderdiği rivayet edilmektedir⁵ Niyâzî-i Mısrî'nin *Mevâidü'l-irfân* adlı eserini istinsah eden halifesi Mustafa Efendi, Ümmî Sinan'ın Eroğlu Nûrî'nin vefatı üzerine fûrûat esmâsını Denizlili Mazharî (Mazhar) Sultan'dan tamamladığını ve daha sonra hilâfet makamına geçtiğini söyler.⁶ Divanında Abdülvehhâb Ümmî'nin halifelerinden olduğu anlaşılan Mazharî Sultan'ı metheden iki şiirinin bulunması bu bilgiyi teyit etmektedir.

17. yüzyılın önde gelen mutasavvıf şairlerinden olan Niyâzî-i Mısrî, Ümmî Sinan'dan övgüyle bahseder, onun mürşid-i kâmil olduğunu, âyet ve hadislerin esrarını bildiğini söyler. Halifelerinden Şeyh Muslihuddin Mustafa Uşşâkî, Gülaboğlu Mehmed Askerî, Uşaklı Ahmed Matlaî, Çavdaroğlu Müftî Derviş gibi mutasavvıf şairler de onu "kâmil bir mürşit, zamanın kutbu, velâyet tahtının sultanı, mârifet kânının ummanı" gibi sıfatlarla methetmişlerdir.

Hüseyin Vassâf'ın isimlerini kaydettiği Kâşif ve Suphi Hasan efendilerin de Ümmî Sinan'ın halifeleri arasında yer aldığı anlaşılmaktadır. Başta Niyâzî-i Mısrî olmak üzere Uşşâkî, Askerî, Matlaî gibi sufilerin Ümmî Sinan'dan hilâfet almaları, Antalya ve Elmalı'dan başka Afyon, Denizli, Uşak, Kütahya gibi şehirlerde Ümmî Sinan'ın tanınıp sevilmesinde ve adının yayılmasında etkili olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bazı ilâhilerinin çeşitli mecmualarda bulunması ve bir kısmının bestelenmesi,⁷ onun şiirlerinin değişik meclislerde okunageldiğini göstermektedir.

Halvetî-Sivâsî şeyhi Mehmed Nazmi Efendi'nin onun hakkında ağır sözler sarfettikten sonra Yiğitbaşı kolu şeyhleri Tâlib Ümmî, Eroğlu Nûrî ve Ümmî Sinan'ın cahil ve Şeyh Bedreddin itikadında olduklarını söylemesinin⁸ ne derece gerçeği yansıttığı tartışmalıdır.

⁵ Mustafa Lutfî (1309). *Tuhfetü'l-asrî fî menâkibi'l-Mısrî*. Bursa: Matbaa-i Emrî. 17.

⁶ Niyâzî-i Mısrî (1971). *Mawaidü'l-irfân: İrfân Sofraları*. Çev. Süleyman Ateş. Ankara: Emel Matbaası. 95.

⁷ *İlâhî Mecmuası*, Mevlânâ Müzesi Abdülbaki Gölpınarlı Kütüphanesi. nr. 1656. vr. 3^a, 13^b, 21^b.; *Mecmûa-i İlâhiyyât*. Süleymaniye Kütüphanesi. Ali Nihat Tarlan. nr. 61. vr. 42^b.

⁸ Mehmed Nazmi Efendi. *Hediyyetü'l-ihvân*. İÜ Kütüphanesi. TY. nr. 1604. vr. 81^{a-b}.

25 Cemâziyelâhir 1067'de (10 Nisan 1657) vefat eden Ümmî Sinan'ın mezarı Elmalı'da kendi adını taşıyan caminin bitişiğindeki türbededir. 1926'da yıkılan cami ve türbe 1959'da yeniden yapılmıştır. Ümmî Sinan'ın Süleyman ve Selâmi Halil adlarında iki oğlu vardır. Babalarından eğitim alan ve her ikisi de şair olan oğulları şiirlerinde “Hakîrî” ve “Selâmî” mahlaslarını kullanmıştır. Ümmî Sinan ile Halvetiyye'nin Sinâniyye kolunun kurucusu İbrâhim Ümmî Sinan (ö. 976/1568) eski ve yeni kaynaklarda birbiriyle karıştırılmıştır. Bu durum şiirleri için de söz konusudur. Meselâ İstanbul Kitaplıkları Yazma Divanlar Kataloğu'nda (İÜ Ktp., TY, nr. 512; Beyazıt Devlet Ktp., nr. 3356) ona ait divan nüshaları İbrâhim Ümmî Sinan adına kaydedilmiştir.

Eserleri. 1. *Kutbü'l-meânî*. Yedi bölümden oluşan devriye türündeki bu mensur eser “insanın âlem-i ervâhtan âlem-i süflîye ne tarikle nüzûl edip ne tarikle urûc edeceğini beyan etmek” için yazılmıştır (vr. 64^b). Tek nüshası bulunan eser üzerine (İzmir Millî Ktp., nr. 2011/5, vr. 63^b-74^a) yüksek lisans çalışması yapılmıştır (Mehmet Erdem, *Sinan Ümmî ve Kutbü'l-meânî İsimli Risalesi Üzerine Bir İnceleme*, 1997, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi).

2. *Divan*. Eserde tevhid, münâcât, na't-istişfâ, methiye, mersiye, nasihatnâme, silsilenâme, devriye ve şathiye türünde 145'i aruzla toplam 200 şiir vardır. Ümmî Sinan birçok mutasavvıf şair gibi şiirlerini irşad vasıtası olarak kullanmış, zaman zaman öğütler vermiştir. Ayrıca çağındaki aksaklıkları, bozuklukları eleştirmekten geri durmamış, bunun için müstakil bir şiir yazmıştır. Bu da onun toplumun dertleriyle ilgilendiğini göstermektedir. İstanbul'da basılan divanın (1299) dört yazma nüshası esas alınarak A. Azmi Bilgin tarafından tenkitli neşri yapılmıştır.

Divan Nüshalarının Tanıtılması

Ümmî Sinan Divanının tespit edilen yedi nüshasından biri henüz ele geçmemiştir. Divanın tenkit metni için esas aldığım dört yazma nüsha şunlardır:

1. Elmalı Halk Ktp., nr. 43, s. 37-163 (E)

Baş:

⁹ A. Azmi Bilgin (hzl.) (2000). *Ümmî Sinan Divanı: İnceleme-Metin*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi. 239.

Müfred

Tevhîd-i esmâdan aldı dersini Ümmî Sinân

Vâridâtun pertevinden şerh olundu bu Dîvân

Son:

Azm idüp sır iline

Rahmâna irdi cân yine

Meşin kaplı, 213x150 mm ebadında bir mecmua içindedir. Tamamı 320 yaprak olan mecmuada başka şairlerin şiirleri de bulunmaktadır. Ümmî Sinan'ın divanı mecmuanın 37-163. Sayfaları arasında olup nesih hatlıdır.

Divanın derkenarlarında bulunan notlardan Ümmî Sinan zamanında yaşamış, onun zikir meclisinde bulunmuş bir kimse tarafından yazılan bir nüsha eser alınarak bu nüshanın istinsah edildiğini söyleyebiliriz. Mecmua 1138 (1725) yılında istinsah edilmiştir.

2. İstanbul Üniversitesi Ktp., TY, nr. 512 (Ü)

Baş:

Tevhîd-i esmâdan aldı dersini Ümmî Sinân

Vâridâtun pertevinden şerh olundu bu Dîvân

Son:

Her kim bunda gelüp-durur hasret bağrın delüp-durur

Ümmî Sinân bulup-durur anun-içün mürşidullâhı

Etrafi meşin, üstü ebru kaplı ve miklepli bir cilt içinde, 128 yapraktır. 210x150 (150x85) mm ebadındadır. Kâğıdı âharlıdır, istinsah tarihi belli değildir.

3. Süleymaniye Ktp., Haşim Paşa, nr. 70 (HP)

Baş:

Tevhîd-i esmâdan aldı dersini Ümmî Sinân
Vâridâtun pertevinden şerh olundu bu Dîvân

Son:

Her kim bunda gelüp-durur hasret bağrın delüp-durur
Ümmî Sinân bulup-durur anun-içün mürşidullâhı

Koyu yeşil bez bir cilt içinde 52 yapraktır. 230x150 (170x120) mm ebadındadır. Kâğıdı krem renginde olup aharlıdır. Ali Haydar bin Ahmed Muhtar tarafından 3 Rebiülevvel 1304 (30 Kasım 1886) tarihinde istinsah edilmiştir.

4. Beyazık Devlet Ktp., nr. 3356 (B)**Baş:**

Taâlallâh yâ Hannân ki zatına zevâl olmaz
Yüce Sultâan yâ Mennân nüzûli intikâl olmaz

Son:

Her kim bunda gelüp-durur hasret bağrın delüp-durur
Ümmî Sinân bulup-durur anun-içün mürşidullâhı

Sırtı meşin, üstü ebru kaplı bir içinde 130 yapraktır. 235x170 (185x110) mm ebadındadır. Kâğıdı kaba Avrupadır 1298 (1881) yılında istinsah edilmiştir. Nüshanın sununda eserin tamamlandığını anlatan 9 beyitlik bir manzume ve ferağ kaydından başka Seyyid Nizamoğlu'na ait 15 beyitlik bir ilahi, Niyazi Mısrî'ye ait 14 beyitlik bir başka ilahi de bulunmaktadır. Bu nüsha bir hayli eksiktir. Yerleri karışmış varaklar da vardır.

Tenkitli metni hazırlarken büyük ölçüde Elmalı nüshasını esas aldım, bu nüsha mürettep olmadığı için divanın tertibinde İstanbul Üniversitesi'ndeki nüshayı göz önünde bulundurdum.

Divanın çeviriyazısında büyük ölçüde metne sadık kaldım. Elmalı nüshasının harekeli kısımlarını göz önüne alarak eserin imlâsını şekillendirmeye çalıştım. 17. yüzyılda bir kısım eklerin uyuma girdiğini de dikkate alarak *Divan*'ın imlâsını buna göre kurdum. Bunun yanında yer yer Eski Anadolu Türkçesi özelliklerinin eserimizde de devam ettiği görülmektedir. Bunda klişe imlânın da rol oynadığı söylenebilir.

Kaynakça

- Bilgin, A. Azmi (hzl.) (2000). *Ümmî Sinan Divanı: İnceleme-Metin*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Bilgin, A. Azmi (2000). “Ümmî Sinan’ın Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserleri”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* XXIX: 13-30.
- Bursalı Mehmed Tahir (1333). *Osmanlı Müellifleri*. C. I. İstanbul: Matbaa-i Âmire. 85.
- Dikmen, Hamit (1996). “Elmalı Şeyh Yusuf Ümmî Sinan Efendi”. *Erdem* (Aydın Sayılı özel sayısı-II) IX (26): 643-649.
- Ekiz, Abdullah (1962). *Sinan Ümmî ve Ahfadı*. Ankara: Orkun Basımevi.
- Ekiz, Abdullah (2001). *Dünden Bugüne Elmalı*. Antalya: Elmalı Tanıtma ve Yaşatma Derneği. 148.
- Erdoğan, Kenan (2005). “Yunus Yolunda İki Şair”. *Osmanlı Araştırmaları: The Journal of Ottoman Studies* XXVI: 265-269.
- Evliya Çelebi (1935). *Seyahatnâme*. C. IX. Dersaadet: İkdam Matbaası. 280-281.
- Harîrîzâde Kemaleddin. *Tibyânü vesâilî'l-hakâik fî beyânî selâsili't-tarâik*. Süleymaniye Kütüphanesi. Fatih. nr. 432. C. III. vr. 130^a-134^a.
- Hüseyin Ayvansarâyî. *Vefeyât*. Süleymaniye Kütüphanesi. Esad Efendi. nr. 1375. vr. 46^a. *İlâhî Mecmuası*. Mevlânâ Müzesi Abdülbaki Gölpınarlı Kütüphanesi. nr. 1656. vr. 3^a, 13^b, 21^b.
- İsmail Belîğ (1302). *Güldeste-i Riyâz-ı İrfân ve Vefeyât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân*. Bursa: Hüdavendigâr Vilayet Matbaası. 188-192.
- Kurnaz, Cemâl ve Mustafa Tatçı (1998). *Ümmî Sinan: Hayatı ve Şiirleri*. Ankara: Akçağ Basım Yay.
- Mecmûa-i İlâhiyyât*, Süleymaniye Kütüphanesi. Ali Nihat Tarlan. nr. 61. vr. 42^b.
- Mehmed Nazmi Efendi. *Hediyetü'l-ihvân*. İÜ Kütüphanesi. TY. nr. 1604. vr. 81^{a-b}.
- Mustafa Lutfî (1309). *Tuhfetü'l-asrî fî menâkibi'l-Mısri*. Bursa: Matbaa-i Emrî. 10-21.
- Müstakimzâde Süleyman Sâdeddin. *Mecelletü'n-nişâb*. Süleymaniye Kütüphanesi. Hâlet Efendi. nr. 628. vr. 260^a.
- Müstakimzâde Süleyman Sâdeddin. *Meşâyihnâme-i İslâm*. Süleymaniye Kütüphanesi. Esad Efendi. nr. 176/1. vr. 5^a-6^a.
- Niyâzî-i Mısri (1971). *Mawaidu'l-irfân: İrfan Sofraları*. trc. Süleyman Ateş. Ankara: Emel Matbaası. 95.
- Osmanzâde Hüseyin Vassâf (2006). *Sefîne-i Evliyâ*. Hzl. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz. C. III. İstanbul: Kitabevi. 98.
- Süleyman Fikri (1338r/1340). *Antalya Livâsı Târîhi*. İstanbul: Matbaa-i Âmire. 187-191.

- Şeyhî Mehmed Efendi (1989). *Vekāyiu'l-fuzalâ*. Hzl. Abdülkadir Özcan. C. III. İstanbul: Çağrı Yayınları. 123.
- Tatcı, Mustafa (2008). *XVI-XVIII. Asırlarda Elmalı Havzasında Yaşayan Halveti Erenleri Hakkında Bir Araştırma Elmalı'nın Canları*. İstanbul: H Yay.

Metin

Müfred

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Tevhîd-i esmâdan aldı dersini Ümmî Sinân
Vâridâtüñ pertevinden şerh olundu bu Dîvân*

Tevhid

1

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Ta'âla'llâh yâ Hannân ki zâtıña zevâl olmaz
Yüce Sultân yâ Mennân nüzûle intikâl olmaz
- 2 Zehî Sultân-ı a'lâsın 'inâyet issi Mevlâsın
Hem evlâlardan evlâsın ki künhüñe hayâl olmaz
- 3 Zehî evvelsin ey Hâdî viresin cümle murâdı
Senüñdür kaygı vü şâdî aña bir gayri hâl olmaz
- 4 Ki sensin Vâhid ü Kahhâr bizi eyle saña sen yâr
Ne öñüñ var ne soñuñ var ne sağ u ne şimâl olmaz
- 5 Şanî'u'llâh-ı a'lemsin rahîmu'llâh-ı erhamsın
Kerîmu'llâh-ı ekremsin kemâlîña miñâl olmaz
- 6 Celâliñ kibriyâsından eger keşf eyleseñ envâr
Çamu 'âlem ola fânî ki ceng ü cim ü dâl olmaz
- 7 Olursa vaqt-ı ma'a'llâh meger ire habîbullah
Pes andan gayrı 'abdullâh melek cin perr ü bâl olmaz
- 8 Kelâmiñdur senüñ yâ Hû ki **lâ ilâhe illâ Hû**
Oğur zâkirleriñ Hû Hû çü senden infişâl olmaz

* Bu beyit E'de divana başlarken müfred adı altında, Ü ve HP'de 1. şiirin başında verilmiş, B'de ise yer almamıştır.

- 9 Buyurduñ çün **añi‘u‘llâh** yaratduñ her şeyi li’llâh
Diyeler tâ ki zıkrı’llâh yeg andan min fi‘âl olmaz
- 10 Eger insân eger hayvân her eşyâ emriñe fermân
Ki senden gayrıdan ey Cân kamu halka Zevâl olmaz
- 11 Delîlim âyet-i Qur’ân ki **sübhâne’ilezi** burhân
Ki lâ-izmân ve lâ-ımkân veyâhûd mülk ü mâl olmaz
- 12 Münezzehsin taşavvurdan ve fi’l-cümle bilinmekden
‘Akıllar mât u sergerdân bilinmek ihtimâl olmaz
- 13 Celîl ü zü’l-celâlsın hem Cemîl ü zü’l-cemâlsın hem
‘Azîm ü Bî-mitâlsın hem çü zâtıña mitâl olmaz
- 14 Seni söyler kamu diller uçan kuşlar esen yeller
Cemâliñ bâğına güller müzeyyen ak u al olmaz
- 15 Kime kim irdi bir zerre dîdârıñ zevkıniñ derdi
Dü ‘âlemde aña emtâl nebât u kand u bal olmaz
- 16 Qanı şol derd-ile yanan kim oldur ‘aşkıla qanan
Vişâliñ gibi ey Cânân ki bir dağı vişâl olmaz
- 17 Kime kim ‘aşkıñ odından kıgılcım irdi bir zerre
Ne meyl-i bâkî ne fânî ne guşsa hırqa şâl olmaz
- 18 Hayâliñ derdiniñ zevkın kime keşf eyleseñ bir kez
Ki devlet tâli‘i böyle mübârek kutlu fâl olmaz
- 19 Açıla vahdetî güller şakıya mürğ u bülbüller
Niçe şerh eyleye diller kim anda kıl u kâl olmaz
- 20 Şu kim ‘aşkıñ ile hayrân bulupdur kâmil-i imân
Yoluñda kim ki virdi cân aña hadd ü su’âl olmaz
- 21 Şu kim zikriñi derd-ile getürdi ‘aşq-ıla dile
Aña şeytân ne kâr kıla pes aña mekr ü âl olmaz
- 22 Bilürsin kim haşamuz çok ‘inâyet eylegil ey Hâk
Çü sensin Fâ‘il-i muñlak ki hergiz gayrı hâl olmaz

- 23 Cân alup cân viren sensin götürüp gideren sensin
Bu devrânı süren sensin saña baht-i cidâl olmaz
- 24 Çü sensin Hâdî-i burhân kerem kıl luţfila ihsân
Ki senden gayrı yâ Deyyân **ve lâ-mennü zü'l-mâl** olmaz
- 25 Egerçi karadur yüzüm velâkin toğrıdur özüm
Saña yalvarmağa bir dem kanı tâkat mecâl olmaz
- 26 Eger fazl-ı 'inâyâtıñ olursa derdime dermân
Ne gam guşsa baña gayrı işimde hiç melâl olmaz
- 27 Hudâvendâ Hudâvendâ hemân fazlıñ ola cânda
Kim zîrâ Ümmî Sinânda havâşş-ı hâşşı hâl olmaz

ELİF

2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Evveliñe olmadı hiç ibtidâ
Âhiriñe dahı yokdur intihâ
- 2 Zâhir ü bâtın saña hep muntazır
Bâb-ı fazlıñdan ider küllî recâ
- 3 Ey Kerîma'llâh Kıuddûsü's-selâm
V'ey Raḥîm ü Hâlik-ı arz u semâ
- 4 Mâlikü'l-mülk-i ḥaḳâyık ins ü cân
'Arş u kürs levḥ u kalem **taḥte'l-'ulâ**
- 5 On sekiz biñ 'âleme sensin İlâh
Râzıkı hem Hâfızısın ey Hudâ
- 6 Sensin ol Cebbâr-ı 'âlem zü'l-celâl
Ḳahr iderseñ yek nefis olur fenâ
- 7 Cins ü miṭliñ yok nazîriñ bir dahı
İllâ maḥbûbuñ Muḥammed Muştafâ
- 8 Nûr-ı vechiñden anı var eyledüñ
Sevdüñ anı derdlere kılduñ devâ

- 9 A‘zam-ı şânıñ bilinmeklik muhâl
Şerh olunup dile gelmez Kibriyâ
- 10 Geldi her kim ‘âleme her kim gele
Nûr-ı vechiñden olurlar âşinâ’
- 11 Nûr-ı zâtıñ kıble kılduñ cânlara
Bendesidür enbiyâ vü evliyâ
- 12 Baħr-ı zâtıñdan ħaber bilmeklige
Bulmadı yol ger veli ger enbiyâ
- 13 Baħr-ı muṭlaḳ lâ-te‘ayyün künh-i zât
Vaşf olunmaz niçedür ol Hû beḳâ
- 14 Dem-be-dem dir tapuña **tübtü ileyk**
Secde kılmış pâyiñe nûr-ı ‘amâ
- 15 Eyle olsa işbu remzi añlayan
Eylemez bundan öte çûn ü çirâ
- 16 Bu Sinân Ümmî temennâ kılduğı
Pâk zâtıñdan hemân ancak rızâ

3

- 1 ‘Âşıklarıñ eglencesi ism-i zâtıñ yâ Rabbenâ
Cânlarıñ diñlencesi zıkr-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 2 Fazlıñ kime beyân olur gizli râzı tıyan olur
Aña ḳatı ‘ayân olur keşf-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 3 Ne gelmiş ne gelesidür ne olmuş ne olasıdur
Ne bulmuş ne bulasıdur miṭl-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 4 Ĥalkıñ çoğı ħaḳḳı bilmez ancalar râh arar bulmaz
Degmelere naşîb olmaz vaşl-ı zâtıñ yâ Rabbenâ
- 5 Gerçek erleriñ ħâlıdur gideniñ uğrar yolıdur
Cümle ‘âleme ṭolıdur ħüsn-i zâtıñ yâ Rabbenâ

- 6 Hûr-i cinân şöhetine mağrûr olma devletine
İremezler lezzetine kurb-ı zâtıñ yâ Rabbenâ
- 7 Cezb eyleseñ kime seyrden eger giçden eger irden
Hergiz ayrılmaz nazardan resm-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 8 Baħr-ı muğriķdur dalınmaz bu baħra ğavvâş bulunmaz
Lâ-te‘ayyündür bilinmez künh-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 9 Bilen sensin ‘ilme’l-yaķın gören sensin ‘ayne’l-yaķın
Bulan sensin ħakķa’l-yaķın baħr-ı zâtıñ yâ Rabbenâ
- 10 Seni bildüm diyen bilmez seni buldum diyen bulmaz
Dile gelüp şerħ olunmaz vaşf-ı zâtıñ yâ Rabbenâ
- 11 Bilmeyenler bildüm şanur bulmayanlar buldum şanur
Görmeyenler gördüm şanur nûr-ı zâtıñ yâ Rabbenâ
- 12 Ger enbiyâ ger evliyâ ger aşfiyâ ger etkıyâ
Oldılar mazħar-ı zıyâ vech-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 13 Her kimi nûruñ cezb ider ‘aşkıñ yolın tırmaz güder
Dâ’im anı iħrâķ ider ‘aşķ-ı zâtıñ yâ Rabbenâ
- 14 Sensin ‘âlemlerden ğanî ister bu cân senden seni
Ayırmasun cân u teni künh-i zâtıñ yâ Rabbenâ
- 15 Ümmî Sinân fazlıñ ile gitmek dilerler ol ile
Sen maħrem eyledüñ hele sırr-ı zâtıñ yâ Rabbenâ

4

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Münezzeħ zâtı baħrından nedür mevcin kılan peydâ
Ya ol deryâ-yı muṭlaķdan nedür evvel olan peydâ
- 2 Ki zâtı lâ-teayyünden ħaber şormak degül ma‘nâ
Anuñ âṭâr-ı feyzinden ħaber virsün bilen peydâ
- 3 Çün ol ‘ummân-ı a‘zamdan kılupdur nûrı ol câmi‘
Ĥaberdâr ol kim ol nûrdan ne cevherdür olan peydâ

- 4 Budur ol yüce nûr-ı zât kılan cümle şifâtı mât
Ne hâlik oldu ne mahlûk nedür bundan gelen peydâ
- 5 Nedür ol zât-ı a‘lâdan rızâ taleb kılan evvel
Aña hüküm eyleyen sırran rızâ emrin kılan peydâ
- 6 Ki ya‘nî isteye irzâ bilinmeclük-durur a‘lâ
Ki oldur ahsen ü ekber iden ‘irfân kılan peydâ
- 7 ‘Amânîñ ‘ilmini evvel ne sırdur eyleyen ihyâ
Ne keyfiyyet kemâlidür kim anda cem‘ olan peydâ
- 8 Şifâtı bahtîniñ evvel kadîmî dinilen oldur
Haqâyık andan olmuşdur ne kim geldi gelen peydâ
- 9 Gelüp ‘irfân diler insân ola zâhir nihân ihsân
Ki ol nûruñ ziyâsından haqâyıklar kılan peydâ
- 10 Nedür ol nûr-ı kand-ile gelen ol nûr-ı câmi‘den
Ki illâ hû kelâmıyla ezel mahlûk olan peydâ
- 11 Sinân Ümmî haqâyıkda kim anuñ pertevindendür
Pes ol burhân-ı a‘lâdur anı herdem kılan peydâ

5

- 1 Ey cümle halkıñ maşûdı
Al gönlümi senden yaña
Ey külli şey’iñ mevcûdı
Al gönlümi senden yaña
- 2 Budur yüregüm yâresi
Gitmedi yüzüm qarası
Ey bî-çâreler çâresi
Al gönlümi senden yaña
- 3 Nefs elinden âvâreyim
Hırş elinden bî-çâreyim
Gayrı kime yalvarayım
Al gönlümi senden yaña

- 4 Kurtar nefsiñ belâsından
Cân bu luţfi bula senden
N'ola ihsân ola senden
Al göñlümi senden yaña
- 5 Elim saña irmeklige
Gözüm seni görmeklige
Tapuña yüz sürmeklige
Al göñlümi senden yaña
- 6 Nefsiñ meyine kanmasın
Firkat odına yanmasın
Mâsivâya aldanmasın
Al göñlümi senden yaña
- 7 Dâ'im sen ol dilde sözüm
Seni fikreylesün özüm
Gayrıya bakmasun gözüm
Al göñlümi senden yaña
- 8 Muştafâniñ minnetine
Murtaẗâniñ himmetine
Şol birligiñ ھرmetine
Al göñlümi senden yaña
- 9 Gözlerimi giryân eyle
Hem cigerim biryân eyle
Esrârıña ھرârân eyle
Al göñlümi senden yaña
- 10 Evliyâlar ھرmetine
Enbiyâlar 'izzetine
Muқarrebler ھرbetine
Al göñlümi senden yaña
- 11 'Aşkıña yoldaş olmağa
Derdiñe dildaş olmağa
Sırrıña ھرldaş olmağa
Al göñlümi senden yaña

- 12 Ey keremler kânı hVâce
Sensin yücelerden yüce
Ayrılmazsun bir zerrece
Al gönlümi senden yaña
- 13 Ümmî Sinân dir Yaradan
Götür perdeyi aradan
Kurtar beni bu yaradan
Al gönlümi senden yaña

6

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey baña dermân şoran derdi haber vir sen baña
Dôst yolında cân viren merdi haber vir sen baña
- 2 'Ayn ü şîn ü kâf içinde gördüğüm seyrân-ı Hû
'Ayn-ı vuşlat harfî kim gördi haber vir sen baña
- 3 Kâmil insânîñ yolında cânı kurbân itmeden
Şoḥbet-i Sulṭâna kim irdi haber vir sen baña
- 4 Kimdür ol hânîñ yolında var varından vaz gelen
'Aşkına fermân olan ferdi haber vir sen baña
- 5 Ehl-i derdiñ ṭapusında zâr u giryân olmadın
Devlet-i Haḳ devri kim sürdi haber vir sen baña
- 6 Kıl gerek sultân öñünde kulluğa bel bağlaya
Ol mübârek bâba kim girdi haber vir sen baña
- 7 Bu Sinân Ümmî olupdur bâb-ı 'aşkıñ bendesi
Ol kapudan anı kim irdi haber vir sen baña

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Pîrüm 'azîzüm bâ-şafâ seyrâna gelmişem saña
Mazhar-ı zât-ı Muştafâ sultâna gelmişem saña
- 2 Ey **küntü kenziñ** mazharı tâlib-i haqqıñ rehberi
Ey mürşidleriñ serveri ihsâna gelmişem saña
- 3 Ey kân-ı 'ilm ü 'irfânım mazhar-ı sırr-ı Sübhânım
İderiseñ kabûl cânım kurbâna gelmişem saña
- 4 **el-Mü'minûne lâ-yemût** hayy ü beķâsın bî-vücûd
Sundum saña elimi tut Loķmâna gelmişem saña
- 5 Zâhir benim bâtın cânım döndüm saña küllî yönüm
Kalmadı zann u gümânım imâna gelmişem saña
- 6 Yandı ciger oldu kebâb dilerem ola fetḥ-i bâb
Nûş itmege âb-ı hayât mestâne gelmişem saña
- 7 Yüzler sürüben ağlayu himmetiñe bel bağlayu
Katre oluban çağlayu 'ummâna gelmişem saña
- 8 İrgirmege maḥbûbına tâlibleri maḥlûbına
Emrâz-ı kalbiñ bâbına dermâna gelmişem saña
- 9 Girdüm bu 'aşķ bâzârına komaz bu günüm yarına
Yanmağa derdiñ nârına pervâne gelmişem saña
- 10 Ol **küntü kenzi** bulmağa sırrıña 'ârif olmağa
'İlm-i ledünnî bilmege 'irfâna gelmişem saña
- 11 Ben bilmezem aḥvâlimi bulmağa toğrı yolımı
Bî-çâreyem tut elimi dîvâne gelmişem saña
- 12 Bulmağa vaşl-ı yârimi kodum nâmûs u ârımı
İrgirmege kaḥârımı kârbâna gelmişem saña
- 13 Ümmî Sinân eydür pîrim artdı benim âh u zârım
Envârı gözler gözlerim sübhâna gelmişem saña

8

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Gel, bu 'ilm-i kâle kalma bâkî kalmaz ol saña
Kesb ü kârîñ olmayınca çâre kılmaz ol saña
- 2 Fânî dil tesbîhi koyu hâlet-i nez'inde bil
Hem gerekdür ol zamânda bir derûnî dil saña
- 3 Kendü zu'm-i 'ilmi ile menzile irmez kişi
Var ara bir kâmil er kim şalı vire yol saña
- 4 Fıkh ferâ'iz 'ilm-i 'âmdur 'âm-ile hâş olma kim
Hâşılñ harca vefâ kılmaz akçe vü hem pul saña
- 5 Bir 'amel kııl kim bu gün görmeyesin yevmü'l-hisâb
Yohsa yarın yarı kılmaz ölüriseñ bil saña
- 6 Meskenet bâbında başıñ top idüp atmak gerek
Kim ki bugz u gaybet ü herze kıılursa gel saña
- 7 Kibr-ile 'âr ider iseñ 'âciz-i bî-çâresin
Ger tütalum cümle 'âlem bende vü hep kul saña
- 8 Añlama el şunduğundan girmeyiser eliñe
Şanmaduğundan gelür kıismet tevekkül kııl saña
- 9 'Âkılısañ evliyânıñ kañârından kalma kim
Hey neler kııla harâmî kârbândan kalsaña
- 10 Kani şol kim kâmil-i dâna şanurdı kendüni
Ger şorarlarsa ne kıılduñ geçdi bunca yıl saña
- 11 'Ucb idüp 'âriflere baş egmege 'âr eyleme
'Âkıl-ısañ işbu sözler az degüldür al saña
- 12 Hey ölü misin uyur mısın uyan aç gözüñi
Gâfil olma gâfil olma gör ne söyler dil saña
- 13 Ey Sinân Ümmî bu pendî ger kıılursañ kendüñe
'Âlem-i vahdet ilinden güliserdür gül saña

9

- 1 Ta‘âlâ şânühû Rabbi ey Hudâ
Tecellâ zâtühû hakkı fi'l-bedâ
- 2 Ey şifâtıñ **kul hüva'llâhü ahad**
Anuñ-içün yoluña cânlar fedâ
- 3 Zât-ı pâkiñdür çün **Allâhü'ş-şamed**
Kim saña lâzım degül hergiz gıdâ
- 4 Cins-i miñliñ hem nazîriñ yok senüñ
Vâhid ü ferd ü ahad kân-ı 'atâ
- 5 Fâ'il-i muñlakşın ey Allâh ki sen
Kimse yıgmaz hükümüñi hiç orçada
- 6 Her neye olsa irişür kudretiñ
Emriñe mañkûm-durur bâ y u gedâ
- 7 Yok-durur bir şey ki 'ilmiñ irmeye
Cümle 'âlemde vü yaşda kurıda
- 8 Zerresinden cümle 'âlem şun'uşuñ
Oldı peydâ gönderüp kılduñ nidâ
- 9 Yâ İlâhî eyle tevfiñiñ refik
Olmayalum hazretiñden biz cüdâ
- 10 Ey Kerîm ü ey Rañîm ü ey Ğafûr
Biz günâhlı kullara sen kıl hüdâ
- 11 Sen beğâsın sen beğâsın yâ Ğanî
Biz fenâyuz biz fañîrüz biz gedâ
- 12 Sen kavîsin ey Hakîm-i lâ-yemût
Biz za'îfüz fañlıñ için ârzûda
- 13 Bu Sinân Ümmîye luñfuñ kıl naşîb
Kim yañılmayup saña doğrı gide

10

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Yâ Rabbi luṭf eyle baña be-ḥaḳḳ-ı nûr-ı Muştafâ
Cümle işim 'ayân saña ey 'Âlîm-i sırr u ḥafâ
- 2 Sensin 'Alîm Evvel İlâh sensin Ḥakîm ol Pâdişâh
Senden gelür ey ulu Şâh şad hezârân derde şifâ
- 3 Hergiz bu miḥnet-ḥânede ğamdan ḥalâş olmaz gönül
Sen Sultâna iren bulur yüz biñ nice zevḳ u şafâ
- 4 Ehl ü 'ayâl küllî baña fehm eyledüm düşmânımış
Senden âḥar bir kimseden bulmamışam hergiz vefâ
- 5 Her kim ḥayâliñ derdine uğramadı gülmez gider
Vaşlıñ şarâbindan içen duymadılar cevr ü cefâ
- 6 Dergâhıña dutdum yüzi rahmetiñe açdum gözi
Ümmet deyü aña bizi ol ma'den-i şıdḳ u şafâ
- 7 Ümmî Sinânı ey Ḥudâ eyleme kapuñdan cüdâ
Kılsun cânı saña fedâ aldanmasın ḳurı lafa

11

- 1 İlâhî vir bize 'aşkıñ pîşvâ
Be-ḥaḳḳ-ı ve'n-necmi izâ hevâ
- 2 Daḥı faẓlıñ bize eyle ḳulağuz
Be-ḥaḳḳ-ı şâḥibüküm ve mâ ğavâ
- 3 Daḥı zikriñi nuṭḳ eyle dilime
Be-ḥaḳḳ-ı mâ yanṭıḳu 'ani'l-hevâ
- 4 Uyar ḥubbüñ çerâğın cân evinde
Be-ḥaḳḳ-ı âyet-i şedîdü'l-ḳuvâ
- 5 Götür ğaflet niḳâbın bu gözümde
Ḥürmetiyçün zû-mirratin fe'stevä

- 6 Cemâliñden götür zulmet hicâbın
Yâ İlâhî be-ḥaḳḳ-ı ‘arşı’stevâ
- 7 Fenâ-ender-fenâ ile yoluñda
Be-ḥaḳḳ-ı yâ Ğanî Âdem ü Havvâ
- 8 Bize vaşlıñ şarâbından kıl ihsân
Arada perde olmasun mâsivâ
- 9 Egerçi kılmışam ben çok ḥaḫâlar
‘Aḫâlar eyle sen ey luḫfi revâ
- 10 Yañuldum ḫoĝrı varmadum yolumı
Şaşırdı beni hırş u nefis ü hevâ
- 11 Bize tevḫîd ü tevfiḳıñ refiḳ it
Ḥudâyâ ola kim bu cürmi şava
- 12 Şıĝındum şundum al elimi
Beni ḫutmasun İblîs aĝı ava
- 13 Şu günde cem‘ ola döstlar ḫatuña
Didürme sen bizi anlara yuva
- 14 Ulular yirine varduḫda bize
ḫabîbiñ ḫapusında eyle yuva
- 15 Be-ḥaḳḳ-ı sûre-i **el-ḫamdü li’lîlâh**
Be-ḥaḳḳ-ı Şâh-ı merdân ḫutdı livâ
- 16 Sinân Ümmî ḫuluñ aĝlar ḫapuñda
Diler her dürlü bir derdine devâ
- 17 Aḫar gözleriniñ yüzinde çayı
Ayrılmaz ḫapuda aĝlar bî-nevâ

12

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Gel şefâ‘at kıl dîzârıñı görem yâ Muştafâ
Boynum egüben nazarıñda ḫuram yâ Muştafâ

- 2 Sen [ki] Yûsuf Mışra sultân ben Zelîhâyam bugün
Yâ ne vaktin nûr-ı vaŝlıña irem yâ Muştafâ
- 3 Bûlbülem ‘aşkıñ elinden eylerem âh u figân
Vaħdetiñ bâğında gülleriñ direm yâ Muştafâ
- 4 Hûb cemâliñ şem‘ine pervâneym ey luṭfi çok
Görsem envârıñı zârım arturam yâ Muştafâ
- 5 ‘Aşk derdiñ câna pür-tâb eyledi bir zerrece
Gelmişem meydân-ı ‘aşka Manŝûram yâ Muştafâ
- 6 Keşf kılsañ sırr-ıla câna ledünnî ‘ilmini
Niçedür ‘âŝıklarıña gösterem yâ Muştafâ
- 7 Cân u dil dir ‘aşkıñ-ile ‘âleme rüsvây olam
Nâmûs u ‘ârım ŝiŝesin ben ŝıram yâ Muştafâ
- 8 Göñlümi yağmaladı derdiñ beni kıldı fenâ
Her kimi görse gözüm seni soram yâ Muştafâ
- 9 Halk-ı ‘âlem hâliniñ her biriniñ var bir işi
Rûz u leylî her dem işim ben direm yâ Muştafâ
- 10 Yüz qaralığından âħar armağanum yok saña
Cân u dil her dem saña ider kerem yâ Muştafâ
- 11 Leylî yüzüñ haŝretinden kalmadı şabr u qarâr
Mecnûn oluban yoluñda ben tıram yâ Muştafâ
- 12 Cân fedâ olsun cihân şâh begi berri yoluña
Kal‘a-i gevher-nigînden umaram yâ Muştafâ
- 13 Derdiñ urdı yüregime ŝerħa ŝerħa yaralar
Sen şefâ‘at merheminden vir ŝaram yâ Muştafâ
- 14 Çâr-ı yâriñ zevkıñı keşf ideliden cânıma
Sırlarına çok tenâlar iderem yâ Muştafâ
- 15 ‘İzzet-i luṭfuñdan irdi cân senüñ esrârıña
Kimse bilmez kim bu dil ne söylerem yâ Muştafâ

- 16 Himmet ile dü cihânıñ bâğına bend olmayam
Menzilüm saña irinceydek sürem yâ Muştafâ
- 17 Dir Sinân Ümmî kaçan kim vâsıl ola cân saña
Dü cihân zevkı baña olsun harâm yâ Muştafâ

13

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey mürüvvet ma'deni şâhib-velâyet Murtażâ
V'ey Hudânıñ arslanı 'ayn-ı hidâyet Murtażâ
- 2 hağ resûli Fağr-i 'âlem nûr-ı vâhid dir saña
Hel etâ geldi senüñ şâniñda âyet Murtażâ
- 3 Ol ki kudret kândilinde **vâhidün min nûr** iken
Cibri'ile mürşid olduñ buldı râhat Murtażâ
- 4 Fehm olındı evvel âğır uyılan kimdür ne ğam
Senden oldı itnâ 'aşer nev'-i imâmet Murtażâ
- 5 Senden irdi 'ârife 'ayne'l-yağîn hağğa'l-yağîn
Evliyâlar serveri şâhib-emânet Murtażâ
- 6 Bâbı sensin cümle 'ilmiñ şehri şâh-ı Muştafâ
Kenz-i a'zam kapusın buldı cemâ'at Murtażâ
- 7 Kim yaman şanursa saña sen aña kılduñ 'atâ
Sen keremler kânısın ehl-i seğâvet Murtażâ
- 8 Münkir olan hazretiñe bulmayısardur ğalâş
Saña **âmennâ** diyen buldı selâmet Murtażâ
- 9 Ğayf ola Ğağdan hağkir ola mı hergiz necât
Kim ki sen sultâna kılmadı itâ'at Murtażâ
- 10 **Sırruke sırrı** buyurdı şâniña Ğayrülbeşer
Küntü kenziñ mazharı ehl-i sa'âdet Murtażâ
- 11 Görmedigüm Tañrıya tapman didüñ hağdur sözüñ
Senden artuğ kim kıla Ğağğa itâ'at Murtażâ

- 12 Yâ ‘Alî Ebü’l-Hasansın hem Hüseyn-i Kerbelâ
Dürr ü cevher ma’deni ehl-i şehâdet Murtażâ
- 13 Himmetiñ peymânesidür ‘âlemi hayrân iden
Ey velîler serveri şâhib-kerâmet Murtażâ
- 14 Mâh-ı vechiñ kıblesidür ‘âşıkıñ ervâhınıñ
Devlet anuñdur niyâz itdi nihâyet Murtażâ
- 15 Lebleriñ çeşmesidür âb-ı hayvân añladum
Hem zebânıñdur senüñ kând-ı melâhat Murtażâ
- 16 Gözleriñ hışmindan oldı kâfiriñ zehresi çâk
Harb-ı tîgiñdan irişdi küfre gâret Murtażâ
- 17 Sen ‘atânıñ baırına baırısın ey cânlara cân
Küllî şey hep sende buldı cümle hâcet Murtażâ
- 18 ‘Ârifiñ kalbine hubbüñ gün gibi virdi ziyâ
Fâsıkıñ göñline zulmet ü nifâkat Murtażâ
- 19 Sen şeh-i merdân-ı ‘âlem ‘ârifiñ burhânısın
Sâkı-i Kevter ü ebrâr-ı cemâ‘at Murtażâ
- 20 Kim ki sen şâhıñ hayâli hubbına dil virmedi
Dü cihânda gitmedi andan kerâhet Murtażâ
- 21 Ol cevâhir ma’deni hulq-ı ‘azîmiñdür zîbâ
Pes Necef ırmagına kılduñ işâret Murtażâ
- 22 **Lâ fetâ illâ ‘Alî lâ seyfe illâ zü’l-fıķâr**
Kenz-i maħfidür saña kân-ı hidâyet Murtażâ
- 23 Şad hezârân şükr ü minnet Hâliķ u Yezdânıma
Göñlüme kıldı binâ hubbuñ ‘imâret Murtażâ
- 24 Biñ yıl ‘ömrüm olsa şerhiñden lisâna gam degül
Bulmadum ‘aşkıñ zülâlından kanâ‘at Murtażâ
- 25 Cânı biñ olsa fedâdur yoluña Ümmî Sinân
Mürvetiñ haķķı anı kıılma firâkat Murtażâ

- 1 Zâhid benüm ‘aşka yâr olduğum mıdur haṭâ
‘Aşk-ıla yoḡluğu kâr kıldüğüm mıdur haṭâ
- 2 Çün buyurdı ol Resûl **mûtû kable en-temût**
Ölmezden öñ ‘aşk-ıla öldüğüm midür haṭâ
- 3 Ben bu mülke gelmeden çâr ‘anaşır olmadan
Aşlımdağı ‘ummâna ṭaldüğüm mıdur haṭâ
- 4 Geçüp aḡdan ḡaradan istedigüm Yaradan
Mâsivâyı aradan sildüğüm midür haṭâ
- 5 Dilimdeki zikrimiñ ḡalbiddeki fikrimiñ
Ma‘nîsini özümde bulduğum mıdur haṭâ
- 6 Gördüm vücûd ilinde Ḳur’ân oḡur dilinde
Ṭıfl-i ma‘nî dersini bildüğüm midür haṭâ
- 7 Şıluban derd-ile âh dilimdeki ol İlâh
Saltanat taḡtında şâh olduğum mıdur haṭâ
- 8 Bir kişiniñ yüzinden biñ kişiye luṭf olur
Ancak göñül pâsını sildüğüm midür haṭâ
- 9 Ümmî Sinân dir ḡVâce fikrim bu irte gice
‘Aşk-ıla cân mi‘râca şaldüğüm mıdur haṭâ

BÂ’**15**

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey dilârâ derdi ile eyleyen baḡrın kebâb
Ḳanı senüñ gözleriñde ḡatre ḡatre ḡanlı âb
- 2 Ḳanı sende rûz u leylî dem-be-dem âh u fiḡân
Tende cânıñ daḡı fâriḡ oturup olduñ metâb
- 3 Kim ki bu ‘aşḡ baḡrınıñ ḡavvâşıdur ey pür-hüner
Teşnedür kim şanki hergiz bulmadı bir ḡatre âb

- 4 Derd odına yanmağı gel pîşe kıl sen cânıña
Ola kim gide aradan ref' ola küllî hicâb
- 5 'Aşka hem-râh ol hemîşe diñleme kimse ünin
Ol Ğânî Ferd ü Çâlâbdan sem'îne ire hitâb
- 6 Her nefes kim alduduña zıkr ü tesbîh eylegil
Kim bu 'ömrüni hebâya zâyî' isrâf etme táb
- 7 Bu kanâ'at cübbesinden key şaşın çıkarma baş
Ğâfîl olma aldar avlar seni de çiyner tölâb
- 8 Bu fenâ bâğında bâğa urma zinhâr özüni
Gör gülistân illerinde alma vü ayva 'ünnâb
- 9 Kıl muşaffâ kalbiñi tevhid ü esmâ nûr-ıla
İnsâna lâyük dimezler kim kalaysız olsa kap
- 10 Ger olasın 'ömr içinde sen de İbrâhîm Halîl
Şanda kim vîrân gönüller var ise var anı yap
- 11 İblîs-i nefse uyarsañ bil cehennemdür yeriñ
Tırma anlaruñ yolında varma kim ardınca şap
- 12 Zâhidiñ 'ilm ü 'amelden istegi bil gayrıdur
Tûtî gibi kanda irmez cîfe yir ancak kilâb
- 13 Evliyânıñ ayağı tozından ayırma yüziñi
Ğâfîl olma kim o yüzden ola saña feth-i bâb
- 14 Tur erenler hıdmetinde himmete ol muntazır
Gör kaçan pertâb iderse alma gibi anı kap
- 15 Her kim 'irfân şâhibidür cân baş olsun fedâ
Ger fakîr ü ger ganîdür şeyh u pîr u ger şebâb
- 16 Cübbe vü destârı ma'mûr Hağka irmez lâ-cerem
Zâhir ü bâtını vîrân olmayınca bil 'itâb
- 17 Ey Sinân Ümmî koma kim derd-i dildâr etegin
Ger dilersen kim bulasın berzah ilin âfitâb

- 1 'Aceb bencileyin uşañı fânî
Yoluñda bir dağı hiç var mı yâ Rab
Kılursañ n'ola luţfiñi erzânî
Eliñde bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 2 Toğarsa cânıma nûruñ zıyâsı
Eser bu dilime bâd-ı şabâsı
Göñüller derdiniñ böyle devâsı
Yoluñda bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 3 İçerler 'aşıklar âb-ı hayâtı
Hayy olur kalbinde cümle memâtı
Vişâliñ dalınıñ kand-ı nebâtı
Baliñda bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 4 Cihânıñ kimseye yokdur vefâsı
Faıırdur 'aşıkça yâriñ cefâsı
Cemâliñ zülfiniñ dâd u şafâsı
Teliñde bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 5 Kimi dünyâ ister kimisi hûrî
Zâhid dir cennetiñ bâğı gülzârı
'Aşka yâr olanıñ av u şikârı
Şalıñda bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 6 Nûş iden meyiñden bezm-i ezeli
Getürdi şoñında cümle kemâli
Ene'l-ıhağ söyleden zâtıñ zülâlî
Doluñda bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 7 Budur dir 'aşıklar 'aşkıñ nişânı
Küntü kenze mazhar ider insânı
Dîzâruñ bâğınıñ verd ü reyhânı
Gülüñde bir dağı hîç var mı yâ Rab
- 8 Ezelden inkârdur İblîsiñ işi
Anuñ-çün tamuda kaynaya başı
'Aşka **lâ** diyeniñ telbîs kumaşı
Talıñda bir dağı hîç var mı yâ Rab

- 9 Her kime zerrece ‘aşkıñ ulaş
Sa‘âdet tâcıdur konduğı başa
Tâli‘i Muştafâ nûrına düşe
Fâlıñda bir dağı hiç var mı yâ Rab
- 10 Kim ki fedâ kıla yoluñda cânı
Bulupdur sırr-ıla dürr-i ma‘ânî
Senüñ mağabbetiñ genc-i nihânî
Mâlıñda bir dağı var mı hiç yâ Rab
- 11 Zâr ider derd-ile yüregi yara
Meger fazlıñ ola derdine çâre
Sinân Ümmîleyin hiç yüzi kıra
Kıluñ da bir dağı var mı hiç yâ Rab

17

- 1 Ey pâdişâhım kıl nazar
Vech-i zâtıñ haqqı yâ Rab
Cân vaşlıñı senden umar
Hüsn-i zâtıñ haqqı yâ Rab
- 2 Benim işim dâ’im haţâ
Seniñ işiñ dâ’im ‘atâ
Eyleme vaşlıñdan cüdâ
Sırr-ı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 3 ‘Âşıklarıñ buldukları
Düşüp gavvâş oldukları
Özin yavı kıldukları
Baħr-ı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 4 İy bizi yokdan var iden
Kırtar bizi mekkâreden
‘Âlemleri envâr iden
Nûr-ı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 5 Ey keremler kânı hVâce
Biz ednâyuz eyle yüce
Muħammed çıkup mi‘râca
Vaşl-ı zâtıñ haqqı yâ Rab

- 6 Yâ İlâhî sen kıl çâre
Ulaşdur bizi sen yâre
Sır ilinde ‘âriflere
Kurb-ı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 7 Kâmillerden irşâd olan
Göñüllerde bünyâd olan
Cümle dillerde yâd olan
İsm-i zâtıñ haqqı yâ Rab
- 8 Er-zâdeniñ pîr-zâdeniñ
Sırrındaki sır-zâdeniñ
Var içinde var-zâdeniñ
Varı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 9 zuhûrîniñ Mazharîniñ
Cân içinde cânlarınıñ
İrdügi sen dildârınıñ
‘Aşk-ı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 10 Eyle fenâ-ender-fenâ
Buldur beğâ-ender-beğâ
Haqîkatıñ kân-ı ‘atâ
Bağr-ı zâtıñ haqqı yâ Rab
- 11 Enbiyânıñ evliyânıñ
Virmedükleri nişânıñ
Lâ-te‘ayyün olan senüñ
Künh-i zâtıñ haqqı yâ Rab
- 12 Ümmî Sinân kuluñ cânı
Görmek diler ‘ayân seni
Mağrûm eyleme gel anı
‘Ayn-i zâtıñ haqqı yâ Rab

TÂ'

18

- 1 Dilerse gözimi giryân iden dôt
Dilerse bağrımı biryân iden dôt
Dilerse hâk-ile yeksân iden dôt
Dilerse luğf-ıla ihsân iden dôt
- 2 Dilerse gönlimi handân eyleyen
Dilerse cânımı cânân eyleyen
Dilerse sırrımı seyrân eyleyen
Dilerse katremi 'ummân iden dôt
- 3 Dilerse şu gibi aqup çağladan
Dilerse yıl gibi esüp soyladan
Dilerse firqate şalup ağladan
Dilerse vaşlını ihsân iden dôt
- 4 Dilerse şah iken kılan gedâlar
Dilerse zecr idüp kılan cefâlar
Dilerse hôr iken viren şafâlar
Dilerse kul iken sultân iden dôt
- 5 Dilerse deryâlar gibi kaynadan
Dilerse gemiler gibi oynadan
Dilerse nâleler virüp söyleden
Dilerse nuğkumı pinhân iden dôt
- 6 Dilerse gezdiren 'arşı semâyı
Dilerse bozduran nâm-ı fenâyı
Dilerse geydüren şalı kabâyı
Dilerse cismimi 'uryân iden dôt
- 7 Dilerse 'aşkıını cânâ kuran fağ
Dilerse söyleden sırran **ene'l-hağ**
Dilerse varımı alup iden yoğ
Dilerse kim Ümmî Sinân iden dôt

SÂ'

19

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey Hudâ luğf eylegil qahrından ey Hağ el-ğiyât
Her zamân u her sâ'at fâ'il-i muğlak el-ğiyât
- 2 Gün gibi âşikâresin 'âriflere 'ayne'l-yağîn
Ehl-i tuğyânın özinde qahr-ı mülhağ el-ğiyât
- 3 Bi-nişân u lâ-mekân sırrında pinhân olmayan
Bulmaya seyr-i ma'a'llâh sırrın el-hağ el-ğiyât
- 4 Ehl-i 'aşka hâ'il olmaz 'âlem-i kevn ü mekân
Hôş 'azâbdur illâ 'aşkdan fâriğ olmak el-ğiyât
- 5 Bu Sinân Ümmî za'ife irmesün hışmın seniñ
İtmesün hasret-i hicrân anı igrâğ el-ğiyât

DÂL

20

- 1 Eyâ cânlara cân sultân
Umar cân senden istimdâd
Yoluñda varum olsun fân
Diler cân senden istimdâd
- 2 Fenâ bulsa kamu evlâd
Dağı âbâ vü hem ecdâd
Hemân budur saña feryâd
Umar cân senden istimdâd
- 3 Ne şavm ü ne şalâtım var
Ne hacç ü ne zekâtım var
Ne qadr ü ne berâtım var
Diler cân senden istimdâd
- 4 Elim boşdur yüzüm kara
Anuñ-çün oldum âvâre
Bu derde eylegil çâre
Umar cân senden istimdâd

- 5 Çalabıñ başı haqqı-çün
Göziniñ yaşı haqqı-çün
İçi vü daşı haqqı-çün
Diler cân senden istimdâd
- 6 Egerçi men ha tâ kıldum
Bilürem yolda yañıldum
Tapuña yalvaru geldüm
Umar cân senden istimdâd
- 7 Dilimde devr ider virdiñ
Ki müştâkıyam ol ferdiñ
Bize dermân yiter derdiñ
Diler cân senden istimdâd
- 8 Gerekmez ‘âlem-i fânî
Gerekmez küfr ü îmânı
Gereksin cânı cânânı
Umar cân senden istimdâd
- 9 Sinân Ümmî umar ey cân
Olasın sırrına mihmân
N’ola ger idesin ihsân
Diler cân senden istimdâd

21

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Pâdişâhım derde düşdüm baña bir dermân meded
Derde dermân issi mürvet şâhibi sultân meded
- 2 Çâresizem tâkatım kalmadı kaldum âh u zâr
Hâzretiñden uma geldüm luğf-ıla ihsân meded
- 3 İhtiyâc oldum bugün bir kıatre vaşluñ meyine
Anca teşne dillere feyz irgüren ‘ummân meded
- 4 Hâsret ü firkat ipiyle bendi muhkem eyleyüp
Dürlü miñnet kılamak ister baña bu zindân meded
- 5 Sakla bu göñül sarâyın pâdişâhım kııl nazâr
Kıılmasun nefsim çerisi hâk-ile yeksân meded

- 6 Bir şafânıñ altına gördüm qomışlar biñ cefâ
Meyl ider nefsim bükülmez senden ister cân meded
- 7 Dâ'imâ bizden haâta senden 'atâdur işlenen
'Aşkı fazlıñdan müyesser kı1 bize burhân meded
- 8 Bu fenâ evden göçüp Hazretiñe varmaqlığı
Ol Habîbiñ hürmetiyçün kı1 bize âsân meded
- 9 Cürmine Ümmî Sinânıñ zerrece inkârı yok
Dâ'imâ eydür mürüvvet şâhib-i gufrân meded

RÂ'

22

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Ey cismine cân isteyen gel mâh u günden al haber
Ey kâmil îmân isteyen gel toğrı dînden al haber
- 2 Ey 'ilm ü 'irfân isteyen bir zerreden kân isteyen
Ey hük-m-i Qur'ân isteyen kâf-ile nûndan al haber
- 3 Bir mürşide vir özüñi ğafletten açâ gözüñi
İzle ezelki iziñi sen yine senden al haber
- 4 Al tevhîdi dilden dile ola ki cânıñ yol bula
Sen şehriñi şorma ile 'ayne'l-yaqîndan al haber
- 5 Ten fânîdür eyle fenâ hergiz qoma nefse binâ
Gir bâtıñıñ esrârına 'ilm-i ledünden al haber
- 6 Ol ma'den-i şıdık u şafâ ya'nî Muhammed Muştafâ
Geldi cihâna hûş şafâ buldı mı andan al haber
- 7 Ğaflet seni yığlamasun dürlü şûret bağlamasın
Cân mülkünü tağlamasun cism ü bâtıñdan al haber
- 8 Nefse cânâ olan kuvâ' vahdet bulursa hûş revâ
Budur sülûk-i müntehâ ins-ile cînden al haber
- 9 Ey tâlib-i vahdet olan Raĥmânına ârzû kılan
Gel Hazrete vuşlat bulan Ümmî Sinândan al haber

- 1 Ey gönül bîgânesin sen senden olduñ bî-ḥaber
Uş yalıñuz ḳalasın kârbândan olduñ bî-ḥaber
- 2 Bu cihânıñ naḳşına çün sen seni ḳılduñ fedâ
‘Âlem-i aşliyyede Rahmândan olduñ bî-ḥaber
- 3 Dem-be-dem nefsiñ divine bende vü bî-çâresin
Gör saña mihmân olan sultândan olduñ bî-ḥaber
- 4 Sen meger ‘ömrüñi yellere virüp ḳılduñ hebâ
Ḥaḳ yolına zıkr-ile dur andan olduñ bî-ḥaber
- 5 Nice serḥôş eyledi gör seni İblîs sücüsü
‘Aşḳ şarâbın nûş iden ḥayrândan olduñ bî-ḥaber
- 6 Miḥnet-ile bu fenâda cânıña ḳılduñ cefâ
Dôst iline sırr-ıla seyrândan olduñ bî-ḥaber
- 7 Başıñı bend eyledüñ bir ahıra ḥayvân gibi
Bülbülün gülzârdegi zevḳından olduñ bî-ḥaber
- 8 Sen bu nefsiñ zulmetinden ḳalduñ uş ḥôr u zelîl
Ey dirîgâ derdiñe dermândan olduñ bî-ḥaber
- 9 Hey utanmaz niçe bir ḡafletdesin bir dem uyan
Ḥaḳ Ta‘âlâ emrine fermândan olduñ bî-ḥaber
- 10 İstemedüñ rûz u leylî derdiñiñ dermânını
Furşatıñ elde iken Loḳmândan olduñ bî-ḥaber
- 11 Uyduñ irşâdına nefsiñ sen meger ḥannâs-ıla
‘Âleme rahmet ḳılan Raḥmândan olduñ bî-ḥaber
- 12 Bu Sinân Ümmî za‘îfiñ âh idüp ağladuğı
Şol saña yol gösteren Burhândan olduñ bî-ḥaber

24

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Ey vücûduñ 'aşkına fermân iden Perverdigâr
'Aşkıñı 'îrfânına burhân iden Perverdigâr
- 2 **Küntü kenziñ** sırrı ızhâr olmadan pinhâniken
Nûr-ı vechin Aḥmedine cân iden Perverdigâr
- 3 Hem buyurduñ şânına **levlâke levlâk** ol cânıñ
Muştafâyı cümleye cânân iden Perverdigâr
- 4 Şâhidim kıldum şahâdet ḥaḳ Muhammeddür Resûl
Mu'cizâtıñ âyeti Ḳur'ân iden Perverdigâr
- 5 Hıḳmetiñ levhine baḳsam 'aḳlım olur târumâr
Od u şu toprağ u yel insân iden Perverdigâr
- 6 Cümle 'âlem dest-gîridür Habîbiñ bî-gümân
Enbiyâlar serveri sultân iden Perverdigâr
- 7 Ol didi ben şehri 'ilmüm ḳapusıdur Murtaẓâ
Evliyâ ser-çeşmesin merdân iden Perverdigâr
- 8 Ancalar 'aşkıñ yolında cân u baş terk eyledi
Meskeni derd ü belâ meydân iden Perverdigâr
- 9 Ḥasretiñden âh idüp nâlân iderler her seḫer
'Âşıkıñ gözlerini giryân iden Perverdigâr
- 10 Vuşlatıñ peymânesinden içmeyen bî-gânedür
Sırrını 'ârifleriñ seyrân iden Perverdigâr
- 11 Gerçi kılmışdur Sinân Ümmî ḫaḫâlar bî-şümâr
Ey ḫaḫâyı luḫfıla pinhân iden Perverdigâr

25

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Mâye evvel Muştafâya Ḥâliḳiñ iḫsânıdur
Cibri'il itdi edâ çün-kim ezelden cânıdur

- 2 O dağı bil  aydar-ı Kerrâra telkîn eyledi
Evlıyânın serfirâzı hem Őır-i Yezdânıdur
- 3 Ol dağı bil Hasan-ı BaŐrıye telkîn eyledi
Zâhiri bâtını ma‘mûr pîrlerin burhânıdur
- 4 Ol dağı çün Habîb-i ‘Acemîye telkîn eyledi
Anuñ-içün dem-be-dem zıkr itdügi Sübhânıdur
- 5 Ol dağı bil Hıvâce-i Dâvûda telkîn eyledi
Anuñ-içün cânı başı Hâlikin fermânıdur
- 6 Ol dağı çün Ma‘rûf-ı Kerhîye telkîn eyledi
Anuñ-içün bi-nişân u lâ-mekân seyrânıdur
- 7 Ol dağı bil kim Şeyh SekaŐıye telkîn eyledi
Anuñ-içün kıldı irşâd irdügi gufrânıdur
- 8 Ol dağı Cüneyd-i Muĥammede telkîn eyledi
Anuñ-içün zıkr-i ĥâsu’l-ĥâsıla ol ğanîdür
- 9 Ol dağı MümŐâd-ı Dîneverîye telkîn eyledi
Anuñ-içün mâyenin cür‘asınıñ mestânıdur
- 10 Ol dağı bil Hıvâce-i Muĥammede telkîn eyledi
Anuñ-içün tâ ebed ol ‘âlem-i rabbânîdür
- 11 Ol dağı bil anı Vaĥyüddîne telkîn eyledi
Anuñ-içün ‘ilm-i sırdan irdügi Deyyânıdur
- 12 Ol dağı bil kim Ebü’n-Necîbe telkîn eyledi
Anuñ-içün işbu yolda cân u baş kurbânıdur
- 13 Ol dağı bil anı KuŐbüddine telkîn eyledi
Anuñ-içün dîst yolında yûriyen erkânıdur
- 14 Ol dağı fehm ile Rûknüddine telkîn eyledi
Anuñ-içün ‘aşk-ıla dîst bâğının ĥandânıdur
- 15 Ol dağı çünkim Őehâbüddîne telkîn eyledi
Anuñ-içün bu kûrılan ol Őâhin meydânıdur

- 16 Ol dağı bil kim Cemâlüddîne telķin eyledi
Anuñ-içün irdügi dōst zâtınıñ reyĥânıdır
- 17 Ol dağı Zâhid-i İbrâhîme telķin eyledi
Anuñ-içün zâhir ü bâtın ıarıkāt ĥânıdır
- 18 Ol dağı Ĥalvetî Muĥammede telķin eyledi
Anuñ-içün zıkr-ile ol yâra irmek ŗânıdır
- 19 Ol dağı Ĥalvetî Pîr ‘Ömere telķin eyledi
Anuñ-içün **küntü kenziñ** sırrıla miĥmânıdır
- 20 Ol dağı bil Mirim Halvetîye telķin eyledi
Anuñ-içün mazĥarı dōst bâğınıñ bûstânıdır
- 21 Ol dağı fehm ile ‘İzzüddîne telķin eyledi
Anuñ-içün bu ıarıkāt sırrınıñ sultânıdır
- 22 Ol dağı bil anı ŗadrüddîne telķin eyledi
Anuñ-içün dürr-i a‘zam baĥrınıñ ol kânıdır
- 23 Ol dağı bil Seyyid-i Yaĥyâya telķin eyledi
Anuñ-içün faĥr-i ‘Acem zıkr olan ‘irfânıdır
- 24 Ol dağı bil kim Pîr-i Mevlâya telķin eyledi
Anuñ-içün ‘ilm-i zâhir ‘ilm-i bâtın kânıdır
- 25 Ol dağı Tâcüddîn Kayŗarıye telķin eyledi
Anuñ-içün ‘ilm-i sırrı ‘ilm-i Ĥaĥ pinĥânıdır
- 26 Ol dağı ‘Aliyyüddîn ‘Uŗŗâka telķin eyledi
Anuñ-içün ‘aŗr-ı ‘âlem derdleriñ dermânıdır
- 27 Ol dağı fehm-ile ŗemsüddîne telķin eyledi
Anuñ-içün bu ıarıkāt ehliniñ merdânıdır
- 28 Ol dağı Vehĥâb-ı Elmaluya telķin eyledi
Anuñ-içün ol Muĥammed nûrınıñ miĥmânıdır
- 29 Ol dağı bil anı Eroğlına telķin eyledi
Anuñ-içün zât-ı Ĥaĥda irdügi Raĥmânıdır
- 30 Ol dağı bil kim Sinân Ümmîye telķin eyledi
Anuñ-içün ĥurılan ŗadıklarıñ meydânıdır*

* 30-31 beyitler arasında Ü ve HP'de ŗu beyitler de bulunmaktadır:

- 31 Cümlesiniñ rûhına biñ biñ tahıyyât u selâm
Tâlib-i Hâk olana himmetleri erzânîdur

26

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Yâ İlâhî vahdetiñ bir haddi yok 'ummân mıdur
Yâ kulum sen geldüğüñ yol her kula âsân mıdur
- 2 Yâ İlâhî dâr-ı 'izzet dinilen menzil nedür
Kıldığım saña hidâyet herkese ihsân mıdur
- 3 Pâdişâhım çâresizler derdine dermân nedür
Añlama 'aşkıñ benüm her dertsüze dermân mıdur
- 4 Pâdişâhım her kuluñda yok mıdur 'ilm ü kemâl
Şakla râzıñ, her şeye ben virdüğüm 'irfân mıdur
- 5 Luţf idüp her kula kılsañ vaşlıñı ihsân n'ola
Açma bu sırrı sağıñ her gördüğün insân mıdur
- 6 Muştafânıñ hürmetiyçün eyleme senden cüdâ
Gam yime sen her kişi baña ulu burhân mıdur

Ol dağı bil oğı Süleymâna telkîn eyledi
Tâlibîne irişen bu tevâhîdiñ feyzânıdur

Ol dağı bil oğı Zıyâ'îye telkîn eyledi
Ketret içre seyr ilinde seyr iden rûh-hânıdur

Ol dağı bil oğı Süleymâna telkîn eyledi
Tâlibîne irişen bu tevâhîdiñ feyzânıdur

Ol dağı Seyyid 'Ali Hâşimîye telkîn eyledi
Ketret içre câm-ı vahdet feyziniñ 'atşânıdur

Ol dağı bil oğı Zıyâ'îye telkîn eyledi
Ketret içre seyr ilinde seyr iden rûh-hânıdur

Ol dağı Şeyh Muhammed Ispartavîye telkîn eyledi
Anuñ-içün tâlibîne şunduğı sükkârıdur

Ol dağı Şeyh İbrâhîm Elmaliya telkîn eyledi
Ehl-i 'uzlet ehl-i vahdet Hâk-ıla bâzârıdur

- 7 Vir Sinân Ümmîye sen bir toğrı yol dergâhıña
Fazlıñ olmasa yolumda ırduğı erkân mıdur

27

- 1 Kevn ü mekândan geçeniñ
Menzili ‘arşu’llâh olur
Yokluk meyinden içeniñ
Varlığı kenzu’llâh olur
- 2 Her kim ki ister yârını
Bıraksın elden varını
Gören dostuñ dizârını
Bugün fenâ-fi’llâh olur
- 3 İren fakrıñ tamâmına
Çanar vuşlatıñ câmina
Fenâ-fi’llâh maçâmına
Ulaşan maıvu’llâh olur
- 4 Her kim ki terk-i cân olur
Bir cânına biñ cân olur
Nefsini fehm eyler bilür
Hem ‘ârif-i bi’llâh olur
- 5 Berzah iliniñ âfeti
Pür-nûr olur şekâveti
‘Âşıklañ ziyâreti
Oldur ki beytu’llâh olur
- 6 Bulan bu ‘aşkıñ dadını
Keşf eyler ‘ilm-i bâtını
Muçarreb eyler adını
Hâl-ile ehlu’llâh olur
- 7 Maçşûdımız öñden soña
Budur ki dirüm ben saña
Sırdur seni viren aña
Tevhîd-i zâtu’llâh olur

- 8 'İlm ü 'irfân olur sözi
Sırr-ı Furkân olur özi
Her kande kim bakar gözi
'Ayn-i kudretu'llâh olur
- 9 Bilmez olur şolin sağın
Seyrân ider dōstuñ bâğın
Anca tıyar cân kulağın
Hıfâb-ı sırru'llâh olur
- 10 Bî-nişândur soyladığı
Lâ-mekândur yayladığı
Dâ'im dilde söylediği
Ol **küntü kenzu'llâh** olur
- 11 Kanda kim var Hâk meydânı
Almayalar degme cânı
Zirâ ki her cân mülkünü
Şanma ki 'aşku'llâh olur
- 12 Şol cân ki 'aşkıñ yiridür
Kâmil gerekdür arıdur
Kâmil ki şol 'aşk eridür
Dâ'im işi Allâh olur
- 13 Ümmî Sinânıñ irdügi
Cânını kurbân virdügi
Dâ'imâ anuñ gördügi
Cemâl-ı zâtu'llâh olur

28

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Gel berü ey lâ-mekân şehrinde kılan seyr-i yâr
Nâ-murâd ol dü-cihânıñ naqşına kıлма nazar
- 2 Meyl idüp mülk-i Süleymâna ırağ olma şehâ
Tâ ki dildâr illerinde olmayasın hûr u zâr
- 3 Ğâfil olma kıl hâzer bunda giriftâr olmadan
Dü-cihânıñ lezzetinde 'aşk-ıla eyle firâr

- 4 Ger dilerseñ kim bulasın anda sen dârü's-selâm
Gel fenâdan õñ fenâ ol gel fenâ kıl ihtiyâr
- 5 Ğam yime dârü'l-belânıñ miñnetinden fâriğ ol
Eyleme hergiz qarâr kim bulına dârü'l-karâr
- 6 Gir belâ meydânına gel yokluğı eyle kabûl
Tâ varup seyr-i ma'a'llâh seyrine ire bâzâr
- 7 'Aşk-ı derdiñ şiddetinden fâriğ olma ey gönül
Tâ visâl-i nevrûzından açıla yevmü'l-bahâr
- 8 Bağlayupdur on sekiz biñ 'âlemiñ bendindesin
Zât-ı 'aşk-ıla seni sen avlayup eyle şikâr
- 9 Hey ecel peymânesinden şunmadın çarh u felek
Ğâfil olma Ğâfil olma gözün aç cânıñ uyar
- 10 Câmı cânânıñ elinden nûş umarsañ 'aşk-ıla
Başı meydâna koyup cânı fedâ kıl yürü var
- 11 Her kime cânân gerekse cânına ağıyâr olur
Bil cihândan geçmeg-ile kimse bulmaz vaşl-ı yâr
- 12 Kânı şol dünyâ sarâyında getür kimdür bulan
'Aql u cândan geçmeden kim bulısardur bahtiyâr
- 13 Bî-nişân u lâ-mekânıñ illerinde şâh olan
'Aşk-ıla derde giriftâr oldılar çün bî-şümâr
- 14 Kim ki 'aşk-ıla fenâda zâr u giryân olmadı
Kalışar yevmü'l-cezâ şehrinde bî-şek âh u zâr
- 15 Ey Sinân Ümmî saña yâr olmağa yarın o şâh
Gel bugün bu âyin ü erkânı eyle târ-u-mâr

29

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Tur yola gir kârıbândan kalma kim yağı basar
Hânümânıñ elde iken eylegil aña hişâr

- 2 Korkaram ben kimseye kılmaz vefâ çarh-ı felek
Ğaflet içinde bu ‘ömrüm yayını bir gün yaşar
- 3 Bunda vü anda belâdan bulmadı hergiz hâlâş
Her kim İblîsiñ yolına uğrayup ayak başar
- 4 Her ki ğafletten uyanmaz kim naşîhat diñleye
Ol kişiniñ gözini yarın cehennem açısar
- 5 Halk içinde adımız dervîş ü şûfî ehl-i dil
İllâ meger ehl içinde olmuşuz kim bî-başâr
- 6 Ger ‘inâyet olmaya ferd-i Çalabdan âh u vâh
‘Aql-ı rûhânî çerisin leşker-i nefsim başar
- 7 Gör Sinân Ümmî cihân mâlın direnler hırşıla
Rızkını yer içer ancak artuğın lâ-büd kuşar

30

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 ‘Âşıkıñ bir çâresi var zâr u giryândur yanar
Yâr elinden yarası var yüregi kandur yanar
- 2 Tudağı çat çat yarılıp şararup beñizleri
Taşı fânî cânı bâkî dôsta mihmândur yanar
- 3 Mâsivâ sevdâsına baş egmeyen merdâneler
Dôstı derdiyle hemîşe kâmil insândur yanar
- 4 Tâlibiñ yokdur qarârı zâhidiñ ferdâsına
Vuşlat-ı dîzâra qarşu cânı kurbândur yanar
- 5 Gelmesün diñ zâhide ‘aşk ehliniñ yağmasına
Döymez ‘aklı ehl-i derdiñ devr-i külhândur yanar
- 6 N’ola anuñ yolına cümle ‘âlem olsa fedâ
Muştafâniñ ‘aşkına çün baş ile cândur yanar
- 7 Yanmağa yokdur liyâkat sende çün-kim urma lâf
Göricek pervâne şem‘i âyin erkândur yanar

- 8 ‘Âr u nâmus döymez anuñ zâtınıñ envârına
Çün başa sevdâsı geldi adıla şandur yanar
- 9 ‘Aşk odınıñ vaşfinı bizden şoran alsın haber
Kılsa germiyyet kemâli iki cihândur yanar
- 10 ‘Âşıkıñ cânı anuñ pervânesidür bî-gümân
Yandugınca yanmağ ister şad hezârândur yanar
- 11 Dil ne söylledi Hudâniñ nuṭkı olmasa ‘aceb
‘Aşk odınıñ gör kemâlin adı ‘irfândur yanar
- 12 Bülbül irincek gülüñ envârına ṭurmaz dili
Dâ’imâ gülzâra karşı zâr u efgândur yanar
- 13 Yâre karşı yandı bağı derd-ile kaynar ciger
Taşına bağan ne bilsün Ümmî Sinândur yanar

31

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün (Fa’lün)

- 1 Hasta-diller derdiniñ dermânı ‘aşku’llâhdur
Şol gönüller şıdķınıñ îmânı ‘aşku’llâhdur
- 2 **Lâ** diyen **illâ** dimez evvel bâzârda añla kim
Hem muvaḥhid mü’miniñ burhânı ‘aşku’llâhdur
- 3 Lâ-mekân deryâsına baḥrî olan ‘âşıkıların
Her kelâmı gevher-i ‘irfânı ‘aşku’llâhdur
- 4 Ğayret-ile Ğayr-i Haḳdan şaklayan dil mülkünü
Ḥikmet-ile her nefes mihmânı ‘aşku’llâhdur
- 5 Câm-ı vuşlat şerbetin nûş eyleyenden al haber
Ehl-i vaḥdet ḥamrınıñ dükkânı ‘aşku’llâhdur
- 6 Âh idüp ağladuğundan añlamañ lâf ü güzâf
Ehl-i derdiñ cânınıñ cânânı ‘aşku’llâhdur
- 7 Bu Sinân Ümmîyi siz bende-i ağıyâr añlamañ
Zâhir ü bâṭın anuñ sultânı ‘aşku’llâhdur

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Nûş idelden câm-ı 'aşkı cânımız mestânedür
İrdügi esrârı sırrıñ 'âlemi rahmânedür
- 2 Ol şarâbı kim bugün 'aşkıñ elinden içdi cân
Tâ ezel bezm-i elestiñ kurduğı meyhânedür
- 3 İrişüp cân bülbüliniñ mest ü hayrân olduğı
'Âlem-i aşliyyeden ol gördügi reyhânedür
- 4 Hâmdü li'llâh Hâk bugün hâkka'l-yakîndan açdı râz
Gördügi cânıñ ezelden bakduğı seyrânedür
- 5 Ol hâkîkat şehrine sultân olan cânâneye
Bu vücûdum kafesi ancak misâfirhânedür
- 6 İrmeyen bilmez benüm 'aşk-ıla gavvâş olduğum
Tevhîd-i zât-ı İlâhî dinilen 'ummânedür
- 7 Zühd ü takvâ menzilinden geçdi cân eyler vedâ'
Vardügi dâr [ol] **ene'l-hâk** söyleyen meydânedür
- 8 Bu fenâ mülkünde 'aşka cân virüp baş oynadan
'Âşıkıñ ahvâli sırrın kim bilür merdânedür
- 9 İsm-i a'zam 'aşkına zikrinde vuşlat bulduğum
Hayy ü Bâkî zât-ı a'lâ pâk olan sübhânedür
- 10 'Aşk alup benden beni zâtında kurbân itdügi
İki 'âlem emrine fermân olan sultânedür
- 11 İhtiyârımla degüldür bu diliñ şerh itdügi
Nuṭṭ-ı Rahmândur cesed aña bugün berhânedür
- 12 Bu harâb olmuş gönül cân u cihân terk eyleyüp
Ol hâkîkat şem'ine par par yanan pervânedür
- 13 Vaḥdetiñ envârına gark olduğundan 'aşk-ıla
Daḥı 'aḳla gelmedi Ümmî Sinân divânedür

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 'Âşıkıñ hâlin şorarsañ tevḥîdiñ ḥammâridur
Nûş ider 'aşkıñ şarâbın dü cihândan farıdur
- 2 Girmez anuñ sem'ine hiç kimseniñ efsânesi
Cân kulağından gelen ol Ḥâlikiñ güftâridur
- 3 Var-ıla yâr olmak ister kim ki yok olmak gerek
Sırr-ı kenzu'llâha iren dü cihân deyyâridur
- 4 Añla sırdan kim şerî'at kapusunda evliyâ
Şöyle bil kân-ı ḥaḳîkat bahrınıñ güftâridur
- 5 Zâhidâ gel 'ârife baş egmege 'âr eyleme
Bî-nişân u lâ-mekân bâzârınıñ tüccâridur
- 6 **Lâ** diyen **illâ** dimez tevḥîd-i zâtıñ nûrına
Mezheb-i cân şandığı tâlibleriñ efkâridur
- 7 Sen bu sırdan zühdüñ-ile añlamazsın zâhidâ
Cân virüp cânânı bulmaq 'âşıkıñ ol kârıdur
- 8 Biz fenâ-ender-fenâ olduğumuz tañ gelmesün
Cânımız ol **küntü kenziñ** mazharınıñ yârıdur
- 9 Kim cihânıñ varlığın dilden terâş eyler bugün
Anı ḥayrân eyleyen bu vuşlatıñ envâridur
- 10 Ol ki Bağdâdî **ene'l-ḥaḳ** söyleyen Mansûrı gör
Dôsta ḳurbân eylemek cân 'âşıkıñ ḥoş kârıdur
- 11 Ey cehennem ḳorkusından nâsı gam-nâk eyleyen
Bizi yokdan var iden 'âlemleriñ Settâridur
- 12 Neylesün 'ârif cihânıñ naḳşını hem zevḳını
Lâ-mekânıñ gevherin alup şatar tüccâridur
- 13 Soñradan irmiş degüldür devlete Ümmî Sinân
Tâ ezel **ḳâlû belâ** bâzârınıñ 'atḫâridur

34

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Bülbul iseñ gel berü nûr-ı gülistân bundadur
'Âşık iseñ hem dağı verd-ile reyhân bundadur
- 2 Tâlibiñ efsâne şanmân bağrını çâk itdügi
Pâdişâhiñ her nazar bağduğı seyrân bundadur
- 3 Şûret-i cismânîye kılma nazar gir içerü
Hak Ta'âlâ öğdügi ahsen-i insân bundadur
- 4 Zâhidâ dersiñ senüñ harf ü hurûfuñ bahtıdur
Dört kitâbiñ ma'nisi âyât-ı Kur'ân bundadur
- 5 'İlm-i hikmetden ledünnîden gelen güftâra bak
Tâlib-iseñ gel berü tevhid ü 'irfân bundadur
- 6 Nice bahrıñ mevcidür gel gör saña şerh itdügüm
La'l ü yâkût u cevâhir dürr ü mercân bundadur
- 7 Gel Sinân Ümmîye bak gör kim nice kaynar taşar
Kahtredür illâ ki ol deryâ-yı 'ummân bundadur

35

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Zâhidâ sen 'ilm-i haqqı tevhidü 'irfânda gör
Dürr-i a'zam ister-iseñ haddi yok 'ummânda gör
- 2 Ahsen-i takvîm dinildi şânıña insân-iseñ
Geç bu şûret naqşını gel ma'ni'i insânda gör
- 3 Sûre-i **Seb'u'l-meñânî**dür bizüm tefsirimüz
Aç gözün **Ümmü'l-kitâb**ıñ vechini bak sende gör
- 4 Zâhir ü bâtın hezârân derdiñe 'ayn-i devâ
'İlm-i gayb-ıla kemâl-i hikmeti Lokmânda gör
- 5 Mazhar-ı 'ilm-i Hudâ bil kalbiñi ey bahtlu
Hak buyurdı kim bu remzi âyet-i Kur'ânda gör

- 6 Ten fenâdur kıl fenâ evvel fenâ ölmezden öñ
Cân bekdâdur ir bekdâya sen seni Raḥmânda gör
- 7 Ey Sinân Ümmî şaşın aldanma ağıyardan arın
Gün bugündür ir bugün ol yâr-ıla mihmânda gör

36

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Pâdişâhım cânımız sen cânâ duş olmak diler
Gayr varlıktan geçüp senüñle hûş olmak diler
- 2 Tevhid-i zâtıñdan ayrılmaz gerekmez 'âlemi
Vaḥdetiñ deryâsınıñ maḥvında nûş olmak diler
- 3 'Ârif-i bi'llâh olan ta'n eylemez güftârıma
Zât-ı deryâ-yı ḥakîkat birle cûş olmak diler
- 4 İsm-i a'zam ḥurmetiyçün añladum ben 'aşıkı
Vuşlatıñ bâğında ḥayrân ser-hûş olmak diler
- 5 Göñlüme şordum ḥaber viridi baña Allâh için
'Aşk-ı Ḥakdan gayrısından şöyle boş olmak diler
- 6 Sırrımıñ remzinden aldum 'azm idüp açar kanad
Maḥv u ğarkıñ sırrına irmekde kuş olmak diler
- 7 Vaḥdetiñ nûrı-y-la naqqâş olmağa şâhım senüñ
Bu Sinân Ümmî âḥardan bî-nukûş olmak diler

37

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Ey Hudâ cânḤazretiñden luḫf-ıla iḥsân diler
Düşmüş 'işyân deñizine 'afv-ıla ğufrân diler
- 2 Zerre deñlü raḥmetiñle cümle 'âlem ğark olur
Ey niçe miskin kuluñ var derdine dermân diler
- 3 Gün gibi günden 'ayân rûşen kılırsın 'âlemi
Pertev-i nûr-ı cemâliñ bir kezin ḥandân diler

- 4 Kıl ‘inâyet fazlıñ-ıla kalmasun bî-çâreler
Yalvarup hüsnuñ bâğında hüsnuñe seyrân diler
- 5 Fâsıkine ta‘n için degül bizüm niyâzımız
Çünkü anlar Hâzretiñden zecr-ile zindân diler
- 6 Talmağa ‘ummân-ı ‘aşka baş urup merdâneler
İster anlar kim getüre dürle virüp mercân diler
- 7 Şol münâfıklar Hâkı zikr eyleyenlerden kaçar
İstemezler Hâqdan illâ zift-ile kaırân diler
- 8 Kimseler hâk dergâhından kahr-ıla dûr olmasun
Anuñ-içün her nefes kalbinden ol hızlân diler
- 9 Dôst yolında cânı kurbân eyleyen merdâneler
Top idüp baş atmak için göz urup meydân diler
- 10 ‘Âra kalmaz kâra kalmaz ‘âşık-ı mestâneler
Cümlesinden el çeküben zâr u ser-gerdân diler
- 11 Ey Sinân Ümmî yüri ehl-i belâ hizbinden ol
Zire anlar yâr elinden derdine dermân diler

38

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Yâ İlâhî her nefesde cân saña mihmân diler
Baır-ı zâtıñ pertevinden luř-ıla ihsân diler
- 2 ‘Âşıkıñ yokdur murâdı dü cihânda zerrece
Küntü kenziñ varlığından sırr-ı cân seyrân diler
- 3 On sekiz biñ ‘âlemi ref` eyleyüp öñden soña
Bî-nişân ü lâ-mekân illerine tayrân diler
- 4 Zât-ı deryâ-yı hakîkatdur murâdı ‘ârifîñ
Anuñ-içün bağı biryân gözleri giryân diler
- 5 Yokluğu varlık deñizine atup Ümmî Sinân
Yokluğu yok var-ıla bir kaırede ‘ummân diler

39

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Gel temâşâ kııl ne söyler 'âşık-ı divâneler
Cür'a-i **Seb'u'l-metânî**den içen mestâneler
- 2 Mâsivâ renginden aşlâ komamış nâm ü nişân
Vaḥdetiñ deryâsına ğavvâş olan şâhâneler
- 3 On sekiz biñ 'âlemi terk eylemiş öñden soña
Cümle 'ilmiñ ma'nisi baḥrındaki dürdâneler
- 4 Küllî varlık maḥv olıncaḡ ğayrı ḡalmaz arada
Küntü kenze mazḥar olur şâdıḡ-ı merdâneler
- 5 İşiden **innî ene'llâh**dan ḡıḡâbı dem-be-dem
Sem'ine girmez anuñ hiç ğayrıdan efsâneler
- 6 Gizli râzı ġün gibi fâş eyler ol bî-iḡtiyâr
ġün gibi ġünden 'ayân olup gelen ḡum-ḡâneler
- 7 Maḥrem-i zât-ı İlâhîsin bugün ḡaḡḡa'l-yakîn
Ey Sinân Ümmî ne bilsün sırrıñı bî-ġâneler

40

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 'Ârifîñ ḡalbinde her dem '**alleme'l-esmâsı** var
'Âşıkîñ ḡalbinde her dem ma'sûḡuñ sevdâsı var
- 2 Sırrına ḡâlen tecellî eylemiş ol pâdişâḡ
Ehl-i vaḥdet ehl-i vuşlat zevḡınıñ ra'nâsı var
- 3 Kâmil insân on sekiz biñ 'âlemi câmi'-durur
'Âlemiñ ḡalbinde her dem âyet-i kübrâsı var
- 4 Gerçek erler Ḥaḡ yolında varlıġın eyler fenâ
Sâlikiñ ḡalbinde Ḥaḡdan ğayrınıñ ifnâsı var
- 5 'Âr ider 'âriflere baş egüben ḡaḡ görmege
Daḡl ider daḡḡalı ġör nâ-ḡaḡ yire da'vâsı var

- 6 Dersini İblîsden alup küfrini îmân şanur
Münkiriñ kalbinde naqş olmuş kuru gavgâsı var
- 7 Küfr ü îmân neydügin fehm eylemez yokdur necât
Fâsıkıñ kalbinde her dem İblîsiñ igvâsı var
- 8 Vâhid ü Ferd ü Aḥaddur dâ'imâ zıkr itdügi
Zâkiriñ kalbinde her dem tevḥîdiñ deryâsı var
- 9 Ḥamdü li'llâh çok şükür iḥsânına yokdur 'aded
Şâkiriñ kalbinde her dem şükr ider Mevlâsı var
- 10 Hıkmetsi vü kudreti çok Hâlik-ı Yezdânımıñ
Münkiriñ kalbinde lâsı mü'miniñ illâsı var
- 11 Âşinâsından ḥaberdâr olmayup guşsa çeker
Zâhidiñ kalbinde her dem cennetiñ ferdâsı var
- 12 Gün gibi âşkâredür 'âşıklara tevḥîd-i zât
Kulle-i Kâf üzre ṭurmuş âdemiñ 'Ankâsı var
- 13 Mü'miniñ mir'âtı mü'mindür beli ḥaḳḳa'l-yaḳîn
Ol Muḥammed Muştafâniñ nûrınıñ ebhâsı var
- 14 Dir Sinân Ümmî bizüm maḳşûdumuz Hûdur hemân
Anuñ-içün gayrısından kalbiñ istiğnâsı var

41

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Kâlb içinde bulduğum [hep] evliyânıñ sırrıdur
Ḥamdü li'llâh çok şükür hem Muştafâniñ nûrıdur
- 2 Dersiñi ḥatm eyledüñ diyü işâret eyleyen
Oldur ol maḥbûb-ı 'âlem cümleñiñ ol varıdur
- 3 Zulmet-i nefsiñ 'azâbından beni şâz eyleyen
Cân u dilden evliyâyâ gönülümüñ ikrârıdur
- 4 Kim bu sırra irmese insân gelür ḥayvân gider
Cûş iden âb-ı revân bu zıkrimiñ envârıdur

- 5 Evliyânîñ himmeti kıldı fenâ-ender-fenâ
Tevhîd-i zât-ı İlâhî gönümün mi'mârıdur
- 6 Hâmdü li'llâh çok şükür toğdı sa'âdet şems ü mâh
Bir kula kılsa hidâyet dâ'imâ naşrânîdür
- 7 Küfr ü zulmet perdesinden kurtılaldan cânımız
Dir Sinân Ümmî şükür her dem diliñ tekrârıdur

42

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Pâdişâhım sen bizi var eyledün hikmet budur
Kudretiñle kendüne yâr eyledün rahmet budur
- 2 Dilime nuṭk eyledün söyler ki Allâh ismiñi
Şey' idindün Rabbim olduñ şânıña minnet budur
- 3 Bî-nihâyet luṭfuñ oldur keşf-i Kır'ân eyledün
Muştafâ devrinde geldüm 'âleme hürmet budur
- 4 'İlm ü 'irfânıñ güliyle cân dimâğın toyladuñ
Enbiyâlar evliyâlar irdügi lezzet budur
- 5 Kâ'inâta gelmişem bir gelmeyeydüm bir daḥı
Hâmdü li'llâh zâtıñı zıkr eyleyem fırsat budur
- 6 'Arş u kürsî kâ'inâta şığmadum didün 'ayân
Mü'miniñ kalbinde pinhân olduñ 'izzet budur
- 7 On sekiz biñ 'âlemiñ sen Hâlikısın bî-gümân
Şûretim insân yaratduñ cümleden nuşret budur
- 8 Bî-niyâz oldum caḥîmiñden na'îmiñden bugün
Her neye emr eyleseñ cân üstine niyyet budur
- 9 Kim tecellî kim tesellî çok temennâ kıldılar
Çün bize derdiñ müyesser eyledün şöḥbet budur
- 10 Gerçi 'âşık hayretiñ şem'indeki pervânedür
'Ayn ü şîn ü kâf içinde 'ârife kurbet budur

- 11 Mürşid-i kâmil yüzinden vechiñe kıldum nazâr
Kisvet-i 'izzet dinilen başıma devlet budur
- 12 Ey Ta'âlâ kanķı fazlıñ vaşfını şerh eyleyem
'Aşk derdiñ cur'asın nûş eyledüm mürvet budur
- 13 Vuşlatıñ peymânesinden nûş idelden cânumuz
Şâhidem kıldum şehâdet tâlibe vahdet budur
- 14 Görmüşem Kur'an içinde muştuladuñ sen beni
Zıkr iderseñ mürvetiñden adımı rağbet budur
- 15 Geldüğinden aşşı kıldı 'âleme Ümmî Sinân
Gerçi mücrim ismi ile añılan ümmet budur

43

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey kemâlim var diyen kanı kemâliñ kandedür
Yûsuf-ı Ken'an iseñ göster cemâliñ kandedür
- 2 Yir ü gök ü 'arş u kürsî cümle 'âlem Hâlikiñ
Ey sehâvet ehliyem diyen nevâliñ kandedür
- 3 Nice biñ taht islerin bir tahtaya bindürdiler
Tâc u tahtum var diyen gör mülk ü mâliñ kandedür
- 4 Hâceniñ şalı öñünce yilişirler hâceler
Nâzıla ten besleyen baķ noldı hâliñ kandedür
- 5 'İlm içinde çok kemâlim var diyü baht eyleyen
Yarın ol meydâna getir kıl ü kâliñ kandedür
- 6 Ey cihânda pehlevânım diyü da'vâ eyleyen
Dîv-i nefsiñ basmağa pes getir âliñ kandedür
- 7 Bir toğansın bunda seni bir şikâre şaldılar
Uçmağa dôstdan yañaya perr ü bâliñ kandedür
- 8 Niçe biñ kand ü şeker şâhibleri saçın yolar
Şanki ağzı agu dolmuş pes zülâliñ kandedür

- 9 Ey Sinân Ümmî ne ‘aceb ‘âleme dağ eyledüñ
Çek başını hırkaya ey dervîş şâliñ kandedür

44

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Dilde Hağdan ğayrı ğüftâr eylemez dervîşler
Cânda ‘aşğdan ğayrı bir kâr eylemez dervîşler
- 2 Lâ-mekândan geldiler evvel yine andan âhar
Kõnmağâ bir mülke ikrâr eylemez dervîşler
- 3 Dünye vü ‘uğbâ hevâsın dem-be-dem medğ eyleseñ
Hubbunı kalbinde hiç var eylemez dervîşler
- 4 Cân virüp cânânı bulmağdur murâd ancak hemân
Bunda bundan özge bâzâr eylemez dervîşler
- 5 Zıkr olunsa dõst kanda gözden akar acı yaş
Sevmege Allâhını ‘âr eylemez dervîşler
- 6 Mürşid-i kâmil yüzinden seyr idüp dildârını
Hağ bilür kim meyl-i ağıâr eylemez dervîşler
- 7 Yâr elinden yaralansa yandüğundan şâd olur
Gam çeküp ol derde tîmâr eylemez dervîşler
- 8 Kanda varsa ‘aşğâ uyar kalbi ‘arşu’llâh olur
Hırşa virüp ğöñlini dâr eylemez dervîşler
- 9 Dõşegi şabriñ tevekkül yaşdığına söykenüp
Hağdan ayruğ kimseden çâr’ eylemez dervîşler
- 10 Gelse kaçmaz kaçsa koğmaz cengi yok dünyâ-y-ıla
Nağnü kasemnâdan ikrâr eylemez dervîşler
- 11 Mâsivâ rengin koma dilden şağın Ümmî Sinân
Zât-ı Hağdan ğayrı efkâr eylemez dervîşler

45

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 'Âşık ol yârı hacâlet çekmeden kaçup sever
Tâ ebed derd-i firâkat çekmeden kaçup sever
İntizârı yek işâret çekmeden kaçup sever
Ola mı hergiz beşâret çekmeden kaçup sever
Hâşıl-ı kelâm hasâret çekmeden kaçup sever
- 2 Ey kılan da'vâ-yı merdân kılmayasın hiç makâm
Ol fenâ-ender-fenâ kalmaya hergiz nik ü nâm
Maḥv olursañ 'aşka küllî varlığıñ ḥaḫdur tamâm
Yâr-ıla kim yâr olur görmez dinür ḥaşr ü kıyâm
Neylesün 'âşık kıyâmet çökmeden kaçup sever
- 3 'Âşık-ı merdâne Ḥaḫdan ğayrıya dil virmeye
Dü cihânıñ sevgüsü ḫalbine anuñ girmeye
'Aşka fermân olmayan böyle selâmet görmeye
Ḳankı dilde derd-i yâr olsa melâmet irmeye
Gelmesün diyü ḫasâvet çekmeden kaçup sever
- 4 'Âşık oldur mürşid-i kâmilden ayırmaz gözini
Şad hezârân biñ belâ gelse çevirmez yüzini
Neylesün Mecnûn olup Leylîye virmiş özini
Vuşlat-ı yârıñ elinden hîçe şatmış nâzını
Görmeyem diyü melâmet çekmeden kaçup sever
- 5 'Ârife dirler cihânda sevdügin bulmuş niçün
Vaḫdetiñ deryâsına baḫrî olup talmış niçün
'Âşık-ı bî-çâre derdine devâ kılmış niçün
Didiler Ümmî Sinân maḫbûba yâr olmuş niçün
Olmaya âḫır nedâmet çekmeden kaçup sever

46

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Ey tarîkat düşmeni bil kim nedür bu şerr ü şûr
Dem-be-dem Allâh diyen 'âşıklara senden ğurûr

- 2 Kendüñe mağrûr olup ħannâsa virdüñ özüñi
Her nefes ħalbiñde iğvâ eyleyen ol fi’ş-şudûr
- 3 Kibr-ile tâ‘at kılırsın nefsiñe mağrûr olup
‘Âşıķa zann-ıla baķduñ cümlesi oldu ħuşûr
- 4 Nefsiñi emmâreden ħurtarmaġa var çâre kııl
Ķılmaya tebdîl aġsen vechiñi yevmü’n-nüşûr
- 5 Vay saña kim ehl-i inkâr zümresinden olasın
Şol kıyâmetde yerinden tırıcak ehl-i ħubûr
- 6 ‘Ârifîñ ‘ilm-i rumûzın bilmeyen ey bed-fi‘âl
Seb‘a’i seyrân idüp gel gör nedür andan zuhûr
- 7 Varlıġı terk itmeyince vara irilmez ‘ayân
Sözime tâbit-durur İncîl ü Furħân ü Zebûr
- 8 Evliyânîñ nuţķına çün **lâ** diyenlerdür şakî
Rehberi Fir‘avn olur ħaķķ-ı Kelîmü’llâh-ı Tûr
- 9 Dört kitâbîñ tâbiti zât-ı Hûdur ħakka’l-yakîn
Ey bu tevĥîdden ħabersiz gey şakın olma ki dûr
- 10 Kendü sırrın bilmeyen virmez ħaķîkatdan ħaber
Çünkü bu yolda delilimdür benüm şîr-i Ġafûr
- 11 Nâzil oldu çün anuñ ħaķķında Ĥaķdan **hel etâ**
Noħtavî dirler aña iren olur ehl-i sürûr
- 12 Her kim irdi Seyyid-i Muĥtâra oldur bil veli
Ķalbine inzâl ider anuñ kelâmu’llâh u nûr
- 13 Bu Sinân Ümmî ne söyler remzini añlan ‘ayân
Ey ħaristân ehli var bu ġafleti terk eyle tur

47

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 ‘Ârif-iseñ vir ħaber kim ma‘nî-i muţlak nedür
Nâtıķ-ısañ işbu yolda söyle kim el-ħaķ nedür

- 2 Şorduğum ‘ayb olmasun ‘âr itmez aşlın soylayan
‘Âşıkñ ‘azm itdigi menzil-i istiğrâk nedür
- 3 **Men ‘aref** sırrın bilen virsin bize bir hûb kelâm
Lâ-yıla illâdan olan muhtelif ahlâk nedür
- 4 Kenz-i maḥfî sırrınıñ esrârını söyler dilim
Ehl-i ‘aşka **lâ** diyüp İblîs oğın atmağ nedür
- 5 **Fezküru’llâhe kıyâmen hûş sırâta’l-müstekîm**
Berzah ili perdesin bu zıkr-ile açmağ nedür
- 6 Bil ki fetvânıñ nedür taqvâsı añlañ ‘ayân
Ġayr-ı Hakkâ devr idüp Hûdan dönüp kaçmağ nedür
- 7 Dört kitâbıñ ma‘nisi yek noğtadan oldı ‘ayân
Tâlibe hadd ü hicâb olan kara vü ağ nedür
- 8 Nefsini fehm eyleyendür ‘ârif-i bi’llâh olan
‘Ârifñ kalbini envâr eyleyen işrâk nedür
- 9 ‘Arş ü kürsî cem‘ idüp vâhid kılan kimdür bugün
Küntü kenziñ ma‘nisinden oğınan evrâk nedür
- 10 Pîr yüzinden bildüñise âb-ı hayvân neydügin
Feyz-i Aḥmedden gelen âb-ı revân ırmağ nedür
- 11 Münkîr-i rü’yâ degülseñ yek nazâr kııl sen saña
Cân göziniñ gözlüğinden görünen gel bağ nedür
- 12 Zâtına mazhar olan insândan olmış bî-ğaber
Zâhidiñ meyl eyledügi hûrî vü uçmağ nedür
- 13 **Lâ** kelâmından geçen añlar bu zikriñ ma‘nisin
Dir Sinân Ümmî anuñ envârına müştâk nedür

48

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Mest ü hayrân ister iseñ bağ gözinden bellüdür
Toğrı kerbân ister iseñ sor izinden bellüdür

- 2 Nûr-ı îmân berķı urup yüzinden envâr şaçar
Kâmil insân ister iseñ beñizinden bellidür
- 3 Şanasın kim her kelâmı la‘l ü mercândur dizer
‘Ârife yâr olmağa diñle sözinden bellüdür
- 4 Şol kişiniñ ‘aķlı vardur aĝzınıñ dadın bilür
Elini şol aşı şunmaz kim tuzından bellüdür
- 5 Ehl-i zerķiñ hîlesinden ĝâfil olma gey şaķın
Yeyüp içdüĝi harâmdur boĝazından bellidür
- 6 Ma‘rifet kâmişı dadın bilmeyenden kıl hazer
Dem-be-dem yeşil kabın yir, cevizinden bellüdür
- 7 Ehl-i küfrüñ kaç yanından şöhet itme fâriĝ ol
Hakka bâtıldur deyüben ĝarazından bellüdür
- 8 Her sözi bir zehr-i mârdur uğrasa baĝrıñ biçer
Câhili söyletme hemân gör yüzinden bellüdür
- 9 Cehl ü zulmet kaplamışdur müdde‘îniñ kalbini
Hak kelâmı toĝrı gelmez geñizinden bellüdür
- 10 Aşlı esfel topraĝınıñ balçığıdur münkiriñ
Açma râziñ yokla gör evvel özinden bellüdür
- 11 ‘Âlim ü ‘âmil naşîhat ehli olan kişiler
Halkı Hakka da‘vet eyler âvâzından bellüdür
- 12 Mest ü hayrân ‘âşıkıñ yolında kurbân eyle cân
Tut kulaĝıñ Hakk eşiginde nâzından bellüdür
- 13 Ehl-i kâliñ kalbi çigdür anuñ-içün kan döker
Bir vilâyet nevbahâr olsa yazından bellüdür
- 14 Degme kimse menşûb olup erlik aşın yiyemez
Tâli‘in tut kişiniñ gör yıldızından bellüdür
- 15 Bu Sinân Ümmîyi tevĥîd hâke yeksân eylemiş
Esdigince bâd-ı ‘aşkıñ yol tozundan bellüdür

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

- 1 Mevlâm 'aşkıñ bize a'zam îmâmdur
Uyaldan tâ'atum küllî tamâmdur
- 2 Bu 'aşka virmişem ben ihtiyârım
Ne kim kılsa baña fahr u ğınâmdur
- 3 Baña 'aşk olmayıncağ dü cihânda
Eger zevk u eger 'işret belâmdur
- 4 Baña kim 'aşka tevbe kıl dir ise
Benüm bu 'aşk atam-ıla anamdur
- 5 Eger biñ pâre kılsalar tenimi
Ben 'aşka lâ dimezem baht-ı nâmdur
- 6 Bu 'aşkıñ vaşfını bizden şoranlar
Biliñ kim tâ ezelden âşinâmdur
- 7 Eger benden kim isterse naşîhat
Komasun 'aşkı bu 'âlî-makâmdur
- 8 Maḥabbet nârına bu dil yanaldan
Benüm âh-ıla zârüm şubḥ u şâmdur
- 9 Baña vir derdi dermân al diyenler
Benüm derdim devâ-yı ve's-selâmdur
- 10 Anuñ zikri beni külḥân idelden
Yunur 'âşıqlara cânım ḥammâmdur
- 11 Ḥudâniñ fikridür cânım çerâğı
Daḥı derdi baña dermân-ı tâmdur
- 12 Baña bu 'aşka kim oldı kulaguz
Anı Allâh sevindürsün du'âmdur
- 13 Sinân Ümmî bu 'aşka yâr olaldan
Yoğ oldı varlığı bir qurı nâmdur

- 1 Eyâ cân issi cân saña mufahhar
Mufahhardur mufahhardur mufahhar
- 2 Senüñ fikriñle olmuşdur musahhar
Musahhardur musahhardur musahhar
- 3 Şehâ derdiñden ayrılmak be-gâyet
Mükedderdür mükedderdür mükedder
- 4 Didüm vaşlıñdan ayırma didigüm
Müdebberdür müdebberdür müdebber
- 5 Seni her kim sever geçmek varından
Muqarrerdür muqarrerdür muqarrer
- 6 Saña cân dil vireli dü cihândan
Muṭahhardur muṭahhardur muṭahhar
- 7 Vişâliñ şerbetin cân nûş idelden
Müsekkerdür müsekkerdür müsekker
- 8 Cemâliñ pertevinden iki 'âlem
Münevverdür münevverdür münevver
- 9 Eger vechiñdeki beñden şorarsañ
Müdevverdür müdevverdür müdevver
- 10 İki boynuñdağı zülf-i siyâhıñ
Berâberdür berâberdür berâber
- 11 Vişâliñ vaşfi şerhinde zebânım
Muqaşşardur muqaşşardur muqaşşar
- 12 Bi-ḥamdi'llâh vefâñuz ben ğaribe
Müyesserdür müyesserdür müyesser
- 13 Dil ü cân bûy-ı vaşlıñ ni'metinden
Mu'aṭṭardur mu'aṭṭardur mu'aṭṭar

- 14 Saña mir'ât-ı ekber cânâ cânân
Peyamberdür Peyamberdür Peyamber
- 15 Teberrük cânın al Ümmî Sinânîñ
Çalenderdür çalenderdür çalender

51

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Fe 'ülün

- 1 İlâhî minnetim dîzârîñadur
Bilürsin şefkatim hep yârîñadur
- 2 Çapıñda boyın egerler İlâhî
'Âşıklarıñ 'azmi nazârîñadur
- 3 Eger var ise suçların bağışla
Şıgındıkları çün hişârîñadur
- 4 Düşüp yandıkları derdiñden ey döst
Fırâk u hasretiñle zârîñadur
- 5 Bularıñ ğayrıdan yokdur murâdı
Hemân zâtıñdağı esrârîñadur
- 6 Dili ismiñdedür gözler hayâlîñ
Göñül verdükleri gülzârîñadur
- 7 Baña uydukları her dem yoluñda
Senüñ cân virmege bâzârîñadur
- 8 Fırâkıñ nârına şalma İlâhi
Yaraşıkları çün envârîñadur
- 9 Dirig itme Habîbiñ hürmetiyçün
Sefer vaşlıñ bâğında dârîñadur
- 10 Bularuñ turduğı sevgi, cemâlim
Vireyin didüğüñ ikrârîñadur
- 11 Sinân Ümmî gibi mücrim degüldür
Ümîz tutdukları hep varîñadur

- 12 Benüm yüregimiñ derdi oñulmaz
Hemân gözüm senüñ tımarıñadur

52

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Fe 'ülün

- 1 Bulamadum cihânda toğrı bir yâr
Kime râzum açarsam oldı ağıyâr
- 2 Gelür bir kimse yâram ben saña dir
Görürem ol dağı izimden avlar
- 3 Kimi dir kim yoluña şâdıķam ben
Ki turmaz ķavline ol dağı aldar
- 4 Anı ķor bir dağı ister buluram
İder çün ol dağı bir ğayrı bâzâr
- 5 'İyâl ü ehl-i beyt ü ķul ķaravaş
Baķaram hiç degül benümle pür-yâr
- 6 Ana vü ķardaş ü ķavm ü ķabîlem
Baña düşmân oluban itdi inkâr
- 7 Sitârem böyle oldu tâli'im çün
Biraz ğayrân oluban ķıldum âh zâr
- 8 Tefekkür baħrına taldum temâmet
Bu sırrı açmadum özüm tulu nâr
- 9 Tâķatum tâķ olup belim büküldi
Şarardı beñzim añlamadı ağıyâr
- 10 Fiğân idüp didüm yâ Rab suçum ne
Didi beni ķoyup ķandasın ey yâr
- 11 Severseñ beni sev baña yakın ol
Benem saña dü 'âlemde vefâdâr
- 12 Çevürdüm Hâķķa maħlûķdan yüzimi
Tesellî ķıldı Hâķdan buldum envâr

- 13 Hâfâmîñ yirine kıldı ‘atâlar
Şuçumı gizledi benüm o Settâr
- 14 Bi-hamdi’llâh gözüm açdı o Fettâh
Uyardı uykudan oldum şafâdâr
- 15 Sinân Ümmî za‘îfi sen İlâhî
Karıñdan ayırma olmasun işi zâr

53

- 1 Dervîş olanîñ gönli virândur
Derd-i yâr-ıla cigeri kandur
- 2 Gizlidür hâli toğrıdur yolu
Bağçesi güli tâze turandur
- 3 Halk-ıla daşı Hakk-ıla işi
Top idüp başı yola girendür
- 4 Gezer cihânı sever Sübhânı
Mürşid eline yüzler sürendür
- 5 Ne gelse başa yimez endîşe
Tevekkül Hakk’a kırup turandur
- 6 Balsa bir işin akıdur yaşın
Top idüp başın Hakk’a irendür
- 7 Kimse bilimez arar bulımaz
Daşın gözleyen maħrûm kalandur
- 8 Daşına bağan gönlini yağan
Şol gayr-i Hakk’a gönül virendür
- 9 Yürür sırr-ıla özi nûr-ıla
‘Aşk-ı yâr-ıla beñzi şolandur
- 10 Bülbüldür güle karışmaz ile
Dôstuñ envârı gülin direndür
- 11 Ümmî Sinâna düşme gümâna
Bir gizli kâna eli irendür

54

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 1 Ey ehl-i cefâ sende şafâ bil ki şad hezâr
Hergiz yime gam olduñ ise derde giriftâr
- 2 **el-Faḫru faḫrî** diyicegiz Seyyid-i Kevneyn
Devlet anuñdur kim dü cihânda ola deyyâr
- 3 Ƙo benligi bende oluban bendi ḫalâş it
Şayd eyleye bendesini ol bende-i Settâr
- 4 Derd-i Ḥudânîñ baḫrına ḫal itme tevaḫḫuf
'Aşḫ-ıla yâr ol ki saña yâr olmaya aḡyâr
- 5 Tende iken ol 'arz olunan nûr-ı emânet
Mâni' ḫoma cehd eyleyüben keşf ola esrâr
- 6 Kevn ü mekânîñ naḫşını pâk eyle göñülden
Naḫḫâşa iriş ḡayrıya aldanmaḡıl zinhâr
- 7 Zıll-ı 'arşı bil añlarısıñ ehl-i ḡamîñdur
Anuñ-içün çekdi cefâ ol Seyyid-i Muḫtâr
- 8 Ƙahr-ıla luḫfuñ 'illetidür añla rumûzı
Küfrüñ içinde bulunur bil îmân u envâr
- 9 Derdi anuñ 'âşıklara bil 'ayn-ı devâdur
Ƙıldı binâ cevır ü cefâdâşı-y-la dildâr
- 10 İsdek olsa ḫişide ister anı dem-be-dem
Merdâne olan dâst yolına eylemedi 'âr
- 11 Sen de anı cân u göñülden isteduñ ise
Ümmî Sinân şaḫın belâdan eyleme ifrâr

55

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Gerçek mürîd gerçek eriñ bir ḫatresin baḫre şayar
Nâḫış olan nefse uyar sükkerini zehre şayar

- 2 Kendü bilisinde kalan ‘ilm-i ledün bilmeyiser
Mürşidine egri bağan luṭfını hem ahra Şayar
- 3 Haa yakın olan kişi o bilür ellerden işi
Münkir olan evliyânıñ kerâmetin siħre Şayar
- 4 Gerçek ‘âŐı olan kişi meydâna or cân u başı
Budur yâr seveniñ işi her ne gelse faħra Şayar
- 5 Âħir zamân dervîŐine aldanma sen Ümmî Sinân
Küfrüñ imân bilür Şanma imânıñı küfre Şayar

56

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 ‘ÂŐı nâmından uŐandum gerek âvâre ılsunlar
Bugün vaŐlıña el Şundum gerek pür yâre ılsunlar
- 2 Nie bir haŐret-i hicrân daar dâr zülfüñe gerdân
Beni lâyı gerek nûra gerekdür nâre ılsunlar
- 3 arârım gitdi selb oldı nie bir eyleyem ğayret
Yirim sensüz gerek ğâre gerek gülzâre ılsunlar
- 4 Nie bir hasretiñ nârı beni iħrâ ider her dem
Bugün vaŐlıñdan ayrılman gerek biñ pâre ılsunlar
- 5 Ğayâliñ cânıma ıble gelüp ‘âŐııñ imâm oldı
Niyâzın il gerek yâre gerek ağyâre ılsunlar
- 6 Bugün meydân-ı ‘âŐııñda Şehîd olma murâdımdur
Buyur cellâd gerek maħfî gerek âŐkâre ılsunlar
- 7 Gel olursa eger senden geer varlı hevâsından
Sinân Ümmî arâr ılmaz gerek biñ pâre ılsunlar

57

- 1 Tırmaz dilim söyler oldum sırdan yine şikârım var
‘Aceblemeñ söyledüğüm şanasın ihtiyârım var
- 2 Beni hayrân iden her dem ol Vâhidiñ esrâridur
Ötsün yine cân bülbüli bahâr irdi gülzârım var
- 3 Sır içinde sır dinilen fehm eyledüm neydüğünü
Melek bilmez ne bilsün cin ‘ilm içinde esrârım var
- 4 Saña bu elfâz-ı ma‘nâ nerden gelür dirseñ baña
Görilmez hattı gözile cân içinde yazarım var
- 5 Dağı içerüden haber vireyüm kim añlarisa
‘Aklıl göñül cânım tuymaz bir gizlüce bâzârım var
- 6 Katre bahre irincegez ‘âşık ma‘şûk olur dirler
Gümânum yok gerçek imiş benüm buña ikrârım var
- 7 Her kim görüp gözden süzer hayâline irmez gider
Özden seven ‘âşıklara göstereyim dîzârım var
- 8 Anuñ-içün bilmedigim görmedigim yiller eser
Fikr eyledüm şafâsından benüm benden firârım var
- 9 Ümmî Sinân taşma yürü ‘aklıñı dir şaşma yürü
Geçme hayâ kapusından şanma şakın zarârım var

58

- 1 Bu derde uğrayan kişi
Dîvâne olur hûludur
Böyledür bu ‘aşkıñ işi
Her kim uyarsa delüdür
- 2 **Fezkürûnî** didi Hudâ
Kur’ân-ıla itdi edâ
‘Âşıklar mest olur Hûda
Hem sükker-ile balıdur

- 3 Zâhid toğrı söyle sözi
Dağl odına yağma bizi
Đađkı sevenleriñ yüzi
Gerçek erleriñ yoludur
- 4 ‘Âşıklarıñ âh itdüği
Düni gündüze katduğı
Bülbülüñ efgân itdüği
Bağçe degüldür gülidür
- 5 Derd-ile devrân eylemek
Cigeri biryân eylemek
Dîdârı seyrân eylemek
Bunlaruñ genc ü mâlıdur
- 6 Münkir yüri var hâliñe
Diken döşeme yoluña
Sunarsañ girmez eliñe
‘Aşkıñ mağâmı uludur
- 7 Ümmî Sinân söylediği
‘Aşđ deñizin boyladığı
Nedür gör şerh eylediği
Şâdıklarıñ ahvâlıdur

59

- 1 Kimse bilmez ahvâlımı ‘aşđ-ıla yâr olan bilür
Yedi iklim dört köşeye hikmet-ile tolan bilür
- 2 İnceden ince bir sırdur añlayan bir ile birdür
Üç hurûfuñ dört kitâbıñ ma‘nisini bilen bilür
- 3 ‘Ayn ‘ayân eyler Đađkı şîn şarâbın şunar sâkı
Đâf kanâ‘at kapusunda turup secde kılan bilür
- 4 İki elif iki nûnuñ bir sîniñ ma‘nisi olan
Sırr iline sultân olur ölmezden õñ ölen bilür
- 5 Eyü âdem olan kişi Đađ yolında ‘adem gerek
Elif-ile mîmiñ dâlıñ terkîbini silen bilür

- 6 Yidi yirden toquz gökden otesin seyr ider slik
Bunu böyle görenlere sylemedm yalan bilür
- 7 Bu cnn irdügi zevk ne bilsün görmeyen kimse
mm Sinnn avln bar- ‘aka tlan bilür

60

- 1 h kim bu gnl hms
Havlara pervz ider
Gh konar bir arya
Gh konmaa nz ider
- 2 Gh gider seyyh olur
Cümle cihna h olur
Ne kendinden gh olur
Ne bana kef-i rz ider
- 3 Gh der hristna
Meyl ider bg u bstna
Gh gelür glistna
Gl ‘akndan feryz ider
- 4 Gh bir guaya tlar
Gnl gmn-la tlar
Gh cümle gam siler
Gldrp beni z ider
- 5 Gh bir ister sevdgin
Bilmez olur n’iledgin
Gh gelüp ne didgin
Trup fikr-i drz ider
- 6 Gh dnyya el kaar
Toptlu hrs-la baar
Gh fenya yüz ttar
Cümle varn ‘vz ider

- 7 Gâhî eser yıllar gibi
Gâhî taşar seller gibi
Gâh açılır güller gibi
Vücûdum bahâr yaz ider
- 8 Gâhî akar gözüm yaşı
Yanar yüregim âteşi
Bencileyin böyle işi
Var ise belki az ider
- 9 Ümmî Sinânîñ yâ Gani
Bildim ki çokdur ‘işyânı
Bağışlasın diyü seni
Dergâhıña niyâz ider

61

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 İlâhî dâr-ı vaşlıñda bu cân olmak diler ber-dâr
Çekildüñ dâra yâ ‘abdim şanursın olmaduñ sen var
- 2 İlâhî derd-mend olsam devâlar kılsañ eliñle
Tabibiñ oldum ey bendem şanursın kılmadım timâr
- 3 TuTuşup nâr-ı ‘aşkıñla bu dil yanmak diler yâ Rab
Şafâdan tuymaduñ sen kim özüñi eyledüm pür-nâr
- 4 İlâhî kılsun ‘âşıklar cemâliñ bâgını seyrân
İrişmez vaşluma her kim bakarsa naqşıma zinhâr
- 5 Mağâm-ı Hazret-i Kudsüñ müyesser eyleseñ yâ Rab
Yime gam hergiz ey ‘abdim bezendi şanıña hoş-kâr
- 6 İlâhî gözlerim giryân olup görmek diler vechiñ
Hezârân yüzde göründüm meger sen tuymaduñ esrâr
- 7 Hâbîbiñ Aħmede yâ Rab mülâkât eyleseñ bir dem
Muşâhib eyledim saña ki şanma olasın ağıâr
- 8 İlâhî cümle ‘âşıklar saña virmek diler cânlar
Gelen meydân-ı ‘aşkımda benümle eyledi bâzâr

- 9 Hüdâvendâ Hüdâvendâ bu dil senden nazar ister
Hidâyet birle fazlımla anı kıldum baña ben yâr
- 10 İlâhî nefsimüz tâhir olup tırmağ diler senden
Şîrât-ı müsteķîm birle maķâmın eyledüm ebrâr
- 11 Sinân Ümmî saña senden yakın olmağ diler yâ Rab
Benem hüküm eyleyen şimdi vücûdında olup Settâr

62

- 1 Kendi nefsinin ‘illetin bilmeyen insân degüldür
Hem rûhının hakîkatın bulmayan insân degüldür
- 2 İnsân gelür hayvân gider İblîs anı tırmaz yider
‘Aşğ-ıla cümle ‘âleme tölmayan insân degüldür
- 3 Gerekse okusun yazsın gerek seyyâh olup gezsün
Bu tevîdîñ deryâsına talmayan insân degüldür
- 4 Şeri‘atı bildim diyen tarîkatı buldum diyen
Hakîkatın güllerini yolmayan insân degüldür
- 5 Çün buyurdu Hayrû’l-beşer **mûtû kable en-temûtû**
Ölmedin öñ bunda iken ölmeyen insân degüldür
- 6 Daşı fenâ-ender-fenâ içi beķâ-ender-beķâ
Sırrı liķâ-ender-liķâ olmayan insân degüldür
- 7 İrenler tevîd-i zâta câmi‘ olur her şîfâta
Bu sırrın tahtına sultân olmayan insân degüldür
- 8 Tıfl-ı ma‘nî zıkr-i ķalbî pir yüzinden taşşıl idüp
Sır ilinde ķalb-i selîm bulmayan insân degüldür
- 9 Ümmî Sinân bu tevîdîñ hakîkatın söyler yine
İmân-ı taķķık es-selâm bulmayan insân degüldür

63

- 1 Bir Allâhı zıkr ideniñ gümânı hep ‘ayân olur
Ni‘metine şükr ideniñ müşkilleri beyân olur

- 2 Bir Tañrınıñ ilhâmıdur söyledigim añlayana
Zâhir zikri bâtın fikri cân evinde îmân olur
- 3 Gördücegüm söyleyeyin ‘aceblemeñ hâlim bilen
Zâhir bâtın fenâ bulan sır iline sultân olur
- 4 Top eyleyüp cân u başı her kim ki meydâna gele
Zulm eylemez Allâh aña hidâyeti burhân olur
- 5 Egri temeliñ üstine toğrı tamâm olmaz binâ
Kim ki yoldan döner girü da‘vâsı hep yalan olur
- 6 Kim ki halka döner yüzün dūr ider ol Hâkdan özin
Bağlar anuñ şûret gözün görmez yolu tuman olur
- 7 Cân u cihâniñ terkini niyyet ipiyle bağlayan
Bağlayamaz bir şey anı düşvâr işi âsân olur
- 8 Bañr-ı zâtıñ perteviniñ mevci gelür turmaz aña
Mañv eyleyüp varlığını bir kaçresi ‘ummân olur
- 9 Yokdur Sinân Ümmî gibi gerçi bu yolda bir gedâ
Niyyeti hâliş olmağın yardımcısı ol Hân olur

64

- 1 Ben ol dōsta virdüm gönül ‘aşk benüm ile yâr olur
Kim ki dōsta virmez gönül bu ‘aşk andan bîzâr olur
- 2 Benüm işim ol dōst-ıla gelür bu ‘aşk olur belâ
Bülbül gibi geldüm dile işüm âh-ıla zâr olur
- 3 Gözüm dōstı görmek diler vuşlatına irmek diler
Gelür bu ‘aşk döker yaşın gözüm şanki bîñar olur
- 4 ‘Acebdür bu ‘aşkıñ hâli komaz dōsta vara yolu
Kim ki dōsta şunar eli kapar ‘aşka şikâr olur
- 5 Bir kulına dōst meyl ide gider bu ‘aşk anı güde
Komaz bir lahza unuda dilde sözi tekrâr olur

- 6 Kim ki dōstuñ sözin söyler kim ki dōstuñ gülin yıylar
Dâ'im 'aşk deñizin boylar yanar vücûdı nâr olur
- 7 Ümmî Sinânîñ dōst varın alup 'aşka virmiş kârın
Anuñ-çün dilde esrârın yazar sözi güftâr olur

65

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Gelüñ görüñ bu 'âşıklar bu tevîdîñ hişârına
Konar gâhî kona geldi ezelden konucılardur
Gelüñ görüñ bu şâdıklar bugün 'aşkıñ şarâbına
Kınar gâhî kana geldi ezelden kanıcılardur
- 2 Gelüñ ey merd-i 'âkıllar nazar kıluñ bu sevdâya
Nice dil virdiler bunlar görüñ Hazret-i Mevlâya
Cenâb-ı 'İzzete karşı uçup dergâh-ı a'lâya
Döner gâhî döne geldi ezelden dönücilerdür
- 3 Şalâdur ehl-i dermâna giden gelsün turağına
Kanı pervâneler yansun bu tevîdîñ çerâğına
Kârâr itmez bu cân hergiz bine 'aşkıñ burâğına
Biner gâhî bine geldi ezelden binicilerdür
- 4 Kanı bir 'aql-ı evvel kim bu esrârı haber virsün
Kanı bir tâlib-i esrâr bu 'ilmi okıyup görsün
Budur 'âşıkların kârı ledünnî 'ilminiñ dersin
Tanar gâhi tana geldi ezelden tanıcılardur
- 5 Halâş olup geçer gamdan düşerse bir kişi 'aşka
İçer ol câm-ı vuşlatdan yâr olursa başı 'aşka
Sinân Ümmî şınanmışdur ezelden âteş-i 'aşka
Yanar gâhî yana geldi ezelden yanıcılardur

66

- 1 Evliyânîñ bâbına esrârın tıyan gelür
'Ahd eyleyüp ezelden kavlına uyan gelür
- 2 Gayr-ı Hâkka Hâk diyen 'aşka gönül virmedi
'Aşk odına varlığın yokluğa şayan gelür

- 3 Hâk buyurdı zıkr idüñ ben dahı zıkr ideyin
Erenler şöhetine Kıur'âna uyan gelür
- 4 Kim ki sever Allâhı ğayrıyı kıor va'llâhi
Bu yola cân u cihân terkine duyan gelür
- 5 Hâk buyurdı zıkrime tan eyleyen ziyânlu
Muvahhidiñ âvâzı münkire çıyân gelür
- 6 Erenler bâzârına yokluğuñ Őikârına
Hâk yolında nefsinin putların Őıyan gelür
- 7 Her kim 'aşka yâr olur cânâ şafâ-kâr olur
Mâsivâdan dūr olur cevrine döyen gelür
- 8 Dört kitâbı okımağ 'ayn u Şin u kıâfila
Gerçi ğüçdür zâhide 'ârife 'ayân gelür
- 9 Key Şağın Ümmî Sinân nuğk eyleme nâdâna
Câhile yâr olursañ aşşına ziyân gelür

67

- 1 Ben cânımı ol cânâ mihmân itsem gerekdür
Cân Yûsufin Ken'âna sultân itsem gerekdür
- 2 Yüz tuttuğm yollarına 'azm itdüm ğüllerine
Bî-nişân illerine seyrân itsem gerekdür
- 3 Ben zâhidiñ ğavgâsın terk eyledim ferdâsın
Bu vücûdum kıağresin 'ummân itsem gerekdür
- 4 ğördüm yârı düşümde yokdur yañlıŐ işimde
'Aşkın anuñ başımda Őayvân itsem gerekdür
- 5 Loğmân oldum bir dine dükkân oldum verdine
'ÂŞıkların derdine dermân itsem gerekdür
- 6 Gel berü pervânesin 'aşğ odına yanasın
Anca ğöñül hânesin külhân itsem gerekdür

- 7 Ümmî Sinânîñ cânı olsun dôstuñ mihmânı
Gayru'llâhdan ben beni 'uryân itsem gerekdür

68

- 1 Be yârenler nazâr kıldum 'âleme
Cânından ayrılan tenler iñiler
Ne gelürse söyler oldum dilime
Teninden ayrılan cânlar iñiler
- 2 Kimdür bu dünyâda güldüm diyenler
Maşûdum murâdum buldum diyenler
Çanı şol yârdan ayrıldum diyenler
Ağıdup gözinden kanlar iñiler
- 3 Fânîsin hey fânî cihân fânîsin
Derd-ile miñnetiñ tamâm kânısın
Kimi eşin aldırımıñ kimi yavrısın
Âh idüp derdile şunlar iñiler
- 4 Bu ayrılık bir 'acâyib hâlımıñ
Bunda gelen uğrar ulu yolımıñ
Bülbülüñ efgânı hemân gülümüñ
Okuyup dürlü destânlar iñiler
- 5 Ümmî Sinân eydür çıkma yoluñdan
Allâhıñ zıkrını koma diliñden
Şabr it yüri var ne gelür eliñden
Sevdüğinden ayrılanlar iñiler

ZÂ'

69

- 1 Tevhîd-i zâtıñ baħrına 'aşkıla talmayan bilmez
Ledünnî baħrınıñ dürrin şarrâfi olmayan bilmez
- 2 'Âşıkıları hayrân iden tevhîd-i zât envârıdur
Cân gözinden mâsivânıñ tozını silmeyen bilmez
- 3 Muhammed nûrını görmek **men** 'araf sırrıdur bildüm
Bir kâmil eriñ himmeti burhânı olmayan bilmez

4 Erenleriñ sözi haqdur inanmayan münâfıkdur
Zann u gümânı terk idüp şıdkıla gelmeyen bilmez

5 Ma‘ânî baħrınıñ vaşfın Sinân Ümmî ider ızhâr
Nişân-ı lâ-mekândan bir nişânı olmayan bilmez

70

1 Gel Hażrete müştâk-ısañ diñle bizüm aħbârımız
Tehî görme şimdi bizüm Haq-ıladur bâzârımız

2 Ben dôt-ıla dôt olalı cân şafâdan mest olalı
Gitdi şimdi elimizde degüldür ihtiyârımız

3 ‘İlm-i esrârdan sözüme ol dôtta baħar gözümüz
Haq varlığı şimdi bizüm bahâr eyledi şârımız

4 Dilimde zıkr eyledüğüm gönlümde fikr eyledüğüm
Gayrı degül şimdi hemân Haqdur bizüm ikrârımız

5 Haq varlığı geldi bize cân bâğını kıldı tâze
Bülbül olan gelsün beri bahâr oldu gülzârımız

6 Dôt meyini kime şuna qor cân u başı meydâna
Anuñ-içün esrük-durur şimdi bizüm güftârımız

7 Ol dôt baña oldu yakın varlığıma şaldı aqın
Söylemekte men ‘âcizem dile gelmez esrârımız

8 Haqqa yakîn olan kişi terk ider yadı bilişi
Gitdi bizüm yâdımızdan bilişimiz ağıyârımız

9 Ümmî Sinânı aradan çıkardı bugün Yaradan
Oldur hemân sır ilinde oqurımız yazarımız

71

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

1 İlâhî kanı ‘âlemde göre zâtıñ bir açuq göz
İlâhî kanı âdemde nazarıñda tura aq yüz

- 2 Zihî sultân-ı merdâne getürdi halkı meydâna
Saña tesbîh ider eşyâ eger dillü eger dilsüz
- 3 İlâhî ağladum güldüm kimem ben kendimi bildüm
Ki dergâh-ı ‘azîmiñde ki bir zerrece ben bir toz
- 4 İşim yañlış gözüm baĝlu dilim boş yüregim taĝlu
Bu ef‘âl-i kabâyiñle ağardı saç karardı yüz
- 5 İlâhî rahmetiñ hergiz ki eksilmeye bir zerre
Kılursañ fazlıñı ihsân iki ‘âlemlere düpdüz
- 6 Kâni başda şu devlet kim urıla kisveti ‘aşkıñ
Kâni cânda şu ‘izzet kim ola derdiñ gice gündüz
- 7 Kâni ben miskine senden irişe derdime dermân
Kâni ben za‘ife bir dem ireydi bir nazâr añsuz
- 8 Şerikiñ yok nazîriñ yok velâkin halka fazlıñ çok
Hisâbı haddi hergiz yok sayılmaz nitekim yıldız
- 9 Hemîşe sen idüp ihsân veli biz ideriz ‘işyân
Haşamız mahv idüp bizden olaydıñ sen de bir hoşnûz
- 10 Kerem eyle Hudâvendâ haşâ baħrından al bizi
Nitekim acı deryâdan alurlar nimete pâk tuz
- 11 Direm kim yarıcım Allâh şefâ’atcim Resûlullâh
Ki burhânım Veliyyullâh budur bendeki bir haħ söz
- 12 Kâpiña gelmişem acam ĝanî dergâha muhtâcam
Nitekim şâh kapusunda boyuncuklar eger öksüz
- 13 Senüñ kapuñda kul çokdur hisâbı haddan artuğdur
Velâkin bir daħı yoğdur Sinân Ümmî gibi yüzüz

72

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Kim ki Hağdan geldi Hağka gitmege ‘âr eylemez
Her ne kılsa hağdur işi ĝayrı bâzâr eylemez

- 2 Kim ki Allâh ismini kalbinde tekrâr eyledi
‘Ârifîñ oldur kemâli ğayrı tekrâr eylemez
- 3 Hem şerî‘at hem tarîkat hem haķîkat ehliğür
Ehl-i vahdet olmayanlar aña ikrâr eylemez
- 4 Her kime menşûb-ı ‘aşğdan şunmadı Kâssâm tâm
Lâ dir ol meydân-ı ‘aşğa hergiz ikrâr eylemez
- 5 Lâ-cerem dirler şerî‘at ehliniñ şarrâfiyuz
Lâkin ol vaşl-ı likâyâ kaţ‘-ı zünnâr eylemez
- 6 Didiler bunlara ebrâr ehliğür çün bî-gümân
Ehl-i Haķka lâ dimezse menzilin nâr eylemez
- 7 Her kime ef‘âl-i ‘âlem cür‘asından şundı Haķ
Dört kitâbı naql idersüñ hîç öğüt kâr eylemez
- 8 Şöyle bil nâsût-ı ‘âlem naķşıdır bunlar hemân
Tâ‘atı ‘âdet kılurlar fi‘li ibrâr eylemez
- 9 Ehl içinde bunlara hayvân-ı nâţık zıkr olur
‘İlm-i uhrâdan bular hiç kâr-ı esrâr eylemez
- 10 Muhtaşar elfâz-ı ma‘nâdan bu ‘âlem halkınıñ
Hâlini fâş eylesem ben illâ Settâr eylemez
- 11 Bu Sinân Ümmî’i siz câhil ü nâdân añlamañ
Halk-ı ‘âlem hâline ‘âlimdür izhâr eylemez

73

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Biz tarîk-ı Halvetî ‘âşıklarıñ handânıyuz
Cân-ıla baş virmege döst yolınıñ merdânıyuz
- 2 Biz çerâğı Şâh-ı merdân şem‘asından yandırıp
Anca dillerde haķâyık şehri[niñ] şem‘dânıyuz
- 3 ‘Âlimü’l-ğaybıñ vücûdı nûrınıñ şehrindenüz
Bu kafes cisminde geldük habs olan zindânîyüz

- 4 ‘Âlem-i gaybı şehâdetdür bizüm seyrânımız
‘Ârif-i billâh-i ‘âlem vâsıl-ı ferdânîyüz
- 5 Şûret-i faqr ü fenâda hâke yeksânuz veli
Sîret-i mülk-i beğânîñ nûr-ı gevherdânîyüz
- 6 Vuşlat âbın içmeyenden gizlidür erkânımız
‘Âlem-i vahdet bâğınıñ meyiniñ mestânîyüz
- 7 ‘Arş u kürsî nüh felekdür dem-be-dem seyrânımız
Şûret-i naqş-ıla dôtlar añlamañ gerdânîyüz
- 8 Aşlımuz ahsen-i takvîm ‘âlem-i aşliyyedür
İRmege ‘aşk-ıla hâzır durmuşuz meydânîyüz
- 9 Erba‘în-i halvetiñ ‘aşkıında ‘uzlet bekleyüp
‘İlm ü ‘irfân iklîmin seyrân iden sırdânîyüz
- 10 Tevhîd-i zât-ı İlâhîdür bizüm varlığımız
Ol haqîkat bahırına pertâb iden dürdânîyüz
- 11 Haq bilür Allâhu a‘lem lâf u tezvîr eylemez
Dir Sinân Ümmî cihânda şâhibü’l-viddânîyüz

74

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Yanmağa ‘aşk odına külhânı gözler cânımız
Bûy-ı vuşlat bulmağa gülhânı gözler cânımız
- 2 Bî-nişândan gelmişiz biz lâ-mekân ehlindenüz
Gitmege ‘azm eyleyüp yol-hânı gözler cânımız
- 3 Didiler çün-kim fenâdur tâlibiñ sermâyesi
Anuñ-içün her nefes selhânı gözler cânımız
- 4 ‘Aşka uyup dü cihândan el çeküp girdi yola
Hükmi fâş kendü nihân ol Hânı gözler cânımız
- 5 Diñleyüp gayrı şadâdan bulmamışdur zevkını
Tâ ezel Haqdan gelen elhânı gözler cânımız

6 Hağ buyurđı şânına çünkim ‘alâ huluğın ‘azîm
Pâyına yüz sürmege şol Hânı gözler cânımız

7 Dir Sinân Ümmî hağâyığdur bize mülk-i beğâ
Kulluğa geldük velî kul Hânı gözler cânımız

75

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

1 Dôst cemâli şem‘iniñ pervânesidür cânımız
Anuñ-içün ol Muğammed nûridur îmânımız

2 Çün Muğammed nûrına mazhar yaratdı Lâyezâl
Tevhîd-i zât-ı İlâhîdür bizüm burhânımız

3 ‘Âleme geldük bugün illâ ki infâğ olmaduk
Cân gözinden görinen oldur bizüm seyrânımız

4 ‘Ayn ü şîn ü kâf ile geldük cihâna bî-gümân
Anuñ-içün gayret-i Hağdur bizüm erkânımız

5 Ehl-i kâl insâna degül yoğdur aña sözimiz
Ehl-i hâl ‘aşıklara söyler bizüm ‘irfânımız

6 Ehl-i hâlîñ sırrını fehm eylemez nâdân olan
Dört kitâba lâ diyendür İblîs ü Şeytânımız

7 Evliyâ bâbındadır ‘ilme’l-yağîn hağka’l-yağîn
Muştafâ sırrından alur dersini mihmânımız

8 Âyet-i Rağmâna uyduğ ħamdü li’llâh çoğ şükür
Ten ü dilden cân u dilden zıkr olan Sübhânımız

9 Dir Sinân Ümmî bize mürşid olan Hûdur hemân
Evvel âğır bağriyüz Hûdur bizüm ‘ummânımız

76

1 Gel ey göñül bunda mekân tuğulmaz
Fenâ mülki dirler oynar ütülmez

- 2 Aldanup balına barmaq banarsañ
Sin içinde râhat olup yatılmaz
- 3 Hâkdan uğan hâliş ‘amel kılagör
Ol bâzârda zerķ u riyâ şatılmaz
- 4 ‘İbâdet günidir şöhet demidür
Nefsiñ hevâsına irüp yetilmez
- 5 Cümle ‘âlem saña fermân olursa
Senüñ eksikleriñ oñup bitilmez
- 6 Yelmeyince bugün Raḥmân yolına
Yarın varup raḥmetine baṭılmaz
- 7 Nefs-ile yâr olup Hâkdan uşanma
Ölüm gelicegez ķovsañ aṭılmaz
- 8 Hâzer kıl zaḥmına uğrama şaķın
Yavuzdur İblîsiñ oķı kütülmez
- 9 Hâķ yolında saña yoldaş olmağa
Degme bir kimseniñ başı çatılmaz
- 10 Yardımı Hâkdan um erligi senden
Tevḥîd-ile varan taşra aṭılmaz
- 11 Koñ gitsün eglemeñ Ümmî Sinânı
Geç ķalursa erenlere ķatılmaz

ŞİN

77

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 İlâhî evvel ü âḥır sücûd eyler saña her baş
Ki sensin Bâṭın u Zâhir bilen sensin olan sen fâş
- 2 Senüñdür ‘izzet ü nuşret senüñdür şan‘at u kudret
Bu on sekiz biñ ‘âlemdeki sensin şâhibü’n-naķķâş
- 3 Beni ‘aşķıñ eli tutdı senüñ meydân-ı derdiñde
Yüzimi eyledi cârî özümü eyledi ferrâş

- 4 Ne söyler sözde dilim var ne yazar h atda elim var
Ki sensin h ukm iden ben bir qurı Şuret hem n göz kaÇ
- 5 Şu de l  ‘ cizem nidem ne dilim var ki Şerh idem
Karınca kadrim üstine kodular Şanki bir tağ taş
- 6 İlâhî derd-i ‘aŐkındur baŐumda h ukm iden sevdâ
Ya ar hasret n rın gâhi aqidur gözlerimden yaş
- 7 Zehi sultân-ı ‘ li-Ő h sen nd r bu yüce dergâh
Fedâdur yolın  her gâh hezârân bi  gönül c n baş
- 8 Eger dünyâ eger ‘uqb  ki sen emr itmese  ey Ő h
‘Ademden ‘ leme kimse getürmez d ne-i haŐhaŐ
- 9 Sinân  mm  bugün fazlın  kapusunda durup ağlar
Sen nd r kancaru gitsün eger h liŐ eger kulmaŐ

78

F  ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Gel berü ey ma‘n  ba rından kılan mevc-ile cûş
Nicedür hâli cih n n bir tefekkür eyle h Ő
- 2 Gel berü ey ‘ leme t k idüben g gsin geren
Bir nazar kıll k ‘in ta ‘ibret ehliyle buluŐ
- 3 Kimlere  almıŐdur evvel y   alısardur kime
Kimlerin  taht-ı sar ylarında ötmez baykuŐ
- 4 Kimleri h nd n idüp ađlatmamıŐdur ‘ k bet
Y  kimi hayrân idüben kılmadı sırrını h Ő
- 5 Var mıdur bir Şey a na kim olmaya ma v u fenâ
İllâ Ta rı olısar anu ndur bâkî turuŐ
- 6 Var mıdur bir Şey a na kim olmaya hiç ibtidâ
İbtid  olan bulısar intihâ Őavtını g Ő
- 7 Tuymadu n mı  demi evvel nice z r eyledi
Senden  ndin g  di amm  cev-ile  ondı konuŐ

- 8 Tuymaduñ mı enbiyânıñ her birinden bir haber
Şerh idüp şerrâhlar ahvâlın nice hañlar qomuş
- 9 Kim-durur bu ejdehânıñ ağızına başı gide
Qurtulup bula necâtı zehrini kılmaya nûş
- 10 Kim-durur bu sihr-bâziñ uğırna uğırar yolu
Şağ selâmet gide bundan mekrine olmaya tuş
- 11 Qanqı kimsedür bu țarrâz ile oynar aldanup
İtmeye mağbûn u maħrûm kılmaya avcını boş
- 12 Qanqı erdür merd oluban qalbi şehrin şaqlaya
İtmeye bunuñ kemâlinden hayâlinden nuqûş
- 13 Ey Sinân Ümmî bunuñ fîtnelerinden kim halâş
Buldısa var tapusunda ol seni sen aña qoş

79

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Eyâ cânlar içinde cân fedâdur yoluña cân baş
Be-ħaqq-ı âyet-i Qur'an fedâdur yoluña cân baş
Göñüller derdine dermân fedâdur yoluña cân baş
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 2 Eyâ kâmil arasında ledünnî 'ilmine kânım
Yüzüm sürmege pâyıña güz eyyâmın küyer cânım
Qarârım yok benüm sensiz ki sensin dînim îmânım
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 3 Yañıldum gerçi işimde ki bir yañlış bâzâr itdüm
Hațamız tutma luțf eyle dönüp andan güzâr itdüm
Qurâb adıyla bülbülüñ adın añağa 'âr itdüm
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 4 Bilürsin derd-i 'aşkıñla ki muħkem bağladum özüm
Güderem qanda giderseñ iziñden ırmazam gözüm
Eger cehrî eger maħfî ki va'llâhi budur sözüm
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 5 Gümânım gitdi bi'llâhi ki buldum sırrıñı bende
Fırâkıñ âteşi her dem qarâr itmez yanar canda
Eger yahşı eger yatlı olupdur bâbıña bende
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş

- 6 Senüñ himmet-i ‘âliñle gelür bu dilime sözler
Kațaram ağzıña lâyıķ her âdem aşına tuzlar
Kör olsun iki ‘âlemde iki yüze baķan gözler
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 7 Bi-ħamdi’llâh pirim buldum gerekmez ğayrı pir baña
Bi-ħamdi’llâh yârım buldum gerekmez ğayrı yâr baña
Bi-ħamdi’llâh nûrum buldum gerekmez ğayrı nûr baña
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 8 Bu midur zannıñ ey şâhım uyam ‘âlemde ağyâra
Toķunmasun diyü lâkin müdârâ eylerem ğâra
İrelden dest-i dermânıñ oñuldı bende hep yâra
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş
- 9 Sinân Ümmî senüñ yoluñda bir kâşır keşifiñdür
Hemişe mürvetiñ umar ki bir ‘âciz zâ’îfiñdür
Terahħum kıl kerem eyle ki bî-çâre nahîfiñdür
Efendim Mazharî Sultân fedâdur yoluña cân baş

80

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Ey gönül çatmadı saña kimse baş
Bâri turma yaluñuz bellerden aş
- 2 Cehd kıl kim irişesin menzile
Niçe bir aķa gözüñden acı yaş
- 3 Halk-ı ‘âlem ğâline aldanmağıl
Saña maṭlûb olmayısar bir kumaş
- 4 Key şaķın bend olma ğîle bendine
Dime ehl-i beyt oğul kız karavaş
- 5 Merd olup merdâne gir meydâna sen
Ya bu yolda bite iş ya kopa baş
- 6 Ol beķâdan bu fenâya şol Ğanî
Niye şaldı kıl tefekkür gizli fâş
- 7 Mâl ü mülk ü ehl-i beytiñ ne ki var
Bağlamaķ ister seni idüp savaş

- 8 Key şakın aşlıñdan ırma öziñi
Her ne kılursañ kılup ‘aşka ulaş
- 9 Ol beķâ mülkünde bâķî kılmaķa
Dü cihân naķşını dilden kıl tırâş
- 10 Ol dükenmez kenze mihmân olmaķa
Ger olasın ‘aşķ öñinde **ke’l-ferâş**
- 11 Kıtaram dirseñ başı Ümmî Sinân
Cümle şeyden arınup ‘aşka bulaş

ŞÂD

81

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Hâmdü li’llâh çok şükürler zikrimiz tevĥîd-i ĥâş
Hâmdü li’llâh çok şükürler fikrimiz tevĥîd-i ĥâş
- 2 Dersimüz **Seb‘u’l-meĥânî** keşfimiz ilhâm-ı Hâķ
Dâ’imâ söyler dilimiz nuĥkumuz tevĥîd-i ĥâş
- 3 ‘**Alleme’l-esmâdan** oldu **küntü kenziñ** sırrı fâş
On sekiz biñ ‘âlem içre vaşlımız tevĥîd-i ĥâş
- 4 Câhil ü nâdân alurlar her nefes **lâdan** kelâm
Evlîyâ nuĥkıyla her dem virdimiz tevĥîd-i ĥâş
- 5 Tıfl-ı ma’nî zikr-i ĥalbîden yaķar mişbâhını
Mu‘cizât-ı enbiyâdan derdimiz tevĥîd-i ĥâş
- 6 Ol Ĥabîbiñ ĥurmetine Hâķ bize kıldı devâ
Cümle ‘âlem varlığından şun‘umuz tevĥîd-i ĥâş
- 7 Dir Sinân Ümmî bize ‘ayne’l-yaķîn ĥaķķa’l-yaķîn
Sır ilinde sırrıla seyrânımız tevĥîd-i ĥâş

DÂD

82

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 1 Gel ey şâĥib-me‘ânî gör neler söyler beşer elfâz
Ne ma’nîden döker dürler ne gevher fâş ider elfâz

- 2 Cihâna sen neden geldüñ beyân eyle seni sen gel
Ne bildüñ kim ya ne bulduñ nenüñ şem‘in yaçar elfâz
- 3 Var ise ‘aql-ı evvelden naşîbiñ kısmetiñ feyziñ
Rumûzundan idüp pür-tâb getürsün bir haber elfâz
- 4 Seni sen maḥv idüp senden gidermeyince ey dil tâ
Beḳâ bi’llâh maḳâmından bulmaz bir temer elfâz
- 5 Sinân Ümmî fenâ fahrı irelden sırr-ı insâna
Beḳâ bi’llâh maḳâmınıñ binâsından yapar elfâz

‘AYN

83

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ben ḥarâb-ı mest-i meydânam nihân meyhâneden
Nûş idelden câminı ‘aşkıñ şehâ cânâneden
Ḳurtulursam ğam degül tezvîr-i dâm-ı dâneden
Çok mıdur cân virmek ‘aşka ‘âşık-ı merdâneden
Geçmezem dildârıñ ‘aşkıñdan cânâ olsun vedâ‘
- 2 Virmeyen cânâne cânın ‘âşık-ı efsânedür
‘Aşka her kim ta‘n iderse ‘aklı yok divânedür
Tâlibiñ cânı yârıñ şem‘indeki pervânedür
Bu ‘atâ Ḥaḳdan meger kim kâmil insânadur
Geçmezem dildârıñ ‘aşkıñdan cânâ olsun vedâ‘
- 3 Kimse bilmez ḥâlimi ben ağlamakdur güldüğüm
Hiç bilür misin ne iklîmdür benüm bu geldüğüm
Cânâ minnetdür benüm bu ‘aşk elinden öldüğüm
Ḥacc-ı ekberdür şorasañ dâsta ḳurbân olduğum
Geçmezem dildârıñ ‘aşkıñdan cânâ olsun vedâ‘
- 4 Ey ‘aceb ben bu cihânda ṭurduğumdan aşşı ne
‘Aşk-ıla şehîd olursam öldüğümden ğuşsa ne
Yâr-ıla ben yâr olam aġyâra benden hışsa ne
‘Aşkı derdiñ ḥükm olıncaḳ bunda ‘akla uşsa ne
Geçmezem dildârıñ ‘aşkıñdan cânâ olsun vedâ‘

- 5 Ey baña nâ-ḥaḳ diyenler ḥaḳ-durur işüm benüm
Biñde bir ta‘bîr olunmaz çok-durur düşüm benüm
Taş olursa ‘aşḳ-ıla yumuşaḳdur aşum benüm
Girmişem meydân-ı ‘aşḳa ṭop-durur başum benüm
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘
- 6 Baña bu derdi ezel sermâye virdi zü’l-celâl
Anuñ-içün levḥ-i dilden ref‘ ider naḳşı melâl
‘Aşḳ-ıladur cânıma bu cân olan ḳurb-ı Cemâl
Öldürürse ‘aşḳ beni ḳânım ḥalâl-ender-ḥalâl
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘
- 7 Almışam derd-i belânîñ râḥatın ḥîn-ı zamân
Ḥâ’il olmaz ‘aşḳa irdi ‘âşıḳa kevn ü mekân
Bülbülüñ cânım didügi güli görince hemân
Umaram ben bülbüli göre gülin yakın zamân
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘
- 8 Şordum adın sevdüğümüñ didi Aḥmed Muştafâ
Anuñ-içün her kelâmı dil-i mecrûḥa şifâ
Ben didüm firḳate şalma vaḥdetiñ ‘ayn-i şafâ
Didi cân virmekdür ‘aşḳımdan saña bizden vefâ
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘
- 9 Zülfini gerdânıma ben taḳmışam ḳurtulmazam
Ḳaşları miḥrâbı ḳiblem ḡayra ṭâ‘at ḳılmazam
Gözleriniñ sürmesini gördüğümden gülmezem
Vechine ḳıldum nazar yıḳıldum ‘aḳla gelmezem
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘
- 10 Şorşalar bu ‘aşḳı direm ‘ayn-ı dermân gizlidür
Küfr içinde buldılar tevḥîd-i îmân gizlidür
Görmüşüm bir ḳaṭrede ol nûr-ı ‘ummân gizlidür
‘Aşḳ içinde beni ḳılan zâr u giryân gizlidür
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘
- 11 Gerçi adımdur Sinân Ümmî ‘aceb divâneym
Girmişem meydân-ı ‘aşḳa baş açık merdâneym
‘Aşḳ elinden câmı nûş itdüm bugün mestâneym
Ḥayr u şerden ḳaçduğumdan sâkin-i meyhâneym
Geçmezem dildârîñ ‘aşḳından câna olsun vedâ‘

ĶĀF

84

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Gel kıl iseñ kulluk eyle Һasbeten li'llâha bağ
On sekiz biñ 'âlemi var eyleyen Allâha bağ
- 2 Ger Һalîl olmak dilerseñ bekle Һıdmet kapusın
Ķara tonlı Ka'be'i yapan Һalîlullâha bağ
- 3 Yoğ-iken bu yir ü gök ü 'arş u kürsî nefis ü cân
Evvel âhır bir olan ol **küntü kenzu'llâha** bağ
- 4 Gözgüsinden gördiler anuñ münezzeh zâtını
Gör MuĶammed Muştafâyı 'ayn-ı zâtu'llâha bağ
- 5 Gizli râzı gün gibi fâş eyledüm añlayana
Mürşid-i kâmil yüzünden sırr-ı ehlu'llâha bağ
- 6 Tıfl-ı ma'nî zıkr-i Ķalbîden gelür 'ayne'l-yağın
AĶsen-i tağvîm yüzünden gel bu vechu'llâha bağ
- 7 Dört kitâbıñ ma'nisin keşf eyleyen tevĶîd imiş
Oğı gel Ümmü'l-kitâbı sen Kelâmu'llâha bağ
- 8 'Âlem-i kübrâyı bilmez cân iline girmeyen
Gir gönül iğlîmini seyr eyle 'arşu'llaha bağ
- 9 Mü'miniñ Ķalbin Һudâ kendüye mir'ât eyledi
Gel muşaffâ eyle Ķalbi sen bu Beytu'llâha bağ
- 10 RûĶ-ıla nefsiñ vücûdın bir ider tevĶîd-i zât
Şâbbü'l-emred yüzünden gel cemâlu'llâha bağ
- 11 Enbiyâdan mu'ciz oldı bil kerâmet evliyâ
Ey Sinân Ümmî gözün aç sen bu zıkru'llâha bağ

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Miṭâlinde fenâ dünyâ oturmuş köhne pîr ancak
Tonanmış cismine evlâd kimi nâr kimi nûr ancak
- 2 Sürülüp cümle maḥlûkât kimi konar kimi göçer
Gelür kıandan gider kıanda bilinmez anca sır ancak
- 3 Hezârân kârbân geldi bu yolda virdiler cânı
Nihâyet menzile varup irişen biñde bir ancak
- 4 Görüñ ol şâni'-i kudret ne hikmetler kıılır izhâr
Kimi Nemrûd tağı denmiş kimi Mûsâyâ tûr ancak
- 5 Alan birdür viren birdür gören bir gösteren birdür
Anuñ hep emrine fermân cihân hükminde pür ancak
- 6 Her eşyânıñ derûnında 'acâyib hükmi var bir bir
Görinmez birbirine ol denilmez gizli yir ancak
- 7 Haber virmediler bundan talan deryâ-yı 'irfâna
Kiminüñ yüzi ağ olmuş kiminüñ yüzi kir ancak
- 8 Kimi insân kimi ḥayvân degül bir birine yeksân
Kiminüñ yazılup iḥsân kiminüñ şerr ü şûr ancak
- 9 Kimi cinler kimi dîvler gezüp avlı avın avlar
Kimi ḥaqqı bilüp söyler kimi ferdâyâ kıor ancak
- 10 Kimi yaḥşî kimi yatlı 'acâyib maḥlûkât peydâ
Kiminüñ adı mâr olmuş kiminüñ adı mûr ancak
- 11 Naşîbin dürişüp almak dilese bir biri nefsiñ
Virilmiş kendüye kıismet görünmez anı yir ancak
- 12 Gelen konar kıanan göçer kimesne evvelin bilmez
Gelen eydür ki bu aḥkâm henüz kurulmuş ir ancak
- 13 Yağar gökden biter yirden kimi geçden kimi irden
Kimi bâğçe kimi bûstân kiminüñ adı gür ancak

- 14 Kimi bundan gider gelmez kimi ağlar yürür gülmez
Kimesne bir birin bilmez hemân derd bende dir ancak
- 15 Sinân Ümmî bugün hikmet çerâğın yakdı kalbinde
Bağup fe‘‘âline çarhıñ elinden şirki yur ancak

KÂF

86

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey Hudâyâ ben za‘îfe n’ola ihsân eyleseñ
Şol cemâliñ vağdetin bu cânıma cân eyleseñ
- 2 Kaldı şunlar kim yoluñda çâresiz bi-perr ü bâl
Seyyidiñ kurbı haqı fazlıñı burhân eyleseñ
- 3 Yalıñızam yarıcım yok senden âhar yâ Ğanî
Luţfuñ-ıla yek nazar derdiñi dermân eyleseñ
- 4 Yâ Ğanî naş olmayadı rahmetiñden zerrece
Derd-i ‘aşkıñdan bize bir zerre mihmân eyleseñ
- 5 İstemezdüm ‘izz ü câhı hayretiñ kılsa revân
Rûz u leylî gözlerimi yaşıla kan eyleseñ
- 6 Zülmet-i nefsiñ hicâbından beni eyle halâş
Berzah ilinde hemişe gül ü reyhân eyleseñ
- 7 Pertev-i nûruñ tecellî kılsa ey Haq bir kezin
Cân hümâsın Zelha-veş bu tende zindân eyleseñ
- 8 Seyr idüp sırran beğâ mülkin bu dil mürği hezâr
Cânı başı terk idüp bu yola fermân eyleseñ
- 9 Ol şarâbıñ kırbasından eksilür mi ey sâkî
İçirüp ben miskine de mest ü hayrân eyleseñ
- 10 Manşûra şunduñ ezel bezminde vuşlat şerbetin
Biñ cânım olsa dirîğ olmaya kurbân eyleseñ
- 11 Niçe bir dem katre olup çağlayam ey Pâdişâh
Ola kim dürler biteydi baħr-ı ‘ummân eyleseñ

12 Çerçi oluban niçe bir şırça boncuqlar şatam
Hikmet-ile kem metâ'im la'l ü mercân eyleseñ

13 Bu Sinân Ümmî za'ife kurbetiñ olsa qarib
Cân Yûsufin Mısr iline n'ola sulţân eyleseñ

87

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Neylerem cân u cihânı baña Raḥmânım gerek
Tâ ezel **ḳâlû belâda** 'ahd ü peymânım gerek
- 2 Bülbülem âh u figânımdan murâdım her nefes
Ol gülistânım bâğında nûr-ı Yezdânım gerek
- 3 Baḥr-ı muṭlaḳ ḳuşı idüm bunda pervâz eyledüm
Bu ḳanâdım açduğumdan baḥr-ı 'ummânım gerek
- 4 Kimdür ol mâhiñ yolında var varından geçmeyen
Cân fedâ olsun yolında baña cânânım gerek
- 5 'Aql u cân kevn ü mekânıñ terkini kâr eyledi
Varlığından el çeküp dir sırr-ı Sübhânım gerek
- 6 Bî-nişân u lâ-mekân iḳlîmine ḳıldum nazâr
Gayrıdan yokdur murâdım yine seyrânım gerek
- 7 'Aşḳa uydum Muştafâ devrinde geldüm 'âleme
Giderem âh-ı firâḳım Şâh-ı kerbânım gerek
- 8 Ol ḥaḳâyıḳ iḳlîminde dürr-i bi-hemtâ idüm
Mevc-ile geldüm cihâna baña ol kânım gerek
- 9 Ol şafâ şehrinde her dem 'ilm-i Ḥaḳ mihmânıyam
Ḳâl u ḳıl benden gerekmez 'ilm ü 'irfânım gerek
- 10 Pâdişâh-ı Lâ-yezâlîñ şem'ine pervâne yem
'Aşḳa fermân olduğumdan yine ol ḥânım gerek
- 11 Dir maḥabbet deñizinden nûş iderdüm 'aql u cân
Bu Sinân Ümmî gerekmez baña erkânım gerek

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Sırr ilinde sevdüğüm yâ Rab hayâliñdür senüñ
'İlm-i sırdan irdüğüm yâ Rab vişâliñdür senüñ
- 2 Nesl-i Âzer yapduğı puthânedeyler güzer
Secdegâhı canımıñ yâ Rab cemâliñdür senüñ
- 3 Zıkr-i zâtıñ feyzidür cân mülküne âb-ı revân
Kâlbimi tâhir kılan yâ Rab zülâliñdür senüñ
- 4 Cümle maḥlûkât içinde gizli yer yok gözlüye
Kanda bakşam gördüğüm yâ Rab kemâliñdür senüñ
- 5 Dir Sinân Ümmî saña her kim ki vaḥdet buldısa
'Aşk elinden şunduğuñ yâ Rab nevâliñdür senüñ

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Gel ey kâmil kemâlâtıñ gülâbın virdüm añlarsañ
Çevir dilden yedi çerḥıñ dolâbın virdüm añlarsañ
- 2 Merâtib vaşfin isterseñ yedi üç kırk tokuz birdür
Saña elfâz-ı ma'nâdan ḥisâbın virdüm añlarsañ
- 3 Ḥudâniñ ism-i zâtından yazıldı 'ayn ü şîn ü kâf
Ledünnî 'ilminiñ dersi kitâbın virdüm añlarsañ
- 4 Şalât ü şavm-ıla ḥaccıñ enâcir ḥurmâ nâr a'nâb
Saña evşâf-i ebrârıñ tevâbın virdüm añlarsañ
- 5 Göñülde varsa gayru'llâh 'adâvet eyler ol Allâh
İşit Sulṭân-ı a'lânıñ cevâbın virdüm añlarsañ
- 6 Özime sırr-ı Sübhâniñ gelen ilhâmıdır şeksiz
Saña ol nûr-ı Yezdâniñ ḥıṭâbın virdüm añlarsañ
- 7 Eger dünyâ eger 'uqbâ olupdur başıma zindân
Duya gör 'ârif-i bi'llâh 'azâbın virdüm añlarsañ

- 8 Yüzüm güler özüm ağlar görürsin bu fenâ mülke
Murâdım olduğın şoymağ hiçâbın virdüm añlarsañ
- 9 Yanar cânında derd odı Sinân Ümmî degüldür sağ
Başında hüküm iden sevdâ niķâbın virdüm añlarsañ

90

- 1 Bu tevḥîde iķrâr-ıla
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
Nehy olunan inkâr-ıla
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
- 2 Var ‘amel eyle cân-ıla
Küfür biter imân-ıla
Tilâvet-i Kur’ân-ıla
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
- 3 Diliñ Haķķı zıkr eylese
Ni‘metine şükr eylese
Özüñ Haķķı fikr eylese
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
- 4 Toğrı yola gelüñ didi
Şâliḥ ‘amel kıluñ didi
Ölmezden öñ ölüñ didi
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
- 5 Toğrı yola gelmeyince
Ölmezden öñ ölmeyince
Haķķı bilüp bulmayınca
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
- 6 ‘Amel didügümüz tendür
Toğrılık aña bir cân dur
İrmeye kim ki insândur
Tevḥîdi yetmez kişiniñ
- 7 Gerçi ‘ameldür sözimüz
İllâ ma‘nîdür özimiz
Geçmeyince niyâzımız
Tevḥîdi yetmez kişiniñ

- 8 Ger bulduñ ise ser-firâz
Bunı gönül levhine yaz
Mağv olunca niyâz u nâz
Tevhîdi yetmez kişiniñ
- 9 Kâlbîñ nefsiñ teniñ cânîñ
Döndür Haqqa külli yönüñ
Hilâfî olursa bunuñ
Tevhîdi yetmez kişiniñ
- 10 Ne kadar ‘âmil olursañ
Ma‘nîde hâmil olursañ
İnsân-ı kâmil olursañ
Tevhîdi yetmez kişiniñ
- 11 Ümmî Sinân bu sözi kes
Ėayrıya eyleme heves
Hatm olmayınca nefes
Tevhîdi yetmez kişiniñ

91

- 1 Dervîşligiñ vaşfını dimege ‘irfân gerek
Ma‘rifet yemişini yemege insân gerek
- 2 Küfr ü zulmet kapısı kâl ü kîlden açılmaz
Ağır çevgân şalmağa ‘âlemde merdân gerek
- 3 Kudret topın atmayan nefsiñ burcın yıkamaz
Hû diyüp cân virmege ‘aşk-ıla mihmân gerek
- 4 Kevn ü mekân çirkini irkindi şu arıtmaz
Taluban oynamağa dervîşe ‘ummân gerek
- 5 Taşın düzen dem-be-dem Haqdan nazar bulur mı
Kâlbîñ bâbın açmağa zıkr-ile devrân gerek
- 6 Dört kitâbı okuyan ‘ilme muhtâc olur mı
Sırran seyrân itmege delîl ü burhân gerek
- 7 Aç gözünü Ümmî Sinân dostı bunda göre gör
Dost dîzârın görmege ehline fermân gerek

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 'Âşıkam vechiñ görüp hayrân olam her dem seniñ
Şâdıkam zâtıñ görüp qurbân olam her dem seniñ
- 2 Zülmet-i ketretde her dem âh ider pervâneym
Ol cemâliñ şem'ine biryân olam her dem seniñ
- 3 Göñlümiñ tûrında Mûsâ gibi **ednâ**dur bu cân
Hem tecellî nûrına giryân olam her dem seniñ
- 4 Bülbülem âh u figânımdan murâdım her nefes
Bâğ-ı gülzârında hoş handân olam her dem seniñ
- 5 Şu gibi çağladuğumdan her zamân leyl ü nehâr
Bağr-ı zâtıña irüp 'ummân olam her dem seniñ
- 6 Şun maḥabbet bâdesinden sâkıyâ bir cân bugün
Nûş idüben 'aşkıña mihmân olam her dem seniñ
- 7 Cânı vuşlat şerbetinden ayık itme kılm kerem
Vaḥdetiñ envârına hayrân olam her dem seniñ
- 8 'Urvetü'l-vütḳâ daḳup gerdânuma geldüm ezel
Yolıña cân virmege merdân olam her dem seniñ
- 9 Genc-i kimyâ bâbını fetḥ eyle dilde ey Kerîm
Derdlü 'âşıklarıña dermân olan her dem seniñ
- 10 Eyle maḥv eyle hüviyyet bağrına sür ḳalbimi
'İlmiñe 'irfânıña burhân olam her dem seniñ
- 11 Ğuşsa vü gamdan ḥalâş eyle dir uş Ümmî Sinân
Fazlıñ-ıla tâ ebed sultân olam her dem seniñ

LÂM

93

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Ey Hudâ kimdür huzûruñda bulan senüñ kemâl
Pes bulan sensin senüñdür çünki hük-m-ile kemâl
- 2 Kim ola kim zât-ı muṭlaḳdan seni muṭlaḳ bile
Pes bilen sensin senüñdür çünki keşf-ile kemâl
- 3 Kim ola kim hazretiñ dergâhına kulluḳ kıla
Pes kılan sensin senüñdür çünki fi'l-ile kemâl
- 4 Kim ola tevḥîd haḳḳan zâtıñı zıkr eyleye
Eyleyen sensin senüñdür çünki luṭf-ıla kemâl
- 5 Kim ola elfâz-ı ma'nâdan kelâmıñ söyleye
Söyleyen sensin senüñdür çün lisân-ıla kemâl
- 6 Kim ola kim enbiyâdan göstere bir mu'cizât
Gösteren sensin senüñdür mu'cizât-ıla kemâl
- 7 Kim ola kim evliyâdan halka ol burhân ola
Pes olan sensin senüñdür çün delîl-ile kemâl
- 8 Kim ola kim evliyânıñ kapusunda bekleye
Bekleden sensin senüñdür çünki 'aşḳ-ıla kemâl
- 9 Kim ola cürm ü haṭâdan nefsinı tâhir kıla
Pes kılan sensin senüñdür çünki 'afv-ıla kemâl
- 10 Kim ola kim gayr-ı Haḳdan şaḳlaya dil mülkini
Şaḳlayan sensin senüñdür çünki hıfz-ıla kemâl
- 11 Kim ola mâsivâdan kurtara cân sırrını
Kurtaran sensin senüñdür çünki sırr-ıla kemâl
- 12 Kim ola kim seyr-i ma'a'llâh seyrine sırr irgüre
İrgüren sensin senüñdür çünki seyr-ile kemâl
- 13 Kim ola Ümmî Sinâna luṭf-ıla ḳahr eyleye
Eyleyen sensin senüñdür ḳahr u luṭf-ıla kemâl

94

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey kemâl issi cihânda çok-durur ehl-i kemâl
Görmedüm ben kimse ‘aybın görmemek gibi kemâl
- 2 Her ne kim zâhir olur fi‘l-i ma‘a’llâhı gör
Gayrı görme her şey’i sen ya celâl ü ya cemâl
- 3 Âferin şol şahşa kim açâ hidâyetden kapu
Mazhar-ı cân-ı şafâdan ola dâ’im bir kemâl
- 4 Her meşakkat kim görürsin ‘ind-i Hâkdandır nüzûl
Kahr u luţfuñ ‘illetidür tutma sen dilde melâl
- 5 Şun‘-ila yüz gösteren ol Fâ’il-i muţlak-durur
Ehl-i Hâk olan dimezler işbu sözde ihtimâl
- 6 Gör vücûduñ hâlini sen kılma âfâka nazar
Kankıdur gâlib ü mağlûb u yemîn ü hem şimâl
- 7 ‘Ârif-iseñ yek nazar kıl ‘âleme Ümmî Sinân
Kimsenüñ ahvâline sen kılma hergiz kıl ü kâl

95

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey dirigâ sen seni hep ‘âleme yayduñ gönül
Böyle her dem bî-karâr olmağda ne tıyduñ gönül
- 2 Gerçi ben senüñle yâr oldum umaram zevk-ı yâr
Lik sen ağıyâra uyarsın baña kıyduñ gönül
- 3 Ben ne iklîm şâhınıñ neslindenem bilmez misin
Sen bu ‘ömrüm cevherin bir kem pula şayduñ gönül
- 4 Yâr-ıla biliş olursın terkine katlanmaduñ
Ol hakîkat yârı terk idüp nice döyduñ gönül
- 5 Gözlerem nefsiñ hevâsında kanâ‘at bulmaduñ
Cân gıdâsı ni‘met-i ‘aşka neden tıyduñ gönül

- 6 Zıkr u tesbîh u ‘ibâdet şugl-ı fi’llâh itmege
Hergiz eşgâl-i fenâda bitmedi kayduñ göñül
- 7 Nefs-ile ağıyâr olup gel cân-ıla yâr ol bugün
Ola kim def` ola zulmet bulna ayduñ göñül
- 8 Ben dürişüp derd-i yârıñ nârına yansam direm
Sen dürişüp cehl-i zulmet şâlını geyduñ göñül
- 9 Halk içinde ehl-i ‘ırzam deyü gaybet gözledüñ
Hak katında niçün ‘ırzım hıl‘atın şoyduñ göñül
- 10 Şugl-ı dünyâ gelse çâpük merd olursın bi-emân
Şugl-ı ‘uqbâya niçün te’hîr idüp küyduñ göñül
- 11 Çünki sevdüñ mürşidiñ irşâdına olduñ revân
Gel tefekkür kıl ne telkin eyledi şeyhiñ göñül
- 12 Pâdişâhiñ mülkine geldüñ şikâr avlamağa
‘İlm ü ‘irfândan ne kesb itdüñ kanı şayduñ göñül
- 13 Hak Ta‘âlâ mü’miniñ kalbi nazargâhım didi
Pâdişâhiñ beytine sen div neye koyduñ göñül
- 14 Derd-i yârdan gayrısından fâriğ olup dem-be-dem
‘Aşk-ıla el bir ideyduñ sen de n’olayduñ göñül
- 15 ‘Akl saña uydurunca ‘aqla sen uysañ n’ola
Oturup ‘izzet bâğında hayme kurayduñ göñül
- 16 Ben fülân ibn-i fülânam dimege hikmet nedür
Gelmeden sen sırr-ı insânsın ezel neyduñ göñül
- 17 Hey ne bulduñ aldanırsın ‘îd-ı şugrâ zevkına
Duymaduñ zevkın meger sen ekber-i ‘îdüñ göñül
- 18 Niçe bir dem zevkıñi nûş eylesün Ümmî Sinân
N’ola bir dem sükker-i Hak câmı şunayduñ göñül

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Gel ey 'aql-ı şafâ ehli nedür ma'nâ şorarsañ gel
İçüp 'aşkıñ şarâbından bu tevîhîdi sürerseñ gel
- 2 Takın bu seyfiñ aqvâsın cihâdü'l-ekberi añla
Hiçâb-ı mâsiva'llâha fenâ virüp kırsarsañ gel
- 3 Şu söz kim söylene dilde müsemâsı gerek elde
Kitâbıñ ma'nîsin añla göñül dersin şorarsañ gel
- 4 Dilimde söylenen aḥbâr ḥâlimde keşf olan esrâr
Saña ma'lûm idem anı dü 'âlemden ırarsañ gel
- 5 Göñül emrâzına kâldan bulunmaz 'aql-ıla dermân
Bu sırra olmuşam Loḡmân eger merhem şararsañ gel
- 6 Taş u toprak tavâfından vefâ bulmadı 'âşıklar
'Âşkıñ kalbidür Ka'be hac u 'umre iderseñ gel
- 7 Delilim mürşid-i kâmil tanuḡum tevîhîd-i esmâ
Gümâna düşmesün nefsiñ bu menzile irerseñ gel
- 8 Bugün vaḥdet nişânından âḥar yerden cevâb itme
Ledünni baḥrınıñ kânı ki bir kaṭre ararsañ gel
- 9 Sinân Ümmî olup sâḡi eline câm-ı 'aşḡ aldı
Ḳoyup nâmûsı ey zâhid mey ü şoḥbet sürerseñ gel

- 1 Bugün bu 'aşkıñ içinde vicdânımız eksik degül
Ḥudâniñ ḡurb-ı zâtında seyrânımız eksik degül
- 2 Bu 'aşkıñ ḡaymesin ey şâḥ ḡuraldan oldı ḡoş dergâḥ
Yedi iḡlîme ḡükm eyler sultânımız eksik degül
- 3 Gelicek cezb-i Rabbânî ḡalâldur 'âşkıñ ḡanı
Virür döst yolına cânı ḡurbânımız eksik degül

- 4 Maḥabbet şerbetin her kim içerse kendüden geçer
Şarâb-ı ‘aşkı nûş ider mestânımız eksik degül
- 5 Kemâlim vaşfin isterseñ Muḥammed Muştafâdandur
Veliler içre devr ider erkânımız eksik degül
- 6 Kõdılar mâsiva’llâhı kılurlar ârzû ol Şâhı
Çekilür dün ü gün ırmaz kârbânımız eksik degül
- 7 Bu tevḥîdiñ müsemâsın taleb kılan bugün gelsün
‘Âşıklar talıban oynar ‘ummânımız eksik degül
- 8 Gelür ol baır-ı muılağdan ledünnî ‘ilminiñ feyzi
Dolar kalbe açar dilden ‘irfânımız eksik degül
- 9 Sinân Ümmî bu meydâna girelden ḥoş şafâ buldı
Bizüm bu derdiñ içinde dermânımız eksik degül

98

- 1 Aç gözüñi bir dem uyan
Sen ey gönül gel ey gönül
Maḥabbet rengine boyan
Sen ey gönül gel ey gönül
- 2 Aldanma nefsiñ âline
Yapış bu mürşid eline
İresin ol dõst iline
Sen ey gönül gel ey gönül
- 3 Tevḥîde dönder sözüñi
Dergâha dönder yüzüñi
Pâk eyleyü gör özüñi
Sen ey gönül gel ey gönül
- 4 Bilürsin bu cihân fâni
Senden evvel gelen kanı
‘Aşka ulaşdur bu cânı
Sen ey gönül gel ey gönül

- 5 Ümmî Sinân eydür saña
Sözüm budur öñden soña
Çevir yönüñ Hâkdan yaña
Sen ey gönül gel ey gönül

99

- 1 Ey gönül toğrı git Hâkķıñ yolına
Erenleriñ çığırından çıķma gel
Dilerseñ maķşûduñ ‘ayân bulına
Cihânıñ naķşına becid baķma gel
- 2 Ne gördüñse evliyânıñ yüzinden
İşle ayrılma anlaruñ izinden
Hâzer eyle şaķın İblîs sözinden
Dergâhda nâmıñı verüp yaķma gel
- 3 Niçe bir ben deyü da‘vî kılasın
Her ne işledüñse bir gün bulasın
Sözi toğrı söyle mü’min olasın
Yılan gibi irdüğüñi şoķma gel
- 4 ‘Âlimler ‘ilm-ile erkân iderler
‘Âşıklar ‘âlemi seyrân iderler
‘Ârifler ‘işyânı pinhân iderler
Görüp işitdüğüñ ilüp çaķma gel
- 5 Yarın cennet kapuları açıla
Hâkķıñ rahmetleri halka şaçıla
Ola kim eksükleriñden geçile
Kimsenüñ suçuna laķap taķma gel
- 6 Şular gibi çağla aşlıñı özle
Fâş itme câhile sırrıñı gizle
Alçağa meyl idüp ‘ummânı gözle
Dağıluban her yañaya aķma gel
- 7 Bu dünyânıñ yokluğına darılma
Siñek gibi ‘ankebûta sarılma
Bülbül olup gülistândan ayrılma
Aru gibi her çiçeği koķma gel

- 8 Göre bu dünyâyı irküp dereni
Anca bir sâ'atdur anuñ virânı
Loğmañı pâk eyle ele gireni
Hayvân gibi boğazıña dıkma gel
- 9 Ümmî Sinân eydür fânîdür cihân
Anca bir kâmiller olupdur nihân
Bir adım türâbda saña da mekân
Bulunur şimdi havâdan bakma gel

100

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Darb-ı zikriñ şöhetinde cânı hayrân eylegil
Kalmasun çek bir özüñde bağırı biryân eylegil
- 2 **Lâ** diyen **illâ** dimez evvel bazârda añladum
Ger naşîbiñ var ise **illâ**da seyrân eylegil
- 3 Perdeler kat kat hicâb oldu saña aç gözüñi
Aşlıña irmek dilerseñ cânı 'uryân eylegil
- 4 İsm-i zâtıñ feyz-i nehrinden şuwardılar şehrini
Kalmasun katre vücûduñ baħr-ı 'ummân eylegil
- 5 Cehl ü nâdân gayretinden kalma kaldur başıñı
Geç bu şûretten seni sen kâmil insân eylegil
- 6 'Aşka yâr ol gel berü sen döstü düşmân añlama
Seyr-i fi'llâh illerine merd cevlan eylegil
- 7 Zât-ı Hâkka doğrı varan kârbân ehlinden ol
Olmasun yañlış işiñde yoluñ âsân eylegil
- 8 Tayyib ü tâhir olunca tâ ki kalbiñden maraz
Bekle sen Loğmân eşiğın derde dermân eylegil
- 9 Ey Sinân Ümmî 'ömür ħarc itme nâsût ehline
'Ârifâna yek nazar kıl sırr-ı pinhân eylegil

MÎM

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Ey dirigâ külli râhatlar baña oldı harâm
Derd-i 'aşkıñ leşkeri cân iklîmin kıldı merâm
- 2 Niçe bir yanup tutuşursın eyâ cân u ciger
Bir meded yok mı senüñ bir derdiñe ola senüñ arâm
- 3 Baħr-ı 'aşkıñ mevci başdan aşdı nidem âh âh
'Âcizem âvâreyem ben kıncaru gidem varam
- 4 Ey bu derde uğrayup hâlim bilenden bir kişi
Virmedüñ yâ Rab baña kim derdime dermân şoram
- 5 Derd-i 'aşkıñ cür'asından bir kıadaħ nüş eyledüm
Anuñ için âh idüp ħasret odına yanaram
- 6 Gözüümüñ yaşı aķar yandı ciger biryân olup
Ey Ĥudâ derdiñ kıapusından devâsın umaram
- 7 Yâ İlâhî sen bilürsin hâlimi ey Pâdişâh
Senden olmazsa 'inâyet ġayrı kime yalvaram
- 8 Bu firâķ-ı ħasret içinde 'aceb ben bî-nevâ
Niçe bir ħıdmet kıluban yâ niçe iş başaram
- 9 Yaġma kıldı 'aklı cânı ġöñli 'aşkıñ 'askeri
Kıncaru 'azm eyleyem yâ kıncaru gidem varam
- 10 Kıalmışam ħayrân u sergerdân olup ħayretdeyem
Bilmezem bu mürġ-ı sevdâyı ne yaña uçuram
- 11 Hecriñ odı bükdi elif kıaddimi dâl eyledi
Bilmezem bu çarġıñ elinden nice baş kıurtaram
- 12 Çün dürişdüм râh içinde kılmaduñ ey Ĥaķ revâ
İstedüm bir hâle hâldaş yola yoldaş aparam
- 13 Senden âħar kimseden yokdur vefâ bildüm bugün
Aġlayu geldüm ki fazlıñ kıapusında oturam

- 14 Umaram kim ol Hâbîbiñ hürmeti-y-çün nâ-gehân
Bir nazar kılup diyesin kim baña gel bi-çâram
- 15 Ey Hudâ senden Sinân Ümmî temennâ kıldığı
Mürvetiñden ol Resûlüñ bâbına el kavşuram

102

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün

- 1 Men Hudâniñ tevhîdi bâğında devlet ehliyem
Hamdü li'llâh çok şükür zâtında vahdet ehliyem
- 2 Bâreka'llâh hûş tecellî eyledi ol Pâdişâh
Muştafâniñ vechiniñ şevkından 'işret ehliyem
- 3 Hûş şafâdur şan'atım Allâhu a'lem kim bugün
Hak Ta'âlâ 'aşkıniñ bâğında halvet ehliyem
- 4 Kısmet evvel [ol] naşîbin almayandan gizlüdür
Âteş-i 'aşk-ıla pişmiş yahşı ni'met ehliyem
- 5 Mürşid-i kâmil çerâğından münevverdür cihân
Pir 'azîzim himmetinden nûr-ı 'izzet ehliyem
- 6 Tevhîdiñ deryâsına bahrî olan gelsün berü
Ol Raḥîmiñ rahmeti nehrinde mürvet ehliyem
- 7 Şundı Loqmân kalb-i emrâziñ devâsın yâ Ganî
Derdlü cânlara şalâdur 'ilm-i hikmet ehliyem
- 8 'Îd-i vaşla irmeg-içün çillegâhım erbe'în
'Îd-i ekber hacc-ı ekber oldı nuşret ehliyem
- 9 'Âşık oldur ma'sûkuñ şevkında ser-gerdân ola
'Aşk-ıla buldum vefâlar özge şöbet ehliyem
- 10 Gün gibi dîzârı şevkından müşerref oldı cân
Kalmadı zulmet siyâhı Hakkâ vuşlat ehliyem
- 11 Şöhret ü nâm şâhibidür añlamañ Ümmî Sinân
Dem-be-dem döst eşiginde nâsdan 'uzlet ehliyem

- 1 Göñlüme yağan hemîşe ‘ilm ü ‘irfândur benüm
Söyledigi bu dilimiñ sırr-ı Qur’ândur benüm
- 2 Genc ü mâlım bağlamışam ben fenâ urganına
Ger metâ‘ımdan şorarsañ dürr ü mercândur benüm
- 3 Cân Yûsufin şatmağa geldüm ki meydân şehrine
Anuñ-içün gevherimiñ kıymeti cândur benüm
- 4 Virmezem kim kadrini bilmez ele bu la‘limi
Râzımı keşf eyledigim kâbil-i şândur benüm
- 5 Ehl-i kâliñ ‘aklı irmez kim ne bilsün sürdügüm
Muştafâdan Murtażâdan âyin erkândur benüm
- 6 Kâlb-i emrâziñ devâsı bâbınıñ miftâhıyam
Pîr ü üstâdım şorarsañ bil ki Loqmândur benüm
- 7 Sâkıyem meydâna girdim ‘aşk elinden şundugum
Ehl-i derd ‘âşıklarıñ derdine dermândur benüm
- 8 ‘Ayn-ı vuşlat şerbetidür kim benüm nûş itdigim
Anca ‘âşık şoĥbetinde mest ü ĥayrândur benüm
- 9 Mevc turmaz şad hezârân dürleri taşra atar
Gör vücûdum kaşresini baĥr-ı ‘ummândur benüm
- 10 Fâsık u nâdân ne bilsün kim benüm esrârımı
Yoluma bel bağlayanlar bil ki merdândur benüm
- 11 Kim ki meydânımda bir cân virdise biñ cân alur
Bir beĥâdur kim fenâsız şâd u ĥandândur benüm
- 12 Kârbânım başıdur benüm ‘Aliyyü’l-Murtażâ
Menzilimiñ intihâsı Muştafâ cândur benüm
- 13 Re’s-i mâlımdan şorarsañ kim belâ-yı derd-i ‘aşk
Cânımıñ diñlencesi derd-ile devrândur benüm

- 14 Dü cihânîñ naqşına dil virmeyendür serveli
Şerh idüben söyledigim kâmil insândur benüm
- 15 Gerçi kim ‘işyân-ı gayba kalmışamdur her nefes
İllâ cânım hayretinden dâsta kurbândur benüm
- 16 Âh-ı firqatdan olupdur dil fenâ-ender-fenâ
Halk içinde nâm u ‘ırzım hâke yeksândur benüm
- 17 Bu Sinân Ümmî za‘îfiñ yarası yanmağ diler
Anuñ-içün kim bu cânım ‘aşka mihmândur benüm

104

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey dirîgâ yine benüm oldu işim neyleyem
‘Aşk-ıla hûş oldu bu âvâre başım neyleyem
- 2 Nûş idelden cânını ‘aşkıñ elinden bir kadeh
Âh u efgân oldu etmeg-ile aşım neyleyem
- 3 Gâfil iken nâgehânî geldi bu sevdâ baña
Ey mu‘abbir niçe ta‘bîr ola düşüm neyleyem
- 4 Yağma kıldı bu vücûdum mülkünü derd-i Hudâ
Kılmadı aşşı bu nefsanî şavaşım neyleyem
- 5 Yedi deryâ cûş idüben mevcini kıldı beyân
Mağva irdi kim bu toprağ-ıla daşım neyleyem
- 6 Cân beğâ ikliminiñ evşâfına düşdi gider
Ten vücûdında fenâ buldı merâsim neyleyem
- 7 Âh ki bu derdiñ elinden yaralandı yüregim
‘Âleme rûsvây oluban taldı fâşım neyleyem
- 8 Ey hakîmâ kim bu derdime kaçan dermân ola
Yâ nice bir aqısardur kanlu yaşım neyleyem
- 9 Küfr ü îmân nisbetinden el yudurdu ‘aşk baña
Anca kim artar hemân bağırında başım neyleyem

- 10 Bu Sinân Ümmî hemîşe derd-i yâre mübtelâ
Ey dirîgâ yok-durur bu yolda işim neyleyem

105

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Ey derd-i yâr olan kişi gör ben kimüñ mihmâniyam
İy âh u zâr olan işi derd ehliniñ dermâniyam
- 2 Gerçi şîfât-ı cism-ile beñzer bu ten cismi ile
İllâ ki mevc-i ism-ile ol Vâhidiñ 'ummâniyam
- 3 Kenz-i kelâmu'llâh olan 'aşk-ı nihâniñ sırrıdur
Söyler dilim anuñ gibi 'irfân u 'ilmiñ kâniyam
- 4 Harf ü hurûfuñ haddine irmedi 'aqlım ey zâhid
Bir noqtadur añladığım der-hâtır-ı Furkâniyam
- 5 **Bezm-i elestiñ** meyiniñ maḥmûriyam ben her nefes
Evvelde cân mestânedür şanmañ ki 'aşk-ı fâniyam
- 6 Cân u cihâniñ terkini ol luḫf-ıla kıldı revâ
'İsmâ'ilem Mennânımıñ bayrâmınıñ kurbâniyam
- 7 Ef'âlına evşâfına uğrar geçer kerbânımız
Bi-ḥamdi'llâh öñden şoña tevḫîd-i zât insâniyam
- 8 Yedi ana tokuz ata on altı nesliñ aşıyam
On sekiz biñ şehrim tamâm cümlesiniñ ben cânıyam
- 9 Ḥavf u recâniñ ḥavzına nehr-i nihân oldı revân
Kalmadı şekkim zerrece ol Vâhidiñ ḥandâniyam
- 10 Mısır diyârı mülküme şâh olduğumda sicn olur
Yokdur kararım hergizin ben Yûsuf-ı Ken'âniyam
- 11 Şimdiki ḥâlimden ḥaber şoranlara budur sözüm
Tâlibleriñdür ḥânesi 'ummân-ı 'aşkıñ kâniyam

- 12 Nefsim degül söyledüğüm rûhum hâlîdur didüğüm
Bunda gelüp ugradüğüm ol şâhımıñ fermânyam
- 13 Görüñ ‘aşk-ıla hem-râham terk-i beķâ terk-i câham
Men lâhût-ı mürğ-i Şâham şanmañ Ümmî Sinânyam

106

- 1 Bugün ‘aşkıñ bâzârında dürr ü mercân şatar dilim
Yârıñ cemâli bâğında verd ü reyhân şatar dilim
- 2 Dört kitâbıñ aşlı ezel tevḥîd-i zâtıñ sırrıdur
Dellâllığı degdi bize sırr-ı Qur’ân şatar dilim
- 3 ‘Âlem-i nâsût ehline yokdur benüm bey‘im şirâm
Ehl-i vahdet ‘âşıklara gizli ‘irfân şatar dilim
- 4 Âḥir zamân Loḳmânyam gelsün beri derdin bilen
Ḥikmet ‘ilmine ireli derde dermân şatar dilim
- 5 Zann u gümândan ḳurtulan gelsün şehâdet dârına
Alsun **ene’l-ḥaḳ**dan ḥaber kâmil îmân şatar dilim
- 6 Ḥızmet eşiğinden giren genc-i me‘ânî evine
Gelsün bugün ‘atṭârıyam nûr-ı Yezdân şatar dilim
- 7 Ümmî Sinân eydür gelen kimdür baña mihmân olan
Cân Yûsufin kimdür alan Mışra sultân şatar dilim

107

- 1 ‘Âşıklarıñ Allâh seni
Görmek isterler Sultânım
Şâdıklarıñ saña cânı
Virmek isterler Sultânım
- 2 Meydâna ḳomışlar başı
Aḳar gözleriniñ yaşı
Dâ’im nazarıña ḳarşu
Ṭurmaḳ isterler Sultânım

- 3 Tesbîhiñ almış dillerin
Saña virmiş gönüllerin
Senüñ visâliñ güllerin
Dirmek isterler Sultânım
- 4 Bir dem seni gören gözler
Her dem hayâliñi gözler
İrüp dergâhıña yüzler
Sürmek isterler Sultânım
- 5 Ey bizi yokdan var iden
Hûb cemâline yâr iden
Hasret bâğını aradan
Kırmağ isterler Sultânım
- 6 Götürseñ varlık zaḥmetin
Getürseñ birlik vaḥdetin
Sırdan muḳarreb şoḥbetin
Kırmağ isterler Sultânım
- 7 ‘Aşk odına yana yana
Ulaşup nûr-ı Sübhâna
Bi-nişâna lâ-mekâna
İrmek isterler Sultânım
- 8 Kalmaz ‘âşık niyâzından
Kaynayu gelür özinden
Senden ğayrıyı gözinden
Irmağ isterler Sultânım
- 9 Ümmî Sinânıñ hâlini
Aḥmede irgür elini
Sırr-ıla zâtıñ yolını
Şormağ isterler Sultânım

108

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Yire göge 'arşa kürse şıgmayan Sultân menem
Cümle 'âlemden münezzeh zâtı ol Sübhâñ menem
- 2 Şan'atımıñ zerresinden cümle 'âlem oldı var
Hikmet-ile külli şey'i var iden ol Hân menem
- 3 Her kime sevsem sevilsem derde kıldım mübtelâ
Enbiyâlar evliyâlar sırrına mihmân menem
- 4 Küh-i zâtım varlığından kimseler virmez nişân
Baħr-ı muṭlaḫ lâ-te'ayyün ḫaddi yok 'ummân menem
- 5 Pâdişâh-ı lâ-yezâlem kimse bilmez sırrımı
Çarḫ urup 'âlemlere devr itdüren devrân menem
- 6 Muştuladum ben size zâtım şifâtım vaşfını
Ḳul hüvallahü eḫaddur okunan Ḳur'ân menem
- 7 Zâtım **Allâhü eḫaddur** vaşfım **Allâhü'ş-şamed**
Cins ü miṭlim yokdur oñ soñ yalıñuz Deyyân menem
- 8 Gizli degül gün gibi âşkâreyem 'âriflere
Münkiriñ göñlin perîşân eyleyen pinhân menem
- 9 'Âşiler 'iştân idüp ben dem-be-dem iḫsân idüp
Raḫm idüp ḫullarımı 'afv eyleyen Ğufrân menem
- 10 Ey Sinân Ümmî benüm cevr ü cefâmdan ğam yime
Aç gözüñ ḫaldur ḫicâbı derdlere dermân menem

109

- 1 Bir derdim var 'âlemde biñ dermânı neylerem
Bir cânânım var cânı yüz biñ cânı neylerem
- 2 Ben bu 'aşḫa irelden dâsta ḫurbândur cânım
Bî-nişândur mekânım ben mekânı neylerem

- 3 Ben bu ‘aşka düşmesem yanuban tutuşmasam
Derd odında pişmesem ad u sanı neylerem
- 4 Ğayrısından el çeküp istediğim derdidür
Derdin virmezse baña dü-cihânı neylerem
- 5 Ben bu ‘aşka irince hayli zamân ağladum
Aradığım bulmuşam çün kalanı neylerem
- 6 Ben bu ‘aşka yâr oldum hem bir ile bir oldum
Hem Mûsâ hem tûr oldum **len terânî** neylerem
- 7 Gel oldı ben ğâfile ‘ayn ü şîn ü kâf-ile
Dersi yârdan almışam ‘ilm-i fânî neylerem
- 8 Ben bu derde uğradum yokluğu kâr eyledüm
Hacc u zekât u şifât armağanı neylerem
- 9 Ümmî Sinânîñ cânı dá’im ‘aşkıñ fermânı
Dir anuñ-içün îmânı ben ‘işyânı neylerem

110

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 ‘Âşıkam kevn ü mekânıñ naqşına dil virmezem
Şadıqam rûy-ı zemîniñ bendine bil virmezem
- 2 **Küntü kenziñ** sırrına çün maħrem oldı cânımız
Zât-ı Hâkdan ğayrıya meyl-i muķâbil virmezem
- 3 Dü cihânıñ miħnetinden ğam yimezem yek nefes
Dem-be-dem zıkrım Hûdur ğayrıya ğöñül virmezem
- 4 Varlığım aldı benüm yokluk ki bir var eyledi
Yokluğu yok vara irdüm vara ma‘zül virmezem
- 5 Vâridâtıñ pertevdür dilimiñ şerħ itdügi
Söylerem sözüm ‘ayân araya müşkil virmezem
- 6 ‘Aşk-ıla dîzâr için olmak fenâ fahrım-durur
Zühd-ile ğılmân için ma‘mûre ğöñül virmezem

- 7 İblîs-i la‘în ider igvâ diler bula zafer
Tevhidim siper olupdur düşmâna yol virmezem
- 8 Ol hakîkat bülbüline diñ beri gelsün beri
Dôst bâgına bâgbânem gayrıya ben gül virmezem
- 9 Dir Sinân Ümmî okudum zıkr-i kalbîden sebak
‘İlm-i esrârdur sözüm kâl ehline hâl virmezem

111

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 ‘Âşıkâ mürşid olan âyât-ı Kur’ân añladum
‘Ârifîñ kalbinde her dem ‘ilm ü ‘irfân añladum
- 2 Levh-i dilden dü cihânıñ naqşını pâk eyleyen
Sırrına kılan tecellî nûr-ı Yezdân añladum
- 3 Tevhîd-i zâtıñ nişânı vaşfına budur haber
‘İlm-i sırdan yok eter ol baır-ı ‘ummân añladum
- 4 On sekiz biñ ‘âlemi garq eyleyen derd-i Hudâ
Müşkilâtıñ cümlesin ben ‘aşka âsân añladum
- 5 Söyleyüp söyletdüren ol Pâdşâh-ı bî-zevâl
Ehl-i ‘irfânıñ cevâbın nuq-ı Raḥmân añladum
- 6 Dört kitâbıñ ma‘nisin keşf eyleyen Hûdur hemân
Lâ dimez kimse bu sırra **illâ** nâdân añladum
- 7 Bî-nişân u lâ-mekân deryâsınıñ gavvâşına
Hôş şafâ geldi getürmek dürr ü mercân añladum
- 8 Tâ ezel **kâlû belâ** bâzârınıñ tüccâriyam
Kim bu sırdan bey‘ iderse kâmil insân añladum
- 9 Mürşidiñ irşâdına her kim ki **âmennâ** diye
Nûş ider ol Hızır elinden âb-ı hayvân añladum
- 10 Kim ledünnî ‘ilminiñ deryâsına talmak diler
Meskenetden baş getürmez hâke yeksân añladum

- 11 Lâ-cerem bezm-i elestiñ meyine hammâr olan
Tâ ebed ayuk degüldür mest ü hayrân añladum
- 12 Baht u devlet şâhibidür yek nazardan bir gören
Ehl-i ‘aşka **lâ** diyen her kim ki şeytân añladum
- 13 Zâhidiñ zühd ü riyâsetden riyâ kesb itdügin
Rü’yet-i dîzâr şanmañ hûr u gılmân añladum
- 14 Tâlibe maţlûb elinden mey-i vuşlat nûş olur
Bülbülün efgânı her dem gül ü reyhân añladum
- 15 Ol Muhammed Muştafâdan ol ‘Aliyyü’l-Murtażâ
Evlîyânın ser-firâzı şîr-i Yezdân añladum
- 16 **Lâ fetâ illâ ‘Alî lâ seyfe illâ zülfiķâr**
Bu kelâmın mazharı çün Şâh-ı merdân añladum
- 17 Şanmañuz gayrıya nükte eyleye Ümmî Sinân
Zîkr olanın cümlesin ben bende mihmân añladum

112

- 1 Gel gör ahu döst bâğının handânyam handânyam
Gitmek dilersen ol ilin burhânyam burhânyam
- 2 Dilimdedür zîkr ü adı kalbimdedür fikr ü dâdı
Varlığım ol mahv eyledi ‘ummânıyam ‘ummânıyam
- 3 Şâ’im kâ’im ne maķşûdum ay gün degüldür ma’bûdum
Ne şemsîyem ne kamerî sübhânyam sübhânyam
- 4 ‘Aşkına bağlıdur başım ‘aşkdur dâ’imâ yoldaşım
‘Aşķ-ıla ben dü cihânın sultânıyam sultânıyam
- 5 Er yüzinden irdüm aña pîr yüzinden gördüm anı
Dâ’im şükür ben ol döstün mihmânıyam mihmânıyam
- 6 Ben irişince ol Hâna küllî varum oldı fenâ
İsmâ’ilem kıydum câna ķurbânıyam ķurbânıyam

- 7 Nûr-ı maḥabbetden ezel şundı bize ol Lâ-yezâl
Gelsün bugün dertlülerin dermânıyam dermânıyam
- 8 Lâ diyenler güftârıma irmez benüm esrârıma
Ol Vâhid ü Ferd ü Aḥad raḥmânıyam raḥmânıyam
- 9 Ümmî Sinân eydür inan gel sözüme tutma gümân
Şimdi zamân içinde ben devrânıyam devrânıyam

113

- 1 Vaşf-ı nihânımdan şoran alsın haber nerde idüm
Var olmadan kevn ü mekân ol Şâhıla birde idüm
- 2 ‘Aql-ıla ‘azm iden buña iremeye kıla taña
Nûr-ı ḥaḳâyık kılmadın ‘ilmü’llâhda sırda idüm
- 3 Baḥr-ı zâtın mevcı beni sürdi kenâra ‘aşḳ-ıla
Zât-ı ḥaḳâyık nûrına geldüm ‘aceb yerde idüm
- 4 Evvel anuñ zâtı nûrı ‘aşḳ-ı ezelî nâr-ıla
Yedi ismin nûrın mâye kıldığı esrârda idüm
- 5 Ef’âlimin esrârıdur söylediğim añlayana
Yedi biñ yıl ḥalvet süren kandildeki nûrda idüm
- 6 Nâr-ı maḥabbet kaynadı envâr-ı mevc oldı revân
Ol kandilin tış yüzine Ƴarbı inen derde idüm
- 7 Geldüm cihâna çün Âdem cennete gönderdi Hudâm
Emrin şıdum redd eyledüm Serendibde zârda idüm
- 8 Gâhi Nûḥ oldum gâhi Lût gâh Yûnus oldum gâh Dâvûd
İbrâhîm-ile bir zamân âteşde gülzârda idüm
- 9 Balsa kişi dōstdan belâ ma‘şûḳ gelüp vefâ kıla
Ḳurtlar tenüm çiyneriken Eyyûb-ıla zârda idüm
- 10 Ya‘kûb-ıla kıldum fiğân Yûsuf-ıla oldum revân
Şehr-i Mışırda bey‘ olan dellâl-ı bâzârda idüm

- 11 Her bir nebî geldi bile mihmân idüm ben sırrıla
‘Îsâ ile ağdum göge Mûsâ ile tûrda idüm
- 12 Geldi cihâna Muştafâ mi‘râc idüp buldı şafâ
Bende bile gördüm vefâ hâzretde nazarda idüm
- 13 Ben yârıma cân virmege na‘ra urup Hâllâc-ıla
Çaldum **ene’l-Hak** nevbetin Mansûr ile dârda idüm
- 14 Vuşlat şarâbından içüp hayrân olan gelsün berü
Toldurdum ‘aşkıñ câmını geldüm ol bahrda idüm
- 15 Ben degülem bunı diyen ilhâm-ı Hâkdur söyleden
Bir sır gelüp nuḡ eyledi ben arada perde idüm
- 16 Ümmî Sinân eydür bu cân kılmaz nişânda bir mekân
Zîrâ ki ol şâhıma ben varmağa ikrârda idüm

114

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Bî-mekânım bunda ben şanman ki bünyâz eyledüm
Bahır-ı muṡlaḡdur mekânım bunda pervâz eyledüm
- 2 Ol haḡıḡat bahırınıñ pür-tâb iden mevci benem
‘Aşḡ-ıla geldüm cihâna cisme ṡalaz eyledüm
- 3 Ava şaldı ol haḡıḡat şâhınıñ şehbâzıyam
Avladum bunda şikârım ördek ü ḡaz eyledüm
- 4 Cân Yûsufin câha ḡoydum bir zamân zâr eyledüm
Ḥamdü li’llâh ḡulmetinden nefsimiñ şâz eyledüm
- 5 Bî-niyâzım ‘âlem-i keṡret hevâsından bugün
Vaḡdetiñ envâr-ı zevḡın Şâha niyâz eyledüm
- 6 Hâlime yâr olmayan vâḡıf degül esrârıma
‘Aşḡ-ıla kim yâr olursa ta‘lim-i râz eyledüm
- 7 Cânı çevḡân, başımı ṡop eyledim dergâhına
‘Aşḡı meydânında Şâhiñ añlamañ nâz eyledüm

- 8 Bir zamân gülzâr içinde hâr elinden aġladum
Verd ü reyhânım bulınca âh u feryâz eyledüm
- 9 Bir zamân nefsiñ hevâsı kapladı cân iqlîmin
Toġdı ‘aşkıñ âfitâbı kışımı yaz eyledüm
- 10 Pâdişâh-ı Lâ-yezâliñ şem‘iniñ pervânesi
Olmaġ-ıçün gönlümi ġayrıya akmaz eyledüm
- 11 Dir Sinân Ümmî bize lâzım degül ġayrı mekân
Mürġ-i lâhûtem anuñ-çün meskeni az eyledüm

115

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ben gülem pür-hâr içinde bülbülüm ‘aşkıdur benüm
Bülbülem aġyâr içinde hem gülüm ‘aşkıdur benüm
- 2 Cümle varım virmişem ‘aşkıñ yolında her nefes
Dü cihânıñ varlığından tahşîlim ‘aşkıdur benüm
- 3 Sırr-ıla ‘aşkıñ içinde döstü pinhân bulmuşam
Vâsıl-ı Hâk olmaġa gizli yolum ‘aşkıdur benüm
- 4 ‘Aşka ırmeyen cihânda haşmına bulmaz zafer
Nefsi maġlûb eylemege hem âlim ‘aşkıdur benüm
- 5 Tevhîd-i ef‘âliñ aşlından bilen añlar bunı
Arıyam hem ġudret-i Hâkdan balım ‘aşkıdur benüm
- 6 Döst cemâlından tecellî vaşfını söyler bu dil
Nev-bahâram tâze bitmiş sünbülüm ‘aşkıdur benüm
- 7 Siz gelüñ Ümmî Sinânı añlamañ lâf ü ġüzâf
Şâh-ı merdân sırrı vardur düldülüm ‘aşkıdur benüm

116

- 1 Bir dem ayrılmak istemez
Cemâliñden gözüm benüm
Hergiz ayrılmak istemez
Eşigiñden yüzüm benüm
- 2 Mürşide uyan sevine
İrişe vuşlat avına
İrgürdi göñül evine
Hâl-ıla ‘azizüm benüm
- 3 Girdüm vücûdum iline
İrdüm hüviyyet güline
Vaşl-ı dôstdur cân iline
Her dem bahâr yazum benüm
- 4 İrelden bahâr yazına
Âlet-i lehv ü sâzına
Mecnûnlayın dôst yüzine
Hayrân olur özüm benüm
- 5 Bu hidâyet Hağdan gelür
Münkir olanlar ne bilür
Buña iren handân olur
‘Aşğ nûridur sazum benüm
- 6 Kim ki Hağkun zikrin okur
Olmayısar hergiz hağîr
Hamdü li’llâh dâ’im şükür
Tâ ebeddür şâzum benüm
- 7 Ey ‘âlemleriñ sultânı
Vaşlıñdan ayırma cânı
Ümmî Sinân dir yâ Şani
Her dem budur sözüm benüm

117

- 1 Söylemesem direm illâ söylemeden geçemedüm
Derd-i hVôn-ıla ‘âşıkları toylamadan geçemedüm

- 2 Söylemeniñ söylememek hazînesiniñ hâşıdır
Ol hâş olan hazîneyi fâş itmeden geçemedüm
- 3 Gördücegüm bildücegüm söylemesem direm illâ
Erenleriñ ahvâlını haylamadan geçemedüm
- 4 Bülbül irincek bahâra şabr idemez turmaz dili
Men isem ol vahdet gülün yıylamadan geçemedüm
- 5 Hikmet-ile ‘arifleriñ maqâmına irdi yolum
Erenleriñ menzilini şoylamadan geçemedüm
- 6 Ehl-i hâliñ haberidür ehl-i kıle ni‘met olan
Men hâl-ıla h^vôn ehlini toylamadan geçemedüm
- 7 Ümmî Sinân eydür özüm sahlılığıdır bu sözüm
‘Âşıqları ‘irfân-ıla toylamadan geçemedüm

118

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 **Ene’l-hak** açdı ebvâbın bugün ol kenze dükkânam
Ne söyler diñle pürtâbın egerçi nuḡ-ı insânam
- 2 Hümâyûn kurdı bu cisme irişdi feyzi her isme
Hıtâb olundu bu resme **leyse ke-mitlihî** sultânam
- 3 Kemâlât-ı şifâtumdur ki cümle halk olan maḡlûḡ
Benüm sırrım münezzehdür ne ins ü dîv ve ne cânam
- 4 Kelâmım varlığındandır nebîlere olan inzâl
Hüva’llâhü’llezi diyü oḡunan dilde Ḳur’ânânam
- 5 Yaratmazdan kamu halkı eḡâlîm-i ḡakâyıkda
Ḥabîbim Muştafâ nûrın getürdüm öñce burhânânam
- 6 Kemâl-i kudretümden çün yaratdum yerler ü gökler
Meleklerim baña tesbîḡ iderler Ferd ü Yezdânânam
- 7 Benüm sırrım kemâlıdır ki dilde söylenen her dem
Kimin zâhir kimin bâḡın kılıram feyż-i Raḡmânânam

- 8 Her eşyânıñ kemâlâtı benüm emrimdedür yeksân
Eger ahrım eger lufum bi-külli derde dermânam
- 9 Baña fermân olan her dem ılır tevîdime irâr
ılırsa ancarü ‘azmi özünde aña mihmânam
- 10 Eger mulak vücûdumdan getirsem ‘âleme atre
Bi-külli mav ola fânî ki ol deryâ-yı ‘ummânam
- 11 ‘Ademden ‘âleme tartup kimin açup kimin örtüp
Bu ef‘âlüm sarâyında ki şâhib-âyin erkânam
- 12 Kime keşf itsem envârım olur fikrimde sergerdân
Şûride bülbüle arşu açılan vird-i reyânam
- 13 aâ ehli olan kimse aâsına ayâ itse
‘Aalar ılıram aña keremler kânı gufrânam
- 14 Kime fazlım ılam isân olur fikrim ile ayrân
Tola ikmet ile albi diline geldüm ‘irfânam
- 15 Eger şurâ eger kübrâ muıtam cümle mevcûda
Hezârân dürlü biñ yüzde görinen gözde seyrânam
- 16 Şerîkim yok nazîrim yok Ehad Ferdim vezîrim yok
Bi-külli işbu mevcûdât te‘avvüz ıldıı ânam
- 17 Sinân Ümmî baña fermân olupdur eyledüm ayrân
Dilinde söylenen ‘irfân hemân ol nûr-ı Yezdânam

119

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 aber şoran baña dôstdan anı bî-‘al u cân buldum
Terk eyledüm ‘al u cânı sır içinde ‘ayân buldum
- 2 Cûş itdi deryâ-yı vahdet amu varlık fenâ buldı
Eer almadı hîç benden cihet yok lâ-mekân buldum
- 3 Yitirdüm benligi anda gören görünen ol oldu
Şu deñlü toymışam sırdan direm kim bî-nişân buldum

- 4 Bugün vicdânımıñ zevkın eger dirsem beyân olmaz
Düşüp vahdet deñizine özüm birlikde kân buldum
- 5 Bugün bu dildeki esrâr hemân dôt varlığındandır
Çarâr itmez hıfâb eyler görüñ dôtndan lisân buldum
- 6 Tecellîden tesellîden geçen bilür bu esrârı
İrişüp zât-ı bahrında ‘aceb zevk-ı nihân buldum
- 7 Eger nahvıñ eger şarfiñ olup şerhi dile gelmez
Hüve hüve maqâmında ne sâ‘at ne zamân buldum
- 8 Nihân oldu çün ol vahdet ki gördüm ‘âlemi keçret
Men ol dôtunuñ firâkıdan gözüm yaşın revân buldum
- 9 İrincek zât-ı muflakda hemân dôt olmuş idüm ben
Çü geldüm ‘âlem-i mülke yine Ümmî Sinân buldum

120

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ben baña yâr olduğumca yârı ağıyâr bulmuşam
Baña ağıyâr olduğumca anı ben yâr bulmuşam
- 2 Görmedüm pervâne şem‘a vara biryân olmaya
Şem‘a yakın varduğumca özümü nâr bulmuşam
- 3 Bülbül irincek bahâra derdi artar dem-be-dem
Bülbülüñ artduqça derdi bâğı gülzâr bulmuşam
- 4 Ten murâdın terk idendür cân murâdın avlayan
‘Aql u cândan geçdügümce sırdan esrâr bulmuşam
- 5 ‘Aşka fermân olmayanlar varlığından geçmedi
Kim ki ‘aşka yâr olursa dâra ber-dâr bulmuşam
- 6 Zâhir ü bâtın kemâlât Pâdişâhıñdur beyân
Bâtına geçdüm zâhirden şun‘-ı Settâr bulmuşam
- 7 Lâ dimez ehl-i hidâyet tevhiđiñ ‘irfânına
Yâra vuşlat bulduğumca âh-ıla zâr bulmuşam

- 8 ‘Aşka fermân olduğum ‘ayb olmasun añlayana
Dir Sinân Ümmî bu yolda ben ‘azîm-kâr bulmuşam

121

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Remzimi fehm eyleriseñ diñlegil mi‘mârlığı
Cân göziyle gözleriseñ gör benüm bâzârlığı
- 2 Dü cihânıñ varını selb eyledüm öñden soña
Hağ bilür olmaz hicâb Hağka benüm ebrârlığı
- 3 Câm-ı vağdet nûş idelden cânımız mestânedür
Anuñ-içün her nefes oldur benüm hummârlığı
- 4 Gizli degül gün gibi âşkâreyem günden ‘ayân
Añlamaz nâdân olan şimdi benüm settârlığı
- 5 Râzımı bilmek dilerseñ var varıñdan geçe gör
Var varından geçmeyen görmez benüm gülzârlığı
- 6 Gitdi zûlmet gitdi ketret gitdi firqat aradan
Bağr-ı zâtdan nûr-ı zâtdur gör benüm envârlığı
- 7 ‘Aşka fermân olduğumdan **ğamdü li’lâh** çok şükür
Bağr-ı zâta mağrem oldum ħalmadı ağıyârlığı
- 8 Men meni mağv eyledüm hiç ħalmadı benden eter
Bağr-ı muğlak lâ-te‘ayyün künh-i zâtdur varlığı
- 9 Dir Sinân Ümmî vücûdum aña bir kâr-ğânedür
Ser göziyle görmeyen fehm eylemez dildârlığı

NÛN

122

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Gel ey şâğib-me‘ânî gör nazâr feyz-i İlâhîden
Ķulağ tut cân-ıla diñle ħaber feyz-i İlâhîden

- 2 Muşaffâdur bugün albim d ‘lem m-cersından
Gnl bir Şey’ e zamm olsa keser feyz-i lhden
- 3 Eger sen ‘ilmin isterse hkkat tevd-i zt
Gz a kl nazar gr ne toar feyz-i lhden
- 4 Temmet an zikr itmek hemn ztna maŐŐdur
Egeri klli zkirdr eter feyz-i lhden
- 5 Muvahiddr anu zt ebed hergiz arr itmez
O zikri mevcidr envr szer feyz-i lhden
- 6 aan kim bar- mutladur bu zikri pertevi tlsa
Gelr ol zt- nrna başar feyz-i lhden
- 7 Pes andan zt- nrde klur tevdine irr
Hkyk ilmin aplar gelr feyz-i lhden
- 8 Hkyk ‘lemi oldur klur mevci hezrn bi
Fyz eyler ki her cinse bulur feyz-i lhden
- 9 Hkyk intihsında idindi kendye mabb
Hbbinden klur her Şey yazar feyz-i lhden
- 10 Hkykda amu insn bu tevdi kemlidr
Kimi mrsel kimi ekmel dzer feyz-i lhden
- 11 Didi itlkyetinde **H l-ilhe ill H**
Pes andan Amedi zt olur feyz-i lhden
- 12 Eadiyyetde n didi **H l-ilhe ill H**
Hkkat- mrseln anda olur feyz-i lhden
- 13 Didi n vhdiyyetde **H l-ilhe ill H**
Nebler ayr mrseller olur feyz-i lhden
- 14 Bu  nev’-i hkkatlar olupdur ztna mazar
Velkin MuŐaf ekber alur feyz-i lhden
- 15 Eadiyyetde n didgi **l-ilhe ill H**
Hkyk evliy anda olur feyz-i lhden
- 16 Didi pes vhdiyyetde ki **l-ilhe ill H**
Hkyk- muarrebler olur feyz-i lhden

- 17 Didi çün hâlıkıyyetde ki **lâ-ilâhe illâ Hû**
Pes ebrâr-ı haqâyıklar olur feyz-i İlâhîden
- 18 Bu üç nev'-i haqîkatlar olupdur vechine mazhar
Velâkin cümle hâlince alur feyz-i İlâhîden
- 19 Kesilmez pertevi hergiz o baırn bir nefes añla
Her eşyâ her bir ism-ile umar feyz-i İlâhîden
- 20 Her eşyâ mevcidür anuñ atar deryâ-yı muṭlaḡdan
Ḳamu yer gök ṭolar eşyâ bezer feyz-i İlâhîden
- 21 Yaratdı evvelâ 'arşı ki düzdi altına kürsî
Ḳamu gökler olup ṭolâb döner feyz-i İlâhîden
- 22 Bilüñ kim baır-ı muṭlaḡdan bu tevḡidîñ kemâlâtı
Zıyâ alur nücûm u şems ḡamer feyz-i İlâhîden
- 23 Ne kim var cümle maḡlûḡât ḡamu andan alur ḡuvvet
Melek cin div eger şeyṭân beşer feyz-i İlâhîden
- 24 Eger berren eger baıran çün anuñ pertevindendür
Deñiz ḡa'ırındaḡı maḡlûḡ ḡanar feyz-i İlâhîden
- 25 Seḡâb olur göge aḡar maṭar olur yere yaḡar
Ḳayât bulur virür her şey ṭemer feyz-i İlâhîden
- 26 Kimin şâfi celâl eyler kimin şâfi cemâl eyler
Ḳamusından bulur insân ṭoḡar feyz-i İlâhîden
- 27 Sekiz cennet münevverdür müzeyyendür cemâlinden
Yedi ṭamu celâlidür ḡızar feyz-i İlâhîden
- 28 Eger zâhirde var ṭaḡlar eger bâṭında var bâḡlar
Zâhir bâṭın aḡup ḡaḡlar şular feyz-i İlâhîden
- 29 Uḡan ḡuşlar esen yeller anuñ ismin oḡur diller
Biten ezhâr u sünbüller ḡoḡar feyz-i İlâhîden
- 30 Anuñ ismin soran kimse müsemmeden bulur envâr
Muvahḡid zâkiriñ ḡalbi ṭolar feyz-i İlâhîden

- 31 Anuñdur ‘izzet ü nuşret hem oldur sâni‘-i kudret
Bu taqdîri qalem levha yazar feyz-i İlâhîden
- 32 Gider kış yaz olur eyyâm yağar yağmur biter en‘âm
Gice gündüz döner aþşam seher feyz-i İlâhîden
- 33 Haqâyıq iliniñ ismin didiler ba‘zılar lâhût
‘Ammâ andan ötesidür gelür feyz-i İlâhîden
- 34 Dağı andan ötesine melek mürsel nebî şıgmaz
Buña göre kıyâs eyle yanar feyz-i İlâhîden
- 35 Anuñ sırrı münezzehdür aña efkâr u ‘aql irmez
Liyâkatınca ‘ârifler yazar feyz-i İlâhîden
- 36 Niçe biñ merd-i kâmiller tamâm cehd itse biñ yıllar
Muḥâlen-der-muḥâlendür yeter feyz-i İlâhîden
- 37 Sinân Ümmî bugün ğavvâş olup deryâ-yı vahdetden
Haqâyıq bahrınıñ dürrin dizer feyz-i İlâhîden

123

- 1 İlâhî cümleyi var iden sensin
Yok iken her şeyi var iden sensin
- 2 Ḥabîbiñ nûrını zâtıñ nûrından
Var idüp kendüñe yâr iden sensin
- 3 İrişmez işiñe kimsenüñ ‘aqlı
Felekde çarḥı devvâr iden sensin
- 4 Bir dikende gül ü reyḥân eyleyüp
Çevre kenârın pür-ḥâr iden sensin
- 5 Emriñe fermândur senüñ **kün fe-kân**
Nârı Ḥalîle gülzâr iden sensin
- 6 Eger zâhirde ve eger bâtında
Şun‘uñda seni settâr iden sensin

- 7 On sekiz biñ ‘âlem oldı niķâbıñ
Her birinde bir bâzâr iden sensin
- 8 Dertlü kullarıña dermân yitirüp
Çâresiz kullara çâr iden sensin
- 9 Ne lâyıķdur saña kimse yol vara
Dizâra iltüp nazar iden sensin
- 10 Kullarıñ ‘aybını mağfîret kılup
İsm-i gufrânı ikrâr iden sensin
- 11 Nûruñ ziyâsıyla zulmet karasın
Yuyup ‘âlemi envâr iden sensin
- 12 Kimin ‘âlim kimin bay kimin yoķsul
‘Ârifiñ sırrın esrâr iden sensin
- 13 Sinân Ümmî kuluñ ağlar kapuñda
Nazar kıl çün anı zâr iden sensin

124

- 1 ‘Aceb hayrân oldum ‘aşķa uyaldan
Yanup biryân oldum ‘aşķa uyaldan
- 2 Ne aşşı fark iderem ne ziyânı
Küllü virân oldum ‘aşķa uyaldan
- 3 Şabr ideyin direm tırmaz bu dilim
Söyler ozan oldum ‘aşķa uyaldan
- 4 Dökülür bu dilden dürr ü cevâhir
Gizli ‘ummân oldum ‘aşķa uyaldan
- 5 Kim eydür uşludur kim eydür delü
Halka seyrân oldum ‘aşķa uyaldan
- 6 Uçdı râhat kuşı miħnet uyandı
Derde dükkân oldum ‘aşķa uyaldan

- 7 'İlm-i hikmet-ile tıldı vücûdum
'Ayn-ı 'irfân oldum 'aşka uyaldan
- 8 Şalâdur nefesim içen 'âşıkâ
Âb-ı hayvân oldum 'aşka uyaldan
- 9 Ümmî Sinân eydür kalmadı bir gam
Özge sultân oldum 'aşka uyaldan

125

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 'Aşk odına yandugumca râhatım budur hemân
Artıra derdimi Hâkdan hâcetim budur hemân
- 2 Bâd-ı şabâ esdigince cânımız bulur şafâ
Hasta vücûduma her dem tâkatım budur hemân
- 3 Yedi tamu sekiz uçmağdan müberrâyım bugün
Çün naşbim 'aşka irdi kısmetim budur hemân
- 4 İns ü cinni yaradup Hâk kendüye tâ'at için
Şöyle bil hâkka'l-yakîndan tâ'atım budur hemân
- 5 Zâhidâ luğf ile var sen kılmağıl egri nazar
Tâ ezelden yana geldüm 'âdetim budur hemân
- 6 **Küntü kenziñ** ma'nîsinden dersimi hatm eyledüm
Dört kitâbıñ varlığı-çün âyetim budur hemân
- 7 Der Sinân Ümmî bâzergânam bâzâra gelmişem
Müşterî olanlara alım şatım budur hemân

126

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Kes elin ey dil cihânıñ kılmasun 'uqbâ ziyân
Kağ' it 'uqbânıñ elin kim bätınıñ ola beyân
Bätınıñdan geçmeyince sır saña olmaz 'ayân
Şâhidim Qur'ân-ı a'zam **küllü men 'aleyhâ fân**

- 2 Bil senüñ kalbiñde Hâkdan gayrı şuret kalmaya
Dil fenâ vü ger beķâ naķşına mâ'il olmaya
Berzah ili bâtınından geç ki hâ'il olmaya
Bî-nişân u lâ-mekân tahtında bâķî kâla cân
- 3 Kaşr u kûbbe haymeniñ bilsem ki mi'mârı nedür
Cennet-i a'lâ vü ğılmâniñ ya timârı nedür
Cümlesi peydâ'-i lâdan yâ bunuñ varı nedür
Kim ki bu sırdan haber bilmez diye vâ-ħasretân
- 4 Zâhidâ sen 'ilm-i Hâķķı tevħîdi 'irfânda gör
Dürr-i a'zam ister-iseñ ħaddi yok 'ummânda gör
Geç bu şuret naķşını gel ma'ni'-i Ķur'ânda gör
Gör nedür aşl-ı selâmet gör nedür 'ayn-ı îmân
- 5 Bil şerî'atla tarîķat ma'nevî ahlâķıdur
Ma'rifetle yâ ħaķîķat 'âşıkıñ evvâķıdur
'Ârife kısmet olan Hûdan anuñ ıtlâķıdur
Menzili a'lâ vü a'zam hem bulardur bî-gümân
- 6 Gel bu kâf u nûnuñ aĥķâmın kemâl-i 'aşķa vir
Hem bu dîv ü cinniñ aĥķâmın cemâl-i 'aşķa vir
Dü cihânı külli yemîni şimâli 'aşķa vir
Ķancarı kim 'azm kılsañ zâhir olsun bî-gümân
- 7 Bil senüñ şâniñde Hâkdan nâzil oldu **hel cezâ**
Sen işidüp bu kelâmı kendüñe tut kıl cezâ
On sekiz biñ 'âlemiñ içi muşaffâ bil Hudâ
Kim ki mir'âtında bulmadı anı yok anda cân
- 8 Cân u başı terk it ey dil sen de 'âşıklardan ol
Muştafâ şer'i yolında şapma şâdıķlardan ol
Vaşf-ı tis'añdan fenâ bul sen daĥı yoklardan ol
'İlm-i sırdan **lî ma'a'llah** bulasın vaķt-ı zamân
- 9 Oķuram birdür anı bil **ķul hüva'llâhu eĥad**
Hem muşaffâ on sekiz biñ 'âlem **Allâhu's-şamed**
Kim bu sırta mazhar olursa libâsı bir nemed
Zâhir ü bâtın ķamudan fâriğ-i kevn ü zamân
- 10 **Lem yelid** kimdür anı bildüñ mi ol Ķayy ü Beķâ
Ve lem yüled kimse andan toĝmayısar muţlakâ
Ve lem yekün lehû küfüven kimse irmez ol Ķaķa
Aĥaddur andan umar hep külli şey' 'izz ü emân

- 11 Hıvâce-i kevneyn olursañ gel fenâ kııl ihtiyâr
Kâl ü kıılîñ kııl hayâlîñ ‘aşk odıyla nûrı nâr
‘İlm-i tevîhîdiñ ledünnî ma‘nisinden eyle kâr
Kenz-i vahdet varlığından gör nedür alup şatan
- 12 Cân göziniñ gözliginden zât-ı nefsi ara bul
Men ‘aref sırrındadır nâsa devâ’ı yara bil
Añladuñsa bu rumûzı aç gözüñ ey ehl-i dil
Ten dilinden kıılma güftâr eyleyüp âh u figân
- 13 Ey Hudâyâ vahdetiñ bir haddi yok ‘ummân-durur
Çün bu sırra mazhar olan kâmil-i insân-durur
Fazl-ı Hağdan dirler aña şâhib-i ‘irfân-durur
Ey dirîgâ işbu sırdan toymadı Ümmî Sinân

127

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Dervîşe bî-cân gerekdür câna cânân isteyen
Ehline fermân gerekdür ‘ilm ü ‘irfân isteyen
- 2 Vâridât u varlığa irmek dilerseñ gel berü
Zıkr-i Hûnuñ baħrına tal gevheristân isteyen
- 3 Pâdişâh inzâl ider mi menzili olsa ħarâb
Dü cihândan el yusun zâtında seyrân isteyen
- 4 Niçe akar gör şular leyl ü nehâr olup revân
Yek-nefes ârâm ider mi baħr-ı ‘ummân isteyen
- 5 Mürğ-ı bülbülüñ figânın görmemiñ ey bî-başar
Niçe zârî kıılmaya nûr-ı gülistân isteyen
- 6 Göñlini ol yâre virenler cefâdan gam yimez
Zehri nûş itmek gerekdür luğf u ihsân isteyen
- 7 Bâḫnımdur zâhir oldı söylerem izhâr idüp
Şöyle bil ħurbân gerekdür dâsta miħmân isteyen
- 8 **Küntü kenziñ** mazharı sırrından alsun dersini
Okuyup ħağka’l-yağîn âyât-ı Ķur’ân isteyen

- 9 ‘Ârifîñ nuṭkı **hüve’l-ḥaḳ**dur belî ḥaḳḳa’l-yaḳîn
Cânı ḳurbân eylesün çün böyle erkân isteyen
- 10 Seb‘ayı seyr itmeyen sırdan ḥaber bilmez nedür
Hızr-ıla yek-dem gerekdür âb-ı ḥayvân isteyen
- 11 ‘İlm ü ḥikmet bâbınıñ kâr-ḥânesidür ḳalbimiz
Dir Sinân Ümmî ḳanı derdine dermân isteyen

128

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Şalâdur ehl-i dermâna bugün derd isteyen gelsün
Cemâli bâğına yâriñ girüp verd isteyen gelsün
- 2 Dîzârı zevḳı derdinden başım top oldu cân çevgân
Girüp meydânına ‘aşkıñ bugün merd isteyen gelsün
- 3 Şular kim ‘ârif-i bi’llâh ḳomazlar dilde gayru’llâh
Fenâ-ender-fenâdan şoñ beḳâ yurd isteyen gelsün
- 4 İrelden fazl-ı Yezdânî dilâver eyledüm cânı
Yañıldup ‘aşḳ-ıla nefsi işin nerd isteyen gelsün
- 5 Ḳanı ‘âlemde bir dâna ola kim şöyle merdâne
Virüp ‘aklı virüp cânı hemân ferd isteyen gelsün
- 6 Düzeldi ‘aşḳ u bünyâdı atarlar topı ḳudretten
Geçüp benlik sarâyından yıkup ḥurd isteyen gelsün
- 7 Bugün ḥikmetde Loḳmânâḳ kılâḳ dil-dâr içün dil pâḳ
Nazar-gâḥ olmağa ḳalbi aña vird isteyen gelsün
- 8 Ben ol Burhân-ı a‘lâdan oḳıdum ḥikmetin sırrıñ
İlâhî şan‘ata irmiş ki şâḳird isteyen gelsün
- 9 İki ‘âlem hevâsından selâmetdür Sinân Ümmî
Bugün ‘aşkıñ seḫer bâdı eser berd isteyen gelsün

129

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Baña 'aşkı şoran gelsün haber alsun kumâşım
Nicedür vaşfını bilsün yaķarsa bu ataşım
- 2 Hakaâyıkda beni Allâh yaratdı 'aşk-ıla evvel
Anuñ-çün bile gönderdi ayrılmayam batâşım
- 3 Akaram gâhî çağlaram âh ider gâhî ağlaram
Virür bu 'aşk baña dürlü şafâlar acı yaşım
- 4 Eger kâl olsa hâl eyler eger zehr olsa bal eyler
Şalâdur ni'met-i 'aşka umarsa kim bu aşım
- 5 Eger 'aşk olmasa ey yâr meni almış idi ağyâr
Kimüñledür benüm cengim bilür 'ârif savaşımdan
- 6 Bu 'aşkıñ kıymeti olmaz iki 'âlemde bulunmaz
Baña lezzet olan oldur te'ayyündür göz kaşımdan
- 7 Kaçan nefsiñ hevâsından vücûdum perde kaplarsa
Bi-küllü maħv ider bu 'aşk komaz bir kurı yaşım
- 8 Görünmez şüretâ illâ meni terk eylemez aşlâ
Kaçan baña ecel irse götürseler firâşımdan
- 9 Ölem toprak ola benim ulaşı aşlına cânım
Umaram 'aşk eğer vire ile toprak u taşım
- 10 İyâmet kopıcaķ tıram binem 'aşk atına sürem
Çağıram döst diyem varam ıram sevdâyı başım
- 11 Sinân Ümmî bu 'aşk-ıla nice sultân olur añla
Dir **âmennâ ve şaddeķnâ** bilen bu sırrı fâşımdan

130

- 1 Göñül 'aşkdan ğınâ buldı
Geçüp dünyâ vü 'uķbâdan
Fenâdan soñ fenâ buldı
Geçüp sevdâ-yı 'uķbâdan

- 2 Ne meyl-i kıl ü kâl eyler
Ne meyl-i kesb-i hâl eyler
Ne ‘azm-i yâr vişâl eyler
Arındı cümle sevdâdan
- 3 Geçüp evrâd u ezkârı
Geçüp ebyât u eş‘ârı
Geçüp envâr u esrârı
Halâş oldu mu ‘ammâdan
- 4 Eliyle kendini tutdı
Bu ‘aşkıñ bahrına atdı
Tamâm garķ oluban gitdi
Eter kalmadı itnâdan
- 5 Ne söyler dilde ‘aşķ söyler
Ne yaylar cânda ‘aşķ yaylar
Ne boylar sırda ‘aşķ boylar
Bu esmâ-i müsemmâdan
- 6 ‘Acebdür bu ‘aşkıñ hâli
Gâh gama uğradur yolu
Gâhi bülbül eyler dili
Oķur dersin tecellâdan
- 7 Gehî kılur yavlaķ fakir
Bî-çâre vü hôr u hâķir
Gehî olur dôt-ıla bir
Görinür hôt tesellâdan
- 8 Geh eyler havvâ vü Âdem
Girüp cennetde nûran dem
Ki olmaya guşsa vü gam
Olup şâfi muşaffâdan
- 9 Yidürür gâhî bir dâne
Olup dergâhda bî-gâne
Atarlar berr-i yabana
Döker göz yaşı huznâdan

- 10 Nübüvvetde ider gâh Nûh
Düzüp gemi olur meşrûh
Ki dîni kılanı mensûh
Ki garķ eyleye deryâdan
- 11 Sinân Ümmî yûri sen var
Bu râzı eyleme izhâr
Bu tevhîde düşen ey yâr
Oķur bu dersi ihfâdan

131

- 1 ‘Âşık olan kişi dâ’im dōstuñ yolın düze ıırsun
‘Âşıklara ta’n eyleyen îmân evin boza ıırsun
- 2 Şabr idüñ münkir tâşına bilmez ne gelür başına
Ebû Cehil kıuyusını cehd eyleyüp kıaza ıırsun
- 3 Bu gün kendi hâlin bilen oldur varup menzil alan
İle bakup yolda kıalan yol erine göze ıırsun
- 4 Bir Tañrıya kıulluk iden toğrı gider dōst iline
Şudur budur diyen tâği yoldan kııkup aza ıırsun
- 5 Buldı bulan ma’nî yüzün kesb eyleyüp ‘irfâñ özin
Gel diñ câhil ‘ilmiñ yüzün oķusun hem yaza ıırsun
- 6 Mürşide göñül virmeyen meydâna toğrı girmeyen
Hâlin anda göre yarın bugün bunda bize ıırsun
- 7 Hakkı gerçek sevenleriñ ‘aşk odına girenleriñ
Nişânı budur anlarıñ kıalbi yanup şıza ıırsun
- 8 Yidi tamu ne şeydür ki yaķa bile yanmışları
‘Aşk âteşine yanmayan yanacağın seze ıırsun
- 9 Derd üstine derd isteyen bilüñ oldur merd isteyen
Bülbül olup verd isteyen güzden geçüp yaza ıırsun
- 10 Gerçeklere iren kişi dōstı ‘ayân gören kişi
Aķma bu sırrı nâdâna ferdâ çeküp geze ıırsun

- 11 Kim ki şâha lâyıķ ola çirki gide şâfi ķala
Kâl olmaķa tarîķatıñ potasında şıza tursun
- 12 Gerçek ‘âşık dôt bâğında kevter şarâbın nûş ider
Nefsiniñ gamında gezen mercimegin süze tursun
- 13 Hâķ ķalbine ilhâm ider anuñ içün söyler dili
Ümmî Sinân sır ilinde gördücegin yaza tursun

132

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Gel ey cânân ilinden cân gözüñ aç uyğudan uyan
‘Aceb gaflet şarâbından niçe bir olasın hayrân
- 2 Yedürmişdür saña nefsiñ bunuñ mekrî ta‘âmından
‘Aceb bu dâr-ı dünyâda niçe bir olasın sekrân
- 3 Gel ey gâfil ķanı ‘aklıñ tefekkür kıl ķanı fikriñ
Ola kim aşl-ı a’lâdan irişe derdiñe dermân
- 4 Diye Allâh ki bir silkin erenler yolına bir gün
İçerseñ vahdetiñ câmin olasın tâ ebed sulţân
- 5 Eger benden haber şorsañ haķâyık şehrine vardum
Var anda bir ulu sulţân senüñle dôt-ımuş her ân
- 6 Saña çok dürlü armağan benümle eyledi irsâl
Getürdüm saña ol dôtndan teberrük la’l-ile mercân
- 7 Dağı saña selâm itdi benümle hûş kelâm itdi
Didi tiz gelsün uş bunda anuñdur bu ulu meydân
- 8 Oturmasın ki turmasın anı avlamasın ağıâr
Gözetmesin ki bir dâne tutar faķ nite kim tayrân
- 9 Uyup bir ulu kerbâna yolumda pehlevân olsun
Tutarlarsa harâmiler iderler ķahr-ıla yeksân
- 10 Şerî‘atda tarîķatda ķulağuzlar idüp irsâl
Anı bunda getürmeye temâmet eyledüm burhân

- 11 Eger adım dile alsa yolu doğru baña gelse
Ganîyem rahmetim çokdur iderven lutf-ıla ihsân
- 12 Didi ol dâr-ı mihnetde karar eylesin aşlâ
Ki zîrâ köpri üstinde kimesne eylemez evtân
- 13 Ayırmasın özin benden çevirmesin yüzün benden
Ki bende saklayam anı ki hergiz bulmaya düşmân
- 14 Dağı her ne ki virdimse aña anda emânetdür
Benümdür şanmasın lâkin iderven hükmine fermân
- 15 Yañılmasın bazârında ki merd olsun şikârında
Hüner kılsun nazârında benüm yolumda virsün cân
- 16 Dü ‘âlemden güzâr kılsun ne kim görse hazer kılsun
Gelüp vahdet sarâyında kurulsun tâ ebed eyvân
- 17 Dağı böyle hezârân biñ terahhumlar edâ kıldı
Velâkin bu dilim kâşır ‘aқıl irmez kılam tıbyân
- 18 Gel ey tâlib eger sen de taleb kıldıñsa ol Şâhı
O Sultânıñ firâkıdan kılasın her seher efgân
- 19 İresin kâmil insâna koyasın başı meydâna
Gerek kim kıyasın cânâ ola kim bulına ol Hân
- 20 Gel ey miskîn-i bî-çâre niçün uyarsın ağıyâre
Seni vaşl eylemez yâre taқarsa boynuña urgân
- 21 İlâhî cümle ‘âcizdür senüñ yoluñda bu kıllar
Gel olmaya eger senden kimesne bula mı Raqmân
- 22 Sinân Ümmî kuluñ senden diler her dem bula ihsân
Anuñ-çün kalbine ilhâm idersin fâş olur ‘irfân

133

Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün

- 1 Vaşlıñ revâ kııl ey Hudâ ol **küntü kenzu’llâh** için
Cân yoluña olsun fedâ şol **‘ayn-ı zâtu’llâh** için

- 2 Evvel kamudan adını önden koduñ bünyâdını
‘İzzetine ‘izzet idüp sevdüñ Habîbullâh için
- 3 Senden ‘atâ bizden haţâ böyle kuruldı ibtidâ
‘Afv it bizüm haţâmızı Âdem şafiyyullâh için
- 4 ‘İşyân deñizinden bizi kurtar anuñ hurmetine
Evvel aña kılduñ necât Nûh-ı Neciyyullâh için
- 5 Deryâyı varlıqdan halâş eyle anuñ ‘aşkına kim
Baţn-ı balıqda zıkr iden Yûnus Resûlullâh için
- 6 Hızr içdügi âb-ı hayât ‘aşıklara hâcet degül
Vaşlıñ meyinden şun bize Hızr-ı Nebiyyullâh için
- 7 Firqat nârı-y-la cânların göyündürme ey Pâdişâh
Göster zâtıñ gülzârını dostuñ Halîlullâh için
- 8 Hüsni cemâliñden cüdâ olanlardan kılma bizi
Şalma ebed hüzn itmege Ya‘kûb hüznullâh için
- 9 Hüsni cihânıñ kimseye kalmaz beķâ bellü beyân
Hüsni beķâdan kıl naşîb Yûsuf hüsnullâh için
- 10 Tecellî zâtıñ pertevi varlıq tağın kılsun fenâ
Aç **len terânî** perdesin Mûsâ Kelîmullâh için
- 11 Gerçi mücerred pâk idi kaldı semâ’-ı tânîde
Cümle hicâbı sen geçür ‘îsâ-yı Rûhullâh için
- 12 Hurmetine hurm et bizi kurbetine kurb et bize
Küh-i zâta mahrem olan Aşmed Resûlullâh için
- 13 İşler Sinân Ümmî haţâ niçün haţâyâ yüz tuta
Gelsün diyü Haķdan ‘atâ ol feyz-ı fazlu’llâh için

134

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey Hudâ vaşlıñdan ayru baña seyrân olmasun
Vaħdetiñ meyinden ayru âb-ı hayvân olmasun

- 2 'Aşk-ı derdiñ kevterinden vir baña âb-ı hayât
Vaħdetiñ şevkından ayru baña hayrân olmasun
- 3 Zâhidiñ zühdi beni 'îdiñe kurbân eylemez
Gözime mürşid görinen 'ayn-ı şeytân olmasun
- 4 'Âbidiñ fikri 'ibâdet 'âlimiñ 'ilm ü 'amel
Evvel âhır baña senden gayrı mihmân olmasun
- 5 Sal vücûdum iklîmine evvel 'aşkıñ mih-terin
Göñlümiñ tahtında senden gayrı sultân olmasun
- 6 Cân dirîg olmaz belâ dârında ber-dâr eyleseñ
Tek **ene'l-ħak** menzilinden gayrı meydân olmasun
- 7 Her kişi bir bahre gavvâş oldı bir mercân şatar
Hayretiñ bahrından âhar baña 'ummân olmasun
- 8 Ey cefâsın yârınıñ gözine sürme çekmeyen
Key şaķın derdim didüğüñ 'ayn-ı dermân olmasun
- 9 Çün hayâliñ hayme oldı zâhir ü bâtın baña
Derd-i 'aşkıñ hırkasından gayrı sâybân olmasun
- 10 Dilde zikriñ hâlde fikriñ cânıma virdi zıyâ
Hüsniñ envârından âhar mâh-ı tâbân olmasun
- 11 Cân tıyaldan bûy-ı vaşlıñ kalmadı artuķ recâ
Göñlüme gelen gülüñden gayrı reyħân olmasun
- 12 Ol Ĥabîbiñ Muştafâ devrinde pervâz eyledüm
Derdimiñ dermânı bundan gayrı devrân olmasun
- 13 Çün Sinân Ümmî murâdın buldı dirler bârî vir
Gül yüzüñden ır niķâbı kimse yalan olmasun

135

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Yâ İlâhî vir dimâğa dile zikriñ lezzetin
Söyledükce 'âciz it gayrı kelâmıñ ketretin

- 2 Yâ İlâhî kalbe inzâl eyle fikriñ lezzetin
Gayrı şeyden çekmesin gönül tefekkür zahmetin
- 3 Yâ İlâhî kıl revâ rûh-ıla nefsiñ vahdetin
‘Adle ırgür bâtın ilinde kovalar şiddetin
- 4 Yâ İlâhî Aḥmed ü Maḥmûd Muḥammed Muştafâ
Ḥurmeti-y-çün kıl müyesser sırr-ı zâtıñ vuşlatın
- 5 Yâ İlâhî bu Sinân Ümmî temennâ kılduğı
Ḥazretiñden istemez illâ ki yokluk devletin

136

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Devlet imiş kişiye bu dünyede zahmet dinen
Ketret imiş kişiye bu dünyede miḥnet dinen
- 2 Sen bu miḥnetden kaçarsañ varlığı terk eyle gel
‘Uzlet imiş kişiye bu dünyede vahdet dinen
- 3 Vahdet-i bâkî gerekse ‘ömri zâyi‘ itme gel
Furşat imiş kişiye bu dünyede rahmet dinen
- 4 Ey gönül geç bu cihânıñ ‘izzetinden fâriğ ol
Âfet imiş kişiye bu dünyede şöhret dinen
- 5 Ḥaḳ resûli Faḥr-ı ‘âlem faḳr-ıla faḥr eyledi
Tâ‘at imiş kişiye bu dünyede ni‘met dinen
- 6 Dâr-ı dünyâ bir misâfir-ḥânedür bellü beyân
Sıklet imiş kişiye bu dünyede zinet dinen
- 7 Ey Sinân Ümmî kamu varlık olur âḥır fenâ
Vuşlat imiş kişiye bu dünyede şöbet dinen

137

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Yâ İlâhî 'aşk elinden olmadum bir kez emîn
Ağladup her gâh gâhi aqıdur gözüm nemin
- 2 Key za'îfem kapuña geldüm garîbem key hâkîr
Çâresin senden umaram işbu zaḥmıñ merhemîn
- 3 Bende benlik kalmadı hep cümlesi kıldı firâr
Bu gönül mülkin ḥalâş itdi yudı 'âr nâmusın
- 4 Ḥasret ü nâr-ı ḥarâretiñ beni kıldı za'îf
Fazlıña bel bağladum kaldum yâ Rabbe'l-'âlemîn
- 5 Sen hidâyet kııl bu yolda cân u baş olsun fedâ
Ḥurmetine kırbetine şâdıku'l-va'dü'l-emîn
- 6 Ey Ḥudâyâ senden artuk Ḥâlikım yok bî-gümân
İşbu resm-ile ki her bir derdime sensin zâmîn
- 7 Niçeler eydür ki dünyâ niçeler eydür beḳâ
Bu Sinân Ümmî hemîşe dâyim Allâh dir hemîn

138

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Ey bize ta'n eyleyen gör merd-i meydânam bugün
Ḥamdü li'llâh çok şükür hem kâmil insânam bugün
- 2 Yedi deryâda yunaldan kalmadı 'işyânımız
Tevḥîd-i zâta irelden 'afv u gufrânam bugün
- 3 Meskenet bâbında gerçi ḥâke yeksânam velî
Cân göziyle bak göresin sırr-ı sulṭânam bugün
- 4 Biz fenâ-ender-fenâ olduğumuz tañ gelmesün
Mürşid-i kâmil yüzinden vaşl-ı sübhânam bugün
- 5 Bilmeyen bilmez Ḥaḳı Peygamberi bize ne tañ
Ehl-i 'irfân 'aşkına ben ehl-i 'irfânam bugün

- 6 Zu‘m-ı bâtil zümresinden añlamañ ‘âşıkları
Muştafâdan Murtażâdan şâhib-erkânâ bugün
- 7 Ten göziyle görmeg-ile kimse bilmez hâlimiz
Meger ol Hâk bildire kim cânlara cânâ bugün
- 8 Göñlümüzde gayrı şeyden kalmadı hergiz beğâ
Hâk Ta‘âlâ sevgüsinden ‘aşka mihmânâ bugün
- 9 Nûr-ı Yezdâna irelden ğarğa vardı ‘aql u cân
Dir Sinân Ümmî ‘acâyib baħr-ı ‘ummânâ bugün

139

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Rehberim mürşid-i kâ mildür ne ğam ağyârdan
Hâk didüm nâ-hâk diyüben dönmezem ikrârdan
- 2 Var varın kılsun teberrük diyüben remz eylemiş
Hiç dirîğ olsun mı cân baş virmege dildârdan
- 3 ‘Aql u cânâdan gayrı evvel nesi var ‘âşıklarıñ
Anı daħı dôsta virmek yeg degül mi vardan
- 4 Kimdür ol meydân-ı ‘aşka cân virüp baş oynayan
Nice kıılır daviyi ol geçmeyen zünnârdan
- 5 Tuymayan **innî ene’llâhdan ene’l-hâkdan** haber
Yer mi ol mirât bugün **hablü’l-metîn-i** dârdan
- 6 Söylemek lâzım degüldür gerçi ‘irfân ehline
İllâ bu sır kıismet olmuşdur ezel bâzârdan
- 7 Gel ferâğat hırkasın gey eyleme kimseye dağ
Ey Sinân Ümmî geçe gör da‘vî-i esrârdan

VÂV

140

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Zikrimiz esrâr-1 Hâkdur cânımız hayrân-1 Hû
Fikrimiz bâzâr-1 Hâkdur bağrımız biryân-1 Hû
- 2 Kâlbimi ihyâ iden ol Pâdişâh-1 Lâ-yezâl
Göñlümüz mi 'mâr-1 Hâkdur kaçremiz 'ummân-1 Hû
- 3 Dersi Hâkdan görmeyen bilmez bizüm güftarımız
Dersimiz envâr-1 Hâkdur sırrımız seyrân-1 Hû
- 4 Tevhîd-i zât-1 İlâhîniñ kemâlin söylerüz
Sözümüz aḥbâr-1 Hâkdur özümüz mihmân-1 Hû
- 5 Dünya vü 'uqbâ hevâsın terk iden gelsün beri
'Azmimiz dildâr-1 Hâkdur derdimiz dermân-1 Hû
- 6 Dört kitâbıñ ma'nisin keşf eyledük ḥaḳka'l-yaḳîn
Şun'umuz ol kâr-1 Hâkdur keşfimiz ol ḥân-1 Hû
- 7 Evliyânıñ enbiyânıñ menzilinden al ḥaber
Cânımız ber-dâr-1 Hâkdur olmuşuz mestân-1 Hû
- 8 Faḳr içinde faḫra irdük gayrı gitdi aradan
Seyrimiz dîzâr-1 Hâkdur vaşlımız vicdân-1 Hû
- 9 İhtiyâr elden gidicek neylesün Ümmî Sinân
Varımız ol var-1 Hâkdur nuḳkumuz 'irfân-1 Hû

141

- 1 Dilinde zâkiriñ her dem
Senüñ zikriñ degül mi Hû
Dilinde şâkiriñ her dem
Senüñ şükrüñ degül mi Hû

- 2 Geçen nefsiñ harâbından
Şaçan dünyâ serâbından
İçen vaşlıñ şarâbından
Senüñ bekriñ degül mi Hû
- 3 Gezerken kim ki tuşında
Cemâliñ görse düşinde
Şalur mı ‘aqlı başında
Senüñ sekriñ degül mi Hû
- 4 Olan sevdâñ-ıla pür-gam
Döker gâhi gözinden nem
Hayâliñden gelen her dem
Senüñ fikriñ degül mi Hû
- 5 Sinân Ümmî yaqar cânı
Diler kim bulasın Hânı
Yoluñda bağlayan anı
Senüñ mekriñ degül mi Hû

142

- 1 ‘Âşıklar ol dôt iline
Göçerler Hû diyü diyü
Zâhir bâtın dôt yoluna
Uçarlar Hû diyü diyü
- 2 Sürerler ismiñ hâşını
Silerler kalbiñ pâsını
‘İlm-i ledün ma‘nâsını
Açarlar Hû diyü diyü

- 3 Tolar albe ‘ilm ü ‘irfân
abr idemez olur bu cân
Gelür dile dürr ü mercân
açarlar Hû diyü diyü
- 4 Kim ki ‘âşık olur âha
İrişür ol yüzi mâha
İki cihânda Allâha
açarlar Hû diyü diyü
- 5 Yanar yûrekde âteşi
Oñulmaz baqrınıñ başı
Gözlerinden anlı yaşı
açarlar Hû diyü diyü
- 6 Nefsi Hâ-ıla dôt olur
Cânı afâdan mest olur
Libâsı hıra pôt olur
Bierler Hû diyü diyü
- 7 Gel ey âfil uyan sen de
Maabbet var-ısa cânda
arâb-ı selsebîl anda
İerler Hû diyü diyü
- 8 İerler nûrdan arâbı
Terk ider aflet-i hûvâbı
Hâl-ile cümle hicâbı
Geerler Hû diyü diyü
- 9 Ümmî Sinân söyler bunu
‘Aş odına yanar cânı
Tevhîd-i zât-ı insânı
Seerler Hû diyü diyü

143

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Budur Hâdan ne istersem diyem yâ Hû tıram
Hudânıñ lufına irsem diyem yâ Hû irem yâ Hû

- 2 Âhar yire nefes virmek naşb eylemeseñ yâ Rab
Eger kaç yıl ‘ömür sürsem diyem yâ Hû sürem yâ Hû
- 3 Eger baħr u eger berde eger zâhir eger sırda
Giceler yatup uyursam diyem yâ Hû görem yâ Hû
- 4 Eger şıħhat olam zinde eger zaħmet ola tende
Neye irsem ki ben bunda diyem yâ Hû irem yâ Hû
- 5 Kaçan dünyâ sarâyından beķâyâ ‘azm idem yâ Rab
Ecel irüp sefer kılsam diyem yâ Hû varam yâ Hû
- 6 Yunup tâhir ola cismim namâzım kıla ‘âşıkla
Varuban kabrime girsem diyem yâ Hû girem yâ Hû
- 7 Kaçan kim nefħ ola rûħum irişe kesb cismine
Gözümü açuban görsem diyem yâ Hû görem yâ Hû
- 8 Gelüp Münker Nekir anda baña bir bir su’âl itse
Ben anlara ħaber virsem diyem yâ Hû virem yâ Hû
- 9 Kıyâmet kopicak yirden derile cümle maħlûķât
Türâbım silküben tursam diyem yâ Hû tıram yâ Hû
- 10 Sürilüp ‘âlemiñ ħalkı derile maħşere cümle
Ben anda her kimi görsem diyem yâ Hû şoram yâ Hû
- 11 Varup bir menzile benden şorarlarsa ne kesb itdüñ
Tırup anda ħaber virsem diyem yâ Hû virem yâ Hû
- 12 Eger ħayrıñ eger şerriñ getürdilerse mîzâna
Koyup gözine tartarsam diyem yâ Hû koram yâ Hû
- 13 Sırâta ugra dilerse varam bir gez diyem Allâħ
‘Înâyet birle geķersem diyem yâ Hû varam yâ Hû
- 14 Yürüyem ‘arşıñ altına nazır eyle diseñ yâ Rab
Ĥayâliñ anda gözlersem diyem yâ Hû görem yâ Hû
- 15 Maħabbetiñ yanar cânda karar itmez ebed sensiz
Varuban cennete girsem diyem yâ Hû girem yâ Hû

- 16 Dîzârîñ zevkîniñ sırrı bulunmaz iki ‘âlemde
Ki cennet halkını görsem diyem yâ Hû şoram yâ Hû
- 17 Sinân Ümmî umar senden ki zâtıñ haqqı-çün yâ Rab
Senüñ dîvânıña irsem diyem yâ Hû turam yâ Hû

144

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Hâber virsin bize ‘âlem cân u dil eydür illâ Hû
Nedendür gör bu su’âlim cân u dil eydür illâ Hû
- 2 Ezel kısmet bazârında virüldi cânâ Mevlâdan
Ne gökcek geldi bu fâlim cân u dil eydür illâ Hû
- 3 Kârârı kalmadı cânıñ ledünnî ‘ilminiñ zevkîni
Tuyaldan böyledür hâlim cân u dil eydür illâ Hû
- 4 Nişânım bî-nişân oldu mekânım bî-mekân oldu
Ne kaldı ceng ü cidâlüm cân u dil eydür illâ Hû
- 5 ‘Aceblemeñ beni bi’llâh elimde ihtiyârım yok
Beşerden gitdi kemâlüm cân u dil eydür illâ Hû
- 6 Cemâli bâğınıñ verdi beni hayrân ider her dem
Unutdum gayrı eşgâlim cân u dil eydür illâ Hû
- 7 Oğunan zikriñ envârı gelür her dem olur ilhâm
Hemân oldur şatam alam cân u dil eydür illâ Hû
- 8 Mağâm-ı zühd ü taqvânıñ cevâbın diñlemez sem‘im
Ne sırdur işbu ef‘âlim cân u dil eydür illâ Hû
- 9 Didi nefsim ki bu yanmağ hüner degül gözüñ aç bağ
Baña igvâ ider zâlim cân u dil eydür illâ Hû
- 10 Gelür vuşlat yili her dem yürekde açılır yara
Baña agyâr olur şâlüm cân u dil eydür illâ Hû
- 11 Hârâbât ehliyem varım fenâ-ender-fenâ oldu
Ne bilem var mı emtâlüm cân u dil eydür illâ Hû

- 12 Bize mürşid-i kâminden virildi ni‘metiñ hûşu
Ne ‘aşkıdur sükker ü balım cân u dil eydür illâ Hû
- 13 Sinân Ümmî kanı kanda görenler bir haber virsin
Ne meyl-i mülk ne âmâlım cân u dil eydür illâ Hû

145

- 1 Baħr-ı muṭlak kuşıyam konuşumdan ilerü
Ol hümânîñ işiyem inişimden ilerü
- 2 Baħr-ı zâtıñ pertevi atdı meni ‘aşk-ıla
Sefer idüp aşlıma dönüşümden ilerü
- 3 Zâtı h’vönı-y-la anda toyladı meni ol şâh
Ni‘met-i ‘aşka bunda şunuşumdan ilerü
- 4 Dört kitâbıñ aşlına ‘ârif idüm anda men
Bunda gelüp mürşide dânişimden ilerü
- 5 Anuñ-içün kanmazam vuşlatınıñ meyine
Nûş iderem teşneyem kanışimdan ilerü
- 6 Dîzârınıñ şem‘ine pervâneym dem-be-dem
Yanaram sır açılır yanışimdan ilerü
- 7 Ümmî Sinân dir işüm ezelîdür döst-ıla
Bugün bu işiñ soñı şanışumdan ilerü

HÂ’

146

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 1 Eyâ ‘izziñ kemâlâtıñ beķâ buldı Ĥabîbullâh
Bi-ħamdi’llâh seni kıldı ķamu derde ṭabîb Allâh
- 2 Didi Ĥaķ şanıña **lev lâk** senüñ-çün ĥalk olup eflâk
Semâvât ‘arş u kürsî ĥâk ü berr ü baħr ü şems ü mâh
- 3 Ne varsa iki cihânda saña eyledi Ĥaķ bende
Ki cümle eşref ‘âlemde ki sensin maķbûl-i dergâh

- 4 Saña gönderdi Bârî zât didiler aña İhlâş ad
Anuñ birligini itbât idüp didiñ **kul hüva'llâh**
- 5 'Âşıklarauñ kıllurlar yâd idinüp ismiñi evrâd
Okurlar ismiñi Aḥmed Muḥammed İbni 'Abdillâh
- 6 Eyâ cevherleriñ kânı za'îfler derdi dermânı
Niçe medḥ eyleyem seni ki meddâhıñ ola Allâh
- 7 Didi medḥ eyleyüp ol Ḥaḳ saña çün **ve'z-zuḥâ** muṭlaḳ
Buña ḳâdir dilim ancak ki ḥaḳsın yâ Resûlallâh
- 8 Ki sensin dîni derc iden şalâtı farz u borç iden
Semâvâta 'urûc iden tıutup Rabbiña 'azm-i râh
- 9 Çün ol Ḥaḳḳa yakın olduñ selâm virüp selâm alduñ
Ki toḳsân biñ kelâm kılduñ cevâbından olup âgâh
- 10 İrişdüñ **ḳâbe ḳavseyne** diledüñ ümmetiñ yine
Pes andan olduñ **ev ednâ** ki ḥoş bulduñ beḳâ bi'llâh
- 11 Saña Allâh Ḥabîbim dir ki bu aḥkâmıñı var sür
Beni ḳullarıma bildür benem ḳamuya secde-gâh
- 12 Oluban yol ḳulavuzı ḳoyup toḅrı yola bizi
Didüñ maḅbûn ider sizi kıluñ bu dünyeden ikrâh
- 13 Didüñ bir aḅulu baldur buña barmaḳ banan zâldur
Ḥaḳıñ zıḳri ulu yoldur diliñüzden ḳomañ her gâh
- 14 Ebû Bekir 'Ömer 'Otmân şerî'at mülkine sultân
Velâkin ol 'Alî arslan olup her sırrıña hem-râh
- 15 Velâyet şâhibi Ḥaydar kerâmet baḅrıdur yek-ser
Ḥaḳıḳat sırrına esrâr anı kılduñ ḥoş 'âlî-râh
- 16 Ḥatice maḅremiñ oldı Fâtıma ḳadriñi bildi
Nisâlara şefî' oldı ey yüzi gül ü almı mâh
- 17 Alup diziñde birini öpüp gözinde birini
Dimişdüñ **ḳurretü'l-'aynî** Ḥasan ile Ḥüseyn şâh

- 18 Gâzîler bile yanında gelüp Kerbelâ çölünde
Şehâdet buluban anda beķâyâ dutdılar çün râh
- 19 Fırâķı bağrımı tağlar göñül ârzû kılup çağlar
Anuñ hulķın beyân eyler kimine şerh idüp şerrâh
- 20 Götür bu ğafleti gözden şefâ‘at umaram sizden
Kamu aħbâbıña bizden selâm olsun senüñ ey Şâh
- 21 ‘Acâyib ehl-i zünnâram elinden nefsimiñ zâram
Ki dergâha niçe varam meger seni kılam penâh
- 22 Buyurduñ bir lisânında hadîť-i kudsî içinde
Kılursa tevbe kim bunda kıılır anı mu‘âf Allâh
- 23 Ki ben baña zulüm kııldum ne işledüm ise bildüm
Tapuña yalvaru geldüm gözüm ağlar yüzüm siyâh
- 24 Şu gözler kim seni gözler şu diller kim seni diller
Yoluña terk-i cân eyler ne mâl u mülk ü ‘izz ü câh
- 25 Göñül viren o sultâna ne kılsun baş-ıla câna
Kâbûl olursa kurbâna Sinân Ümmî olur va’llâh
- 26 Hudâyâ dilerem senden kerem kııl luťf u ihsândan
Alıcaķ cânımı tenden aña kurbân di yâ Allâh!

147

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 1 Şerî‘at şâhibi sultân tarîķat şâhibi merdân
Meded kııl yâ veliyya’llâh şefâ‘at yâ Resûlallâh
Ma‘rifet şâhibi merdân haķîķat şâhibi sultân
Meded kııl yâ veliyya’llâh şefâ‘at yâ Resûlallâh
- 2 Bu nefsim zulmeti çokdan beni dûr eyledi Hâķdan
Hâlâş eyle bu duzaķdan elim tut düşdüm ayakdan
‘Înâyet şerbetin Hâķdan yetiřdür baħr-ı muťlaķdan
Meded kııl yâ veliyya’llâh şefâ‘at yâ Resûlallâh

- 3 Kırıldı gözlerimde yaş eridi cigerimde baş
Düridi bende çok kılmaş yürüdi cismime ataş
Sürüdi yirlere yüz baş keremler eyle ey sırdaş
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh
- 4 Aşup her yaña çağlaram suçumı bildüm ağlaram
Cânım âh-ıla dağlaram ki 'irfân-ıla yağlaram
İşimi şimdi şağlaram ümîdim Hakkâ bağlaram
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh
- 5 Elim boşdur yüzüm kara nice varam ben ol yâra
Zebûn olmuşam ağıyâra anuñ-çün oldum âvâra
Meger sizden ola çâra oñıla bende bu yara
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh
- 6 Be-hakk-ı kalb-i 'arşu'llâh be-hakk-ı kalb-i beytu'llâh
Be-hakk-ı kalb-i kenzu'llâh be-hakk-ı rûh-ı vaşlu'llâh
Be-hakk-ı sırr-ı ehlu'llâh be-hakk-ı nûr-ı vechu'llâh
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh
- 7 Nazar kıldı size Allâh nazar kılun bize bi'llâh
Dinilsün dilde zikru'llâh bulunsun cânda vaşlu'llâh
Olam bunda fenâ fi'llâh bulam anda beğâ bi'llâh
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh
- 8 Bu derde eyleñüz dermân ki tâ müşkil ola âsân
Sizüñdür luğf-ıla ihsân sizüñdür devr iden devrân
Za'if oldu katı bu cân be-hakk-ı âyet-i Qur'ân
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh
- 9 Sinân Ümmî helâk oldu ki yoldan çıkdı zâl oldu
Özi hem bî-mecâl oldu dağı bî-perr ü bâl oldu
Ki 'ömri pâyimâl oldu büküldi kıddı dâl oldu
Meded kıl yâ veliyya'llâh şefâ'at yâ Resûlallâh

- 1 Meded Allah saña şundum elimi
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
Ġayrı kime ‘arz ideyüm ḥâlimi
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 2 Gerçi kim günâhım baırına taldum
İllâ ki ‘âcizem bî-çâre kaldum
Sâ’ilem kapuña yalvaru geldüm
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 3 Ey keremler kânı ğanî Celîlim
İbrâhîme didüñ döstum Ḥalîlim
Zâhirde bâtında oldur delîlim
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 4 Göster cemâlini bize görelüm
Ayağı tozına yüzler sürelüm
Ķabûl it cânımız Ķurbân virelüm
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 5 Gerçi kim Ķatıñda Ķaradur yüzüm
İllâ ki fazlıña baĶladum özüm
Cümle yârenlere budur niyâzum
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 6 Ol dem ol İsrâfil şûrı urıncaĶ
Silkinüp topraĶum öri tırıncaĶ
Bölük bölük divânıña varıncaĶ
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 7 Pîrimiñ himmeti yoldan ırmasun
Melekleriñ gelüp ḥaber şormasun
Şırâtı mîzânı gözüm görmesün
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 8 ‘Âşîler ‘azâb-ıla Ķamlarında
Mü’minler şafâ-y-ıla demlerinde
Ḥazîre-i Ķudsüñ maĶâmlarında
Bizi güzel Muḥammedden ayırma

- 9 N'ola bizi ğanî kılsañ faķîrken
Tûfîler kumrılar ötüp şakırken
er-Rahmân[ü] sûresini okurken
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 10 Furķânı okuyup açduğı vaktın
Şarâben tahûr içdüği vaktın
'İzzet hicâbını geçdüği vaktın
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 11 Ebû Bekir 'Ömer 'Otmân 'Alîniñ
Burhânıdur anlar İslâm yolınıñ
Hürmetine Mevlâm cümle velîniñ
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 12 Enbiyâ evliyâ çıķa köşkine
Mest olalar 'anberine müşkine
İmâm Hüseyiniñ kanı 'aşķına
Bizi güzel Muḥammedden ayırma
- 13 Ümmî Sinân bunu söyler gümânsız
N'iderler cesedi içinde cânsız
Gûrî vü cennet ki gerekmez ansız
Bizi güzel Muḥammedden ayırma

149

- 1 Gelüñ Allâh diyelüm
Görelüm n'eyler Allâh
Mürvetine küyelüm
Görelüm n'eyler Allâh
- 2 Adın alalum dile
Bülbül olalum güle
Allâh diyelüm hele
Görelüm n'eyler Allâh

- 3 Gündüz şâ'im olalum
Gice kâ'im olalum
Zikre dâ'im olalum
Görelüm n'eyler Allâh
- 4 Hâk diyelüm hepisin
Yıkmayalum yapusın
Bekleyelüm kapusın
Görelüm n'eyler Allâh
- 5 Bir gün bundan göçile
Ol Hâzrete suç-ile
Umaruz kim geçile
Görelüm n'eyler Allâh
- 6 K'o bugünü yarını
Dünyânıñ bâzârını
Umagör dîzârını
Görelüm n'eyler Allâh
- 7 Ümmî Sinân yol budur
Söyleyene dil budur
Evvel âhır bil Hûdur
Görelüm n'eyler Allâh

150

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

- 1 Senüñ zâtıñ kıılır ârzü gönül çağlar aķar ey Şâh
Fırâkıñdan gözüm yaşı gehî kanlar döker ey Şâh
- 2 Konar derdiñ gelür câna yanar mı ya'nî pervâne
'Aceb bu hasretiñ beni niçe bir dem yaķar ey Şâh
- 3 Gelür 'aşkıñ tutar meydân baña 'âlem olur zindân
Konar başımda bir sevdâ beni alur şatar ey Şâh
- 4 Ki hayret bahrı cûş eyler beni ol demde nûş eyler
Düşer cânım ol 'ummâna kenârından çıkar ey Şâh
- 5 Tolar kalb sırr-ı envârdan gelür ilhâm alur sırdan
Gönül mülkinde cân dili mu'ammâlar çatar ey Şâh

- 6 Yağınam didüñ uş benden yağınsın bilmişem benden
Ya bu hasret ya bu firkat gelür nerden biter ey Şâh
- 7 Sinân Ümmîye bir dermân eger irmezse zâtından
Nic'itsün n'eylesün n'itsün 'azâbındanur çeker ey Şâh

151

- 1 Kerem eyle mürvet eyle
Beni benden al pâdişâh
Gel bu cânâ kurbet eyle
Cümle vârim sil pâdişâh
- 2 'Aşk odına yana yana
Hep varımı eyle fenâ
Ulu minnet budur cânâ
Dilde mihmân ol pâdişâh
- 3 Hasretiñden olup deli
Turmaz öter cân bülbüli
Açılmadı hüsnüñ güli
Bir dem nazar kıl pâdişâh
- 4 Göstermeseñ yolu kaçan
Kimdür saña perde geçen
Fazlıñ imiş bildüm açan
Senden yaña yol pâdişâh
- 5 Kim ki yoluñda ser kıoya
Kendüyi ol yoğa şaya
Cân dimâğı lezzet tuya
Vaşlıñ vire bal pâdişâh
- 6 Her kim saña toğrı gider
Hayâliñi cânâ güder
Dâ'im adıñ tekrâr ider
Söyler seni dil pâdişâh
- 7 Kimi güler handân olur
Kime cihân zindân olur
Her kişiyeye senden olur
Dürlü dürlü hâl pâdişâh

- 8 Hâzretiñden ayrı düşen
Hâsret-ile bağıri bişen
Nice alur ‘aklı şaşan
Bu yolda menzil pâdişâh
- 9 Ümmî Sinân yanar nâra
Diler kim ire sen yâra
Eger sen kılmazsañ çâre
Neylesün bir kul pâdişâh

152

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 İlâhî ‘âlem içinde saña yol toğrı kim vara
Eger sen kılmazsañ dermân şifâ bulur mı şol yara
- 2 İlâhî biz haţâ kılduğ bilürüz yolda yañıldıđ
Dönüben kapuña geldük bizi sen virme agyâra
- 3 İlâhî server-i ‘âlem Habîbiñ Muştafâ hağkı
Yalıñuz koma yoluñda irişdür bizi ol yâra
- 4 İlâhî cümle mağlûkât senüñ emriñdedür yeksân
Eger sen kılmazsañ ihsân kalurlar külli bî-çâre
- 5 İlâhî cism-i insânı dağı nefis ü dil ü cânı
Müşahhar eyle derdiñle yanalum ‘aşk-ıla nâra
- 6 İlâhî sen kime fazlıñ iderseñ vaşlıña burhân
İşinde kalmaya noğşân ki senden ire kim yara
- 7 Sinân Ümmî senüñ her dem kapuñda zâr u sergerdân
Ya senden gayrı bir kimse kılar mı derdine çâre

153

- 1 Ey ‘âlemleriñ şâhı bir nazâr kılsañ n'ola
Biz ‘aşîniñ günâhı defterin silseñ n'ola
- 2 Çok dürüşdüm dil evi mâ-sivâdan arınmaz
‘Acebâ ey Pâdişâh luţf-ıla tolsañ n'ola

- 3 Gerçi küstâhlıkdur dirsüz da‘vet eylemek
Ey keremleriñ kânı fazl-ıla gelseñ n'ola
- 4 ‘Âciz kaldum neyleyem hâlim kime söyleyem
Yâ Rabbi sen merhâmet leşkeriñ şalsañ n'ola
- 5 Cânım dellâlda gezer şatmağa geldüm bugün
Ey Mısrıñ şâhı Ken‘ân, Yûsufuñ alsan n'ola
- 6 Hâr içinde gül diyü âh iderdüm dem-be-dem
Ben garîbce bübüle karşı bir gülseñ n'ola
- 7 Şundum saña elimi ben yañıldum yolumı
Ey Çalabım dön baña tablını çalsañ n'ola
- 8 Kuldân hatâlar gerek senden ‘atâ yâ ‘Alim
Bu erkân-ı neferi bendeñe bulsañ n'ola
- 9 Gerçi ‘işyânım yüzi rahmetiñe oldı kap
İntikâmın Aħmediñ nûr ile delseñ n'ola
- 10 Evvel bize bu cânı ‘Azrâ’îl hûd virmedi
Ey cânı viren gine sen kendüñ alsañ n'ola
- 11 Bir gönül bir cânım var sen baña vir diyen çok
Ey cân issi sen alsañ ‘aceb sevilseñ n'ola
- 12 Senüñ zâtıñ görmegi rencime şifâ dirler
‘Aceb görsem tanısam niķâbın alsañ n'ola
- 13 Hûb cemâliñ görmege ağlar ey Şâhım senüñ
Ümmî Sinânıñ gözi yaşını silseñ n'ola

154

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Zehî ‘izzetlü cân oldur ola vaşında mestâne
Zehî devletlü göz oldur tecellî nûrına kana
- 2 Zehî tûtî vü tarrâlar anuñ sükkeri bâğında
Bulurlar lezzet-i bâķi şakırlar karşı döstâne
- 3 Şu bülbüller kim öterler cemâli nûrına karşı
Şu kumrılar ki döst dirler virürler cânı cânâna

- 4 Şu fâzıllar kim oçura olup envâra müstağrak
Şu ‘âşıklar kim okurlar göz açup zât-ı ‘irfâna
- 5 Kırıla meclis-i mestân ki dôt kendi ola sâkî
Şunulup mey-i vahdetler içer ‘âşık-ı merdâne
- 6 Ne bilem ki o gün ol şâh neler ihsân idiserdür
Ki ol bir tâc-ı ‘izzetdür deger mi degme insâna
- 7 Kerem kııl sen naşîb eyle Sinân Ümmîye ey Mevlâ
Ki ol dîvân-ı ‘âlîde çura böylece dîvâna

155

- 1 Mevlâm ‘aşkıñ meydânına
Yanmağa geldük yanmağa
İçüp ‘aşkıñ şarâbını
Çanmağa geldük çanmağa
- 2 ‘Aşkdur sağ iden şayrını
‘Aşkdur bir iden ayruyu
İsm-i zâtıñla çayrını
Yeñmege geldük yeñmege
- 3 Bañladum ‘aşkıñ bañını
Gör münkirleriñ tañını
Evvelden işiñ soñını
Şanmağa geldük şanmağa
- 4 Bindirdüñ ‘aşkıñ atına
Çandurduñ ‘aşk şerbetine
Varup likâñiñ zâtına
Çonmağa geldük çonmağa
- 5 Okudum ‘aşkıñ kitâbın
Feth itdüm **ene’l-hak** bâbın
Senden **irci’î** hıñbın
Öñmege geldük öñmege

- 6 Kim irdi ‘aşkıñ huldına
Bağmaz akçeye altuna
‘Aşkıñ cenâhı altına
Siñmege geldük siñmege
- 7 Ümmî Sinân ‘aşka yârdur
Anuñ-çün gayrıdan dûrdur
Dü cihân bize ağıyârdur
Dönmege geldük dönmege

156

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey cihâna dil viren ‘azmiñ kanı Raḥmânıña
Pâdişâhıñdan ḥabersiz gel beri dön Ḥânıña
- 2 Çünkü ol yar-ıla evvel ‘ahd ü peymân eyledüñ
Ey kılan ‘ahdi fenâ kavliñ kanı peymânıña
- 3 Seni insân eyledüm diyü öger ol Pâdişâh
Andan artuğa gönül virmek düşer mi şanıña
- 4 Ger sen anuñ ‘aşkı derdin bâşıña tâc itmedüñ
Ehl-i erkândan ḥabersiz ḥayf ola erkânıña
- 5 Aç gözüñ kaldur hicâbı gayrıdan, gel gayrete
Yâd olasın biliş iken sen ebed mihmânıña
- 6 Dü cihânı terk idenler ‘aşka mihmân oldılar
Gel şikâr eyle sen anuñ derdine dermânıña
- 7 Gel fenâdan öñ fenâ ol kim ziyân itmeyesin
Rü’yet-i Ḥaḳ görine şâyed senüñ seyrânıña
- 8 Mâ-sivâdan rûhını pâk eyleyen şâdıqlarıñ
Himmeti baḥrına tal kim iresin ‘ummânıña
- 9 Ey Sinân Ümmî kamer devrinde devrân eyledik
İrmeye zulmet hicâbından kalan devrânıña

157

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Devlet anuñdur ki **âmennâ** diye irşâdıma
Hışm ider hûr u melâ'ik münkir u murtâdıma
- 2 Luţfını kahrında pinhân eyledi ol pâdişâh
Derdini dermân virüpdür âhıma feryâdıma
- 3 Küfr ü zulmet kapladuğça bu vücûdum mülkini
Tevhîd-i zâtıñ nûrı irgürdi 'adl u dâdıma
- 4 'Aşka fermân olmasun gör ey şikârın yañılan
Görmedi 'aşkıñ belâsın hayf ola şol âdeme
- 5 Kim bilür virse haber kim yandıran kimdür beni
Bilmezem ben kendi elimden mi yandum odıma
- 6 Mürşide dil virmeyince bulmadı kalb-i selîm
'Aşık-ıla yur kalbini zâkir kılan evrâdıma
- 7 Dôst cemâli şem'iniñ pervânesiyem her nefes
Lâ dimezseñ gel berü zâhid benüm mu'tâdıma
- 8 'Aşkı gör sırran vücûdum bir 'imâret eyledi
Bî-nişân u lâ-mekân şevkı gelür bünyâdıma
- 9 Sırr-ı Aħmed haccınıñ beytin ziyâret kıldı cân
Gördüğüm eydür mübârek haccıñuz me'âdıma
- 10 Kâ'inâtı 'ârifâne seyr idenlerden recâm
Añlayan bu remzi rahmet okusun üstâdıma
- 11 İsm-i a'zam bî-nişân u lâ-mekân şehrindeür
Şehr-i Elmalı Sinân Ümmî okurlar adıma

158

- 1 Bülbulüñ mekânı güller içinde
Kargalar ötmez bülbüller içinde
- 2 Berü gel nefsiñi bilmek dilerseñ
Nedür göstereyin hâller içinde

- 3 Vücûduñ mülkine cevân iderseñ
Yolın ögredeyin yollar içinde
- 4 Erenler her kime kılsa bir nazâr
Söylenür ‘irfânı diller içinde
- 5 Gelüp bu tevhîdime dil virenler
Mitl-i dâna olur kullar içinde
- 6 Tarîkat pûtesinde kâl olmayan
Yek pûla degmez ehiller içinde
- 7 ‘Âşık olan kişi ‘aşkıñ dadını
Bulmaz sükker ü ballar içinde
- 8 Hâkîkat bâgınıñ bülbüllerin gör
Seyr ider envârı güller içinde
- 9 Velâyet tahtına sultân olanlar
Yürürler hırka vü şâllar içinde
- 10 Bu sırra irdügüm hâlim şorarsañ
Baş kodum bir zamân yollar içinde
- 11 Ümmî Sinân eydür Eroğlı dirler
İsmine şeyhimiñ iller içinde

159

- 1 İlâhî dilerem senden
Bize luğ u ihşân eyle
İçür ‘aşkıñ şarâbını
Bizi mest ü hayrân eyle
- 2 Al gitsün gafleti benden
Ref‘-i hicâb eyle cândan
İki cihân sevgüsinden
Şoyup bizi ‘uryân eyle

- 3 Yoldaş itme nâşî ile
Saña münkir kişi ile
Yakup ‘aşk âteşi ile
Bağrımızı biryân eyle
- 4 Yoluma yoldaşlar eyle
Hâlîme hâldeşler eyle
İlâhî dervîşler eyle
Dizârîñi seyrân eyle
- 5 Ben şakınmazam bu cânı
Tek bulsunlar bunlar seni
Var imdi Ümmî Sinânı
Yollarına kırbân eyle

160

- 1 Ey dil nazâr eyle gel bu cihâna
Niçe bir zâr idersin yana yana
- 2 Melâmet kisvetin geydüñ başıña
Dem-be-dem ‘aşk-ıla olduñ revâne
- 3 Yağduñ vücûdumı külhân eyledüñ
Fenâ virmek dilersin cism ü cânâ
- 4 ‘Âciz kaldum âvâreyem İlâhî
Ne kılam ki bu dil ‘aşkıdan uşana
- 5 Göñül bir kim fenâ kim beğâ ister
‘Âşıklar yanmağa geldi cihâna
- 6 Nemdür benüm cism ü ten neme gerek
Himmet eyleñ irişem bi-nişâne
- 7 Mâlîm bâşım cânım kırbân yolına
Kim ki beni irgüre lâ-mekâna
- 8 Kim bilür kim nedür sevdigüm benüm
Başına gelmiş gerekdür inana

- 9 Derde uğramayan neyler tabibi
 Kulmaşdur diyüben söyler yabana
- 10 Halk-ı ‘âlem hâlin bizden şorarsañ
 Düşdiler ‘aşığa zann u gümâna
- 11 Ger nebîdür ger velîdür ger gedâ
 Her birine bulurlar bir bahâne
- 12 Maqbûl-ı Hakk olan merdûd-ı halkdur
 İstemezler anı şimdi zamâne
- 13 Mürşidinden gayrı yire bir nazâr
 Kılmaz ‘aşık olan olur dîvâne
- 14 ‘Aşk-ıla mürşide virdi varını
 Zâhir bâtın kim ki irdi cânâne
- 15 Cümle murâdını sen vir İlâhî
 Kim ki du‘â kıla Ümmî Sinâna

161

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey cevâhir isteyen gel kâna irdi cân yine
 Cân içinde gör niçe cânâna irdi cân yine
- 2 Ol **ene’l-hak** dârını seyr eyleyüp Mansûrlayın
 Kalmadı şabrı gidüp kurbâna irdi cân yine
- 3 Yûsufuñ hüsni hayâlinde iken Ya‘kûblayın
 Mısr iline şâh olan sultâna irdi cân yine
- 4 Mevci tırılmaz şad hezârân dürleri taşra atar
 Kalmadı benden eter ‘ummâna irdi cân yine
- 5 Hamdü li’llâh çok şükür maşşûduma irdüm bugün
 Bî-nişân u lâ-mekân pinhâna irdi cân yine
- 6 Ey kelâmu’llâhı münkir **lâ** diyüp olma şakî
 Küntü kenziñ sırrına mihmâna irdi cân yine

- 7 Kendi rûhumdan size nefh eyledüm diyen ‘ayân
Kalmadı şekkim [ki] Hû ol hâna irdi cân yine
- 8 ‘Aşk içinde kalmadı şabra vücûduñ tâkatı
Tevhîdiñ esrârına hayrâna irdi cân yine
- 9 Bu Sinân Ümmî za‘îfi terk idüp oldı revân
‘Azm idüp sır iline Raḥmâna irdi cân yine

162

- 1 Sır hümâsı pervâz idüp sırru’llâha irdi yine
Maḥabbeti niyâz idüp ‘aşku’llâha irdi yine
- 2 Haḳîkatıñ nihâyeti neydüğünü bilmek için
Kodı cânı ‘aklı gönli ‘ilmu’llâha irdi yine
- 3 Ma‘rifetiñ lübbidür bu kâmil insân gıdâsıdır
Añlar-ısañ mu‘ammâyı şarfu’llâha irdi yine
- 4 Her kemâliñ lezzetiniñ haḳîkatın anda bulup
Terk idüp gayrı varlığı keşfu’llâha irdi yine
- 5 Nûr-ı siyâhiñ neydüğün añlayanadur sözüümüz
‘İzzim celâlim didüğü zıllu’llâha irdi yine
- 6 Dilimdeki ism-i zâtıñ müsemmâsıdır gördüğüm
Be va’llâhi inânursañ hüva’llâha irdi yine
- 7 Ben bu sırrı söylemekden söylemesem hûş yeg-idi
İhtiyârım elde degül maḥvu’llâha irdi yine
- 8 Ser göziyle görenlere çok degüldür sözüüm benüm
Aydan günden ‘ayân oldı sırru’llâha irdi yine
- 9 Zât-ı haḳâyık didüğüm haḳîkatıñ esfelidür
Sırdan öte sır denilen kenzu’llâha irdi yine
- 10 Nûr-ı ‘amâ menziline konup göçen ‘ayân bilür
Görmeyene gümân gelür nûru’llâha irdi yine

- 11 Ümmî Sinân eydür bu sır vuşlatınıñ pertevdür
Söyledügüm ‘aceblemeñ vaşlu’llâha irdi yine

163

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Zâhidâ var atma taşu ol ki Beytullâh ola
Yıkma anuñ kapusın ol evde kim Allâh ola
- 2 Gerçi zâhir göz-ile gördüñ fenâ-ender-fenâ
Gâfil olma bâtını gör **küntü kenzu’llâh** ola
- 3 Ehl-i ‘aşkıñ diñleriseñ vaşfını bir zerre gel
Söylemezdüm işbu râzı **illâ iznu’llâh** ola
- 4 Şöyle bil irmeyiserdür ayağı tozına el
Ehl-i derdiñ ‘aşk elinden çünki fazlu’llâh ola
- 5 Münkir olma sırr-ı veche aç gözüñ baķ sen de gör
‘Âşıkı hayrân iden tevhid-i zâtu’llâh ola
- 6 Ehl-i ‘irfânıñ cevâbın şanmañuz efsânedür
Cân gözinden görilen hatm-i kelâmu’llâh ola
- 7 Vâridât-ı zıkr-i kalbîdür aña ilhâm olan
Cân dilinden söyleyen bize hıttâbu’llâh ola
- 8 Hâş-ıla hâş olmağa hâliş ereirmek gerek
Girüben seyrân idesin kalbi ‘arşu’llâh ola
- 9 Zâhidiñ güftârını fehm eyledüm küllî recâ
‘Âşıkıñ her kavli fi’li hasbeten li’llâh ola
- 10 Cân ilinden câmını şandı bize cân-ı şafâ
Cür‘a’î nüş idevüz cân Habibullâh ola
- 11 Kim ne bilsün zâhirinde çün görinen hırķa şâl
Ehl-i derdiñ belki sırrı ceng-i fazlu’llâh ola
- 12 ‘İlm-i hikmet ehline söyle ledünnî terkîbin
Cân ilinden görilen fehm eyle sırru’llâh ola

- 13 Ey Sinân Ümmî ne bilsün sırr-ı remzi ehl-i zevk
Dersi illâdan okurlar ‘ârif-i bi’llâh ola

164

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 ‘Âlimiñ ‘ilmi gerekdür ‘ilm ü ‘irfân üstine
‘Ârifiñ sırrı gerekdür ‘arş-ı Raḥmân üstine
- 2 ‘Âşıka ḥaḫka’l-yaḫîndan görünür tevḥîd-i zât
Sâlîke seyrân gerekdür ḥûr u ḡilmân üstine
- 3 Dü cihân deyyârınıñ aḫvâlıdur şerḥ itdügüm
Tâlîbe Raḥmân gerekdür câna cânân üstine
- 4 Kâmil insânıñ kemâlın söylerin añlayana
Himmet ü burhân gerekdür kâmil insân üstine
- 5 Faḫrıdur ‘âşıqlarıñ ma‘şûḫ elinden yarası
Derdine dermân gerekdür ḥükm-i Lokmân üstine
- 6 Ḥaḫka bâṭıl ḥânesinden geçmeyen âdem nedür
‘Âşıka evṭân gerekdür ‘ayn-ı imân üstine
- 7 Ey Sinân Ümmî senüñ sırrıñ şâha maḫrem-durur
İRmege merdân gerekdür açma nâdân üstine

165

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Gel beri sırr-ı kerâmet isteyen ḥâl üstine
Bize Ḥaḫdan gör ne ‘izzet açılır fâl üstine
- 2 Gelmişüz **kâlû belâdan** zâtını zıkr itmege
Meylimiz yoḫdur bizüm hiç ḡayrı a‘mâl üstine

- 3 Biz şerî'atla hakîkat bahrınıñ gavvâşıyuz
Gitmedük haqdur yolumuz gayrı aqvâl üstine
- 4 Añladuk mansûb-ı dünyâ bâğ-ı âteşdür şedîd
Hamdü li'llâh konmaduk ol bend-i ağıl üstine
- 5 'Aşka virdük biz cihânıñ şöhretin hem 'izzetin
Şöhretimiz yok bizüm bu dünyede mâl üstine
- 6 Kim ki bâtın 'âleminde geydi 'aşkıñ hil'atın
İstemez gayrı libâs 'âlemde bir şâl üstine
- 7 Zâhirimiz pür-fenâdur bâtınımız pür-beğâ
Biz degülüz Haq yolında gayrı ahvâl üstine
- 8 Kisvemiz hurûf-ı âdemdür kerâmet mazharı
Nakş ider üstâdlarımız mîm elif dâl üstine
- 9 Ey Hudâ luğf eyle sen Ümmî Sinânıñ yolını
Bağla 'aşkıñ zenciriyle gitmesün zâl üstine

166

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Zâhidâ gel 'aşka yâr ol maqşûduñ mesrûr ise
'Aşq elinden tevbekâr ol menziliñ maqşûr ise
- 2 'Aşka hem-râh olmayanlar bulmayısardur halâş
Len terânî perdesinden Mûsî'i gör tûr ise
- 3 Zâhidâ 'aklıñ senüñ bu sırrı âgâh eylemez
Kâfire ta'n eyleme ger 'aşk-ıla ma'mûr ise
- 4 Zîrâ 'aşka küfr ü îmân hâ'il olmaz şöyle bil
Cümle 'âlem ger hicâb-ı nûr ger tennûr ise
- 5 Gûş iderseñ vaşfını diñle deñizden kaçrece
Müstemi' ol bir nefes gel söyleyem ma'zûr ise
- 6 Gerçi 'aşkı vaşf iderse niçe biñ yıllar tamâm
Şerh olunmaz, cümle 'âlem kâtibi meştûr ise

- 7 ‘Aşk degül mi nûr-ı câmi‘ var iden bil ibtidâ
Gerçi Hakkıñ künh-i zâtı lâ-te‘ ayyün nûr ise
- 8 ‘Aşk degül mi nûr-ı câmi‘den kılan ‘arşı binâ
Gerçi Hâlik kudretinden şâni‘ mestûr ise
- 9 ‘Aşk degül mi nûr-ı ‘arşı eyleyen kürsî semâ’
Gerçi kim şems ü kamer cümle nücûm pür-nûr ise
- 10 ‘Aşk degül mi berr ü bahri zâhir iden ne ki var
Ba‘zı maqbûl ba‘zı gerçi yâbis ü mahcûr ise
- 11 ‘Aşk degül mi on sekiz biñ ‘âlemiñ sermâyesi
Gerçi yerler gökler ehli hikmete manzûr ise
- 12 ‘Aşk degül mi kim sekiz cennâtı zeyn iden tamâm
Gerçi Hakkıñ kullarına rahmeti mektûr ise
- 13 ‘Aşk degül mi yedi tamu nârın iden pür-‘azâb
Yakısar Hakkâ Nebîye ‘aşka kim menkûr ise
- 14 ‘Aşk degül mi kenz-i mahfi‘i ‘ayân iden ezel
Ger Muhammed mazhar-ı zâtı muşavver nûr ise
- 15 ‘Aşk degül mi hürmetine zâhir iden Aḥmediñ
Enbiyâ’ ü mürselîniñ cümlesi pür-nûr ise
- 16 ‘Aşk degül mi enbiyâ’ ü mürselîniñ hürmeti
Ger nebîdür ger velîdür her ne kim meşhûr ise
- 17 ‘Aşk degül mi aşı-ı ebrâr u muḳarreb gayrı nâs
Küllî şey’ hep tâkatınca Hâlika meşkûr ise
- 18 ‘Aşk degül mi Âdemi bir niçe yüz yıl ağladan
Muştafâniñ hürmetine ger suçı mağfûr ise
- 19 ‘Aşk degül mi Şîte bunca dürlü şan‘at öğreden
Gerçi Cebra’îl vesîle izn-i Hakk destûr ise
- 20 ‘Aşk degül mi Eyyûbı derde giriftâr eyleyen
Gerçi zikri dem-be-dem hem **messeniye’z-zurr** ise

- 21 ‘Aşk degül mi Ya‘kûbuñ gözlerini kan eyleyen
Gerçi Yûsuf hasretinden cigeri tennûr ise
- 22 ‘Aşk degül mi Yûsufî Ken‘âna sultân eyleyen
Gerçi taqdîr-i Hudâ-yı Kâdir u Ğayûr ise
- 23 ‘Aşk degül mi kim kılan anuñ ‘aşâsın ejdehâ
Gerçi kim Mûsâ bin ‘İmrân-ı Kelîm-i tûr ise
- 24 ‘Aşk degül mi meyyiti ‘Îsâ deminden hay kılan
Gerçi kim mazhar-ı kudret ma‘den-i meşhûr ise
- 25 ‘Aşk degül mi evvel âhır Muştafâniñ devleti
Gerçi anuñ hürmetine külli şey mefhûr ise
- 26 ‘Aşk degül mi hak kılan şer‘i şırât-ı müstekîm
Gerçi [kim] vech-i Muhammeden beri mazhûr ise
- 27 ‘Aşk degül mi Muştafâyı yâre vuşlat bulduran
Gerçi peyk-ile Hudâsı vahdete okur ise
- 28 ‘Aşk degül mi Muştafâyı **kâbe kavseyn** eyleyen
Gerçi **ev ednâ** şarâbından sırası maħmûr ise
- 29 ‘Aşk degül mi Murtażâyı şîr-i Yezdân eyleyen
Gerçi kim evvel Resûle **vâhidün min nûr** ise
- 30 ‘Aşk degül mi yir yüzine nâzil iden dört kitâb
Biri Tevrât İncîl ü Furkân ü ger Zebûr ise
- 31 ‘Aşk degül mi her Nebîden gösteren bir mu‘cizât
Gerçi Hâlik hılkatında kâbiliyyet kor ise
- 32 ‘Aşk degül mi tâlibi bir mürşide kul eyleyen
Bâb-ı Hakdan gerçi hâk-i pâyine yüz sürise
- 33 ‘Aşk degül mi Leylîye Mecnûnı mecnûn eyleyen
Gerçi kim anuñ hayâlinden yol üzre tur ise
- 34 ‘Aşk degül mi cân-verler görüben ‘Abdürezzâk
Gerçi yârniñ yarasından zâr-ı bî-huzûr ise

- 35 ‘Aşk degül mi Ferhâdîñ zâr-ıla tağlar deldügi
Ger Şirîniñ hasretinden âh idüp darb urısa
- 36 ‘Aşk degül mi kim Züleyhâniñ özin nâr eyleyen
Gerçi Ya‘kûb oğlı Yûsuf arada mezbûr ise
- 37 ‘Aşk degül mi ‘âşıkı şevk-ıla ber-dâr eyleyen
Gerçi Bağdâdî **ene’l-hak** söyleyen Manşûr ise
- 38 ‘Aşk degül mi ancalarıñ zâhirin vîrân iden
Gerçi kim bâtın binâsı ‘aşk-ıla ma‘mûr ise
- 39 ‘Aşk degül mi ‘âşıkı hem sırr-ıla sultân iden
Gerçi halk-ı ‘âlem içre ‘âciz ü mağhûr ise
- 40 ‘Aşk degül mi bu Sinân Ümmîyi bülbül eyleyen
Gerçi zıkr-i hâş-ıla ol Hâlîka mezkûr ise
- 41 ‘Aşka her kim ta‘n iderse evvel âhır hürmeti
Yokdur anuñ gerçi ‘ilmi nâm-ıla mağrûr ise

167

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey felek n’itdüm saña hûş bağladuñ bâğ üstine
Urduñ işbu yüregime dağları dağ üstine
- 2 Hûş kaçardum mekr ü sihrîñden senüñ kurtulmayup
Neyleyeyüm hûş getürdüñ sen meni ağ üstine
- 3 Ne ‘aceb nerd oynaduñ oynuñı ey çarh-ı felek
Her neden men kaçdum ise uğraduñ çağ üstine
- 4 Gel yüzüme gülme hergiz ağladursın ‘âkıbet
İçürürsün zehriñi bir gün bal u yağ üstine
- 5 Âferîn olsun senüñ bu sihrîñün üstâdına
İndürürsün kim ki yüksek uçsa duzağ üstine
- 6 Niçe bir ağyâra uyarsın gönül sen âh u vâh
Kaçdıgumca uğradursın sen beni dağ üstine

- 7 Günde bir iş gösterür her bir işi ‘aksinedür
Ey gönül düşme şakın sen bâğçe vü bâğ üstine
- 8 ‘Aşk-ıla kim dü cihânıñ varlığın terk eyledi
Şöyle bil Loqmân ‘ilâcın istemez sağ üstine
- 9 Yalıñuz işbu fenâdan bulmadı kimse halâs
Ey Sinân Ümmî düşegör bir yüzi ağ üstine

168

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey gönül ‘ahde vefâ kııl gel beri gel gir yola
Hâk Ta‘âlâ zıkrını üns eyle bu cism ü dile
- 2 Gel berü gel ‘âkııl-iseñ añla kim bu ma‘ni’i
‘Âşıka bil gam degüldür döst için derd ü belâ
- 3 Evliyâ vü enbiyâ çekdi cefâlar dünyâda
N’eyledi gör ol şehîd-i şâh Hüseyn-i Kerbelâ
- 4 Hâk için anlar bu yolda cân u baş terk eyledi
Sen nice fedâ kıılasın dîniñi cem‘-i mâla
- 5 Bu fenâdur kimseye kıılmaz vefâ yâ ehl-i râh
Gidisersin gör yarağın andadur aşı-ı şılâ
- 6 Yâ İlâhî sen meded eyle ki bu Ümmî Sinân
Aldanup düşmeye tâ kim bunda mekr-ile âla
- 7 Pîr ‘azîzümdür Eroğlı hürmetine kııl nazar
Tâ varup dergâhına ol zâtıñı âsân bula

YÂ’

169

Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün

- 1 Derdiñden âhir dünyede şafâ degüldür yâ Ganî
Yoluña cân olsun fedâ cefâ degüldür yâ Ganî

- 2 Maşşûdumuz öñden şoña budur ki derdiñ vir baña
Derdiñ kime virseñ saña cüdâ degüldür yâ Ğanî
- 3 İster za‘îf pervâneler şem‘iñe karşı yanalar
Yanmakdan özge derdiñe devâ degüldür yâ Ğanî
- 4 Dirseñ baña yüzüñ kara niyâza geldüm ağara
Hağ sâ‘ilin boş göndere revâ degüldür yâ Ğanî
- 5 Biñ kerre yüz biñ kişiniñ cem‘ itseler eksikligin
Bir kaçre fazlıñ mağv ider hağâ degüldür yâ Ğanî
- 6 Cânda çerâğı ‘aşkıñ ‘aşk-ı kadîmiñden yanar
Vaşlıñ bâğına bağ olan hevâ degüldür yâ Ğanî
- 7 Her kişi bir sancağ-ıla varmak diler dergâhıña
‘Aşkıñdan ayırsı bize livâ degüldür yâ Ğanî
- 8 Düşüp hayâliñ cengine senden seni isteyene
Firdevs-i a‘lâ bâğları ‘atâ degüldür yâ Ğanî
- 9 Vaşlıñ şarâbından senüñ bir kaçre mey içen kişi
Biñ cân virürse yoluña bahâ degüldür yâ Ğanî
- 10 Derd ü belâñ meydânına başını top idenlere
Biñ hûrî biñ tağt u sarây beğâ degüldür yâ Ğanî
- 11 Sırrıña sergerdân olan cân u cihândan el çeker
İki cihân zevkı aña şifâ degüldür yâ Ğanî
- 12 Evvel dîvânıñdan uçan ister nişân-ı bî-nişân
Yedi tamu sekiz cinân yuva degüldür yâ Ğanî
- 13 Kevn ü mekânıñ devletin saymaz pula Ümmî Sinân
Genc-i nihân olmayıcağ gınâ degüldür yâ Ğanî

- 1 Ey gönül levhın bilen gel gör anuñ envârını
Niçe hatlar nakş ider okı yâriñ dîvânını
Gör ne zülfe taqılupdur 'âşıkıñ gerdânını
Yâ nice bende giriftâr eyleyüpdür cânını
İsterem Hâk Hâzretinden luğf-ıla ihsânını
Umaram derdin virenden derdiniñ dermânını
- 2 Virmesem bu yolda ben var varımı n'etsem gerek
'Aşkı bâzârında yâriñ cânımı şatsam gerek
Derdi meydânında başım top idüp atsam gerek
'Âkıbet bu yolda ben beni helâk itsem gerek
İsterem Hâk Hâzretinden luğf-ıla ihsânını
Umaram derdin virenden derdiniñ dermânını
- 3 Şabr ideydüm söylemekde hîç qarârım kalmadı
'Âşık oldum vaşlına çün ihtiyârım kalmadı
Şapusında ağlayup turmakta 'ârım kalmadı
Zâtınıñ kurbında âhır intizârım kalmadı
İsterem Hâk Hâzretinden luğf-ıla ihsânını
Umaram derdin virenden derdiniñ dermânını
- 4 Ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at iktidâsından kavî
Geldi bu gönül sarâyın kıldı peydâ bir sevi
Oldı bu dilde revâne 'ilm-i hikmet ma'nevî
Toldı 'aşkıñ 'askeri-y-le nefis ile cânıñ evi
İsterem Hâk Hâzretinden luğf-ıla ihsânını
Umaram derdin virenden derdiniñ dermânını
- 5 Hâsretiñ aḥşamınıñdur pâdişâhım bu figân
Hâzretiñden ayru düşdüm hecr elinden el-emân
Vaḥdetiñ gülzârınıñ bülbüliyem âhır zamân
Dir Sinân Ümmî gözinden acı yaş olup revân
İsterem Hâk Hâzretinden luğf-ıla ihsânını
Umaram derdin virenden derdiniñ dermânını

171

- 1 ‘Aceb bu derdime dermân bulam mı
Yâ bu hasret-ile şöyle kalam mı
- 2 Gözüm yaşı akar çağlar yeñilmez
‘Aceb bir çâre bulunup silem mi
- 3 Gülşâhın yitirmiş Varķaya döndüm
Görüben bir nefes hayrân olam mı
- 4 Hâyâl-i hasret-i derd-i Şîrinden
Varup Ferhâdlayın tağlar delem mi
- 5 Cihân şâhı gibi geçmişem cihândan
‘Aceb gevher kal‘asını bulam mı
- 6 Yûsufın yavı kılmış Ya‘kûblayın
Ağlayu ağlayu görmez olam mı
- 7 Yâhûd bülbül gibi gülzâra karşı
Yana yana bu derd-ile ölem mi
- 8 ‘Aceb Mecnûnlayın yolda otursam
O şâh-ı Leylîmi bir dem bulam mı
- 9 Ümmî Sinân eydür bir derde düşdüm
Kurtulup bir dağı necât bulam mı

172

- 1 ‘Aceb bu fânî dünyâda
Dôstdan vefâ bulmayam mı
Dünüm günüm âh-ıla zâr
‘Ömrüm geçe gülmeyem mi
- 2 N’eylerem ben ad u şanı
Koñ yanayın düni günü
Behey derdlü yürek seni
Dilim dilim dilmeyem mi

- 3 N'iderem ben mâlı mülki
Añlamañ aldanam belki
Meni her dem yaqar şol ki
'Aceb anı bulmayam mı
- 4 Aqar gözlerimiñ yaşı
Oñulmaz baqrımıñ başı
Menüm derdime bir kişi
Düşüp hâlim bilmeyem mi
- 5 Geçüp bâzâr-ı ketretten
İçüp ol yâr-ı vahdetden
'Aceb bu derd-i hayretten
Hergiz 'aqla gelmeyem mi
- 6 Kim ki bula 'aşkıñ
Yolın kimse bilmez olur hâlin
A Sultânım vaşlıñ gülin
Cân bülbüli bulmayam mı
- 7 Ümmî Sinânıñ gör işin
Döst yolına qomış başın
Eydür pirüm gözüm yaşın
'Aceb gelüp silmeyem mi

173

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Görse her kim ol cemâli secdeye qor başını
Qıldı qıble cân ile gören gözini qaşını
- 2 Leblerinden âb-ı hayvân içmeyen hayvânı gör
Nider 'aqlım var diyü ol götürüben başını
- 3 Şad hezârân âferin olsun saña biñ cân-ıla
Medha gelmez söyledüğüm mâhımıñ naqqâşını

- 4 Zâhidiñ efsânesinden kurtaran baş âferîn
‘Aşk-ıla pür-nûr idiser içini ve taşını
- 5 Zühd ü taqvânıñ kemâlin ‘arz ider zâhid baña
Zâtına hayrân olan n’eyler anuñ nakkâşını
- 6 Derdi meydânında her dem **ke’l-ferâş** olan bu cân
Umaram şâhib-‘atâ terk itmeye ferrâşını
- 7 Ol visâli cür‘asından nûş idelden cânımız
Hasret ü hayret firâkı-y-la döküpdür yaşını
- 8 ‘Aşk elinden şöyle bil her kim na‘îme uğradı
Kıldı sükker ü ‘aselden zehr-i kâtil aşını
- 9 Kim ki ol yâriñ dehânından kıgılcım yandurur
Kevn ü ‘âlem men‘ ider mi ol yâriñ ataşını
- 10 Kim ki ‘aşkıñ baırına bandırmadı parmağını
Ko anı kim şol tahâretsüz iliñ kulmaşını
- 11 Ey dirîgâ ol vişâle irmeyeniñ hâline
Bu Sinân Ümmî anuñ-çün gâhi döker yaşını

174

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Devletiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
‘Uzletiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 2 Zâhiriñ gurbetde ise bătınıñ kurbetdedür
Kurbetiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 3 Aç gözüñ fi‘l-i Hudâdur saña ta‘lîm itdügüm
Şan‘atıñdan fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını

- 4 **Fezkürûnî ezkürküm** gör ne dir Rabbiñ saña
Şoĥbetiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 5 Kimseden ĥavf eyleyüp hiç kimseden umma vefâ
Ėayretiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 6 Zâhir ü bâtın münevver kı1 seni tevĥîd-ile
Zinetiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 7 Ba‘zı münkirler tarîkat keşfine olur sebab
‘İşretiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 8 Tâli‘iñ Mürsel Nebî vü evliyâ baĥtındadır
Ni‘metiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 9 Açma râzıñ degme bir kimseye maĥrem olmasun
Sîretiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 10 Uluya ta‘zîm idüp küçüye eyle merĥamet
Ėurmetiñden fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını
- 11 Dir Sinân Ümmî gözüñ aç âĥır olmuşdur zamân
Vuşlatıñdan fâriğ olma bekle Hakkıñ bâbını

175

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Ey gönül baĥ kâ’inâta gör cihânıñ ĥâlini
Âĥır olmuşdur zamânıñ va‘desi gözle bunı
- 2 Zira çok dürlü ‘alâmetler belürdi yir yirin
Meşriğ u mağrib arası geydi cehliñ zulmuni
- 3 Faĥîriñ ĥâlin şorarsañ pür-şikâyet Tañrıdan
Ėırş-ı nefsiñ iğvâsı-y-la şeytân almış şabrını

- 4 Hıbb-i dünyâ balçığı-y-la yaptı hayrın kapusın
Kıplamışdur hırş u gaflet ağniyânın gönlini
- 5 ‘Âlemiñ ‘ilmin şorarsañ şöyledür bahtı müdâm
Ebced ögrense bir oğlan şatmak ister ‘ilmini
- 6 Hırş-ı dünyânın elinden bak mürîdiñ cengine
Açmak isterler meşâyih perdesinden sırrını
- 7 Pîrleriñ göñlinde yokdur hergiz ölüm korkusu
Şanki şol hûb zamândur gözler-iseñ kavlini
- 8 Ne hatunlarda hayâ var ne kız oğlanda edeb
Ne yigitlerde kemâlât var göreler fi‘lini
- 9 Mescidiñ kapularına yaptı evler ‘ankebût
Çün cemâ‘at yok imâmın te’tir itmezdür üni
- 10 Pâdişâhlar dürdi ‘adliñ defterin yakdı oda
Saçdılar begler hâkimler halka zulmüñ odını
- 11 Zülm ü gafletden cihân uş tutuşup par par yanar
Guşşasından kimse bimez kimsenüñ ahvâlini
- 12 ‘Ârif olan bildi İblîs çerisiniñ cengini
Her kişiniñ üstine kıldı havâle cehlini
- 13 Fâ‘il-i muṭlaḳdur ol Hâḳ **kün fe-kân** emrindedür
Her ne isterse kıılır ol kimse yıgmaz hükmüni
- 14 Luṭf anuñdur ḳahr anuñdur derd anuñ dermân anuñ
Luṭf için kııldı havâle ḳullarına ḳahrını
- 15 Ey Sinân Ümmî nazar kııl olma tevḫîdden cüdâ
Pâdişâhlar pâdişâhı yeg bilür ef‘âlini

176

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Hû diyüp döst zâtınıñ ismin şoran gelsün beri
Zât-ı Hâḳḳa irmege ḳaşmın kıran gelsün beri

- 2 Kırduğum erkân-ı Hâkdur ‘ârife günden ‘ayân
Bekleyüp döst eşiginde yüz süren gelsün beri
- 3 Varlığından geçmeyen görmez selâmet devletin
Baş koyup meydân-ı ‘aşka cân viren gelsün beri
- 4 Hâmdü li’llâh ol hâkiqat bâğınıñ bâğbâniyam
Vağdetiñ envârı gülinden diren gelsün beri
- 5 Göñlüme her dem yağan bu tevḥîdiñ ‘irfânıdur
Ma‘rifet kând-ı nebâtından şoran gelsün beri
- 6 Degme evde pâdişâhıñ şem‘i yanmaz şöyle bil
Cân u dilde ‘aşk-ı yârı arturan gelsün beri
- 7 Menzilüm ‘ayn-ı liqâdur yolumuz ‘arşdan geçer
Cân u baş şıgmaz o yolda ser viren gelsün beri
- 8 Sırrını seyr-i ma‘a’llâh sırrına irgürmege
Mâsivânıñ perdesinden kırılan gelsün beri
- 9 Bu Sinân Ümmî bugün ‘aşk bahrınıñ saqqâsıdur
Feyz-i Hâkdan kalb şehrin şuaran gelsün beri

177

Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün

- 1 Sen cânı koyup ‘âşık-ı envâr olursañ gel beri
‘Âr-ıla görmezsin Hâkı bî-‘âr olursañ gel beri
- 2 Her kim ki ister yârını bıraksın elden varını
Dikdüm erenler dârını ber-dâr olursañ gel beri
- 3 Zerḳ u riyâ zühd ü hevâ kılmaz seni yâre revâ
Yekdür dü çeşmi yaş olup dildâr olursañ gel beri
- 4 Hâk kendini sevenleriñ gayrıyı sevmez sevdiğin
Cânı cihânı terk idüp deyyâr olursañ gel beri
- 5 Her kim **belî** dirse bize belkim anuñ dellâliyam
‘Aşk ehline hem-râz olup bâzâr olursañ gel beri

- 6 ‘İlm-i hikmetiñ zerresi vâriṭligi geldi bize
Derd ehliniñ Loḳmânyam tîmâr olursañ gel beri
- 7 Meydân-ı ‘aşkıñ meyniñ kâr-hânesidür ḳurduḡum
‘Aşkıñ şarâbindan içüp ḥammâr olursañ gel beri
- 8 Dôst bâğınıñ mi‘mâriyam vîrâne dildür yapıḡum
Geçüp ḥâristân mülkini gülzâr olursañ gel beri
- 9 Cân mülkini yakmayanıñ mertebesidür mâ sivâ
Yakıp bu ‘şḳ odı ile pür-nâr olursañ gel beri
- 10 Cânın seven irmeyiser ol cânânıñ vuşlatına
Sen daḡı tatlu cânıña aḡyâr olursañ gel beri
- 11 Naḳş-ı ḡayâliñ bâğına bend olma ki merdân iseñ
Terk-i cihân u cübbe vü destâr olursañ gel beri
- 12 Şanma ki dôst bayrâmına ḳurbân iderler her cânı
Dôsta yarar cânıñ olup serdâr olursañ gel beri
- 13 Ümmî Sinân virdi cânı ḳabûl itmediler anı
Dirler ki yan düni günü sen yâr olursañ gel beri

178

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Fe ‘ülün

- 1 Yine deryâ-yı ‘ummân cûşa geldi
Açup germiyyetin ḡurûşa geldi
- 2 Şalındı her taraf mevci kenâra
Atup gevherlerin cünbûşa geldi
- 3 Eter kıldı bugün ‘aşḳ-ı İlâhî
Aşup deryâ-yı vaḡdet başa geldi
- 4 Açıldı ḡazne-i dürr-i ḡaḳâyıḳ
Benüm ‘aḳlum bilüm hep şaşa geldi
- 5 Ki ḡayret eyleyüp vardum ilerü
Benüm varmam aña temâşâ geldi

- 6 Ki bir câm şundi baña sırr-ı vahdet
Ne söyler bu dilim ser-hûşa geldi
- 7 Ki yokdur söylemekde hiç mecâlîm
Yanup hep varlığım ataşa geldi
- 8 Ki gördüm tâkatım yokdur mecâlîm
Oturdum gözlerim çün yaşa geldi
- 9 Sinân Ümmî görüp hayret maqâmın
Özi göynüdi içi taşa geldi

179

- 1 Görüñ ‘aşkı nice hayrân eyledi
Görüñ ‘aşkı nice ‘uryân eyledi
- 2 Maḥabbet âteşi yanar yürekde
Görüñ ‘aşkı nice biryân eyledi
- 3 Atar münkir olan taşı cânıma
Görüñ ‘aşkı nice nişân eyledi
- 4 Zâhide virmedi zâkiriñ zevkını
Görüñ ‘aşkı nice devrân eyledi
- 5 Bulınca gönülde genc-i nihânı
Görüñ ‘aşkı nice vîrân eyledi
- 6 Bir zerrede on sekiz biñ ‘âlemi
Görüñ ‘aşkı nice seyrân eyledi
- 7 Cân gezer kaçrede yedi deryâyı
Görüñ ‘aşkı nice ‘ummân eyledi
- 8 Hakkıñ tevḥîdiniñ zâtın şıfâtın
Görüñ ‘aşkı nice ‘ayân eyledi
- 9 ‘Ârifiñ nuṭqını ḥakka’l-yakîndan
Görüñ ‘aşkı nice ‘irfân eyledi

- 10 Zâhidiñ korkusu tamu yirini
Görüñ ‘aşkı nice bûstân eyledi
- 11 Cemâli bâğından âb-ı revânı
Görüñ ‘aşkı nice reyhân eyledi
- 12 İçelden cür‘asın bezm-i elestiñ
Görüñ ‘aşkı nice mestân eyledi
- 13 Olupdur vücûdum meye kâr-ğâne
Görüñ ‘aşkı nice dükkân eyledi
- 14 Yedi iklîm dört köşeniñ hânıyam
Görüñ ‘aşkı nice sulţân eyledi
- 15 Bu nefsiñ yedügi inkâr aşını
Görüñ ‘aşkı nice îmân eyledi
- 16 Bu ‘aklı bu nefsi cânı emrine
Görüñ ‘aşkı nice fermân eyledi
- 17 Unutdı iğvâsın hannâs u şeytân
Görüñ ‘aşkı nice insân eyledi
- 18 Bu derdiñ çâresi bulunmaz dirler
Görüñ ‘aşkı nice dermân eyledi
- 19 Ledünnî ‘ilmini bildürmek için
Görüñ ‘aşkı nice erkân eyledi
- 20 Bilmez Ümmî Sinân ağı karayı
Görüñ ‘aşkı nice fettân eyledi

180

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Uyaldan ‘aşkına anuñ gerekmez gayrı burhânı
İrelden derdine anuñ gerekmez gayrı dermânı
- 2 Bugün meydân-ı ‘aşk içre meni seyrân ider ol dôt
Çün olmuşam aña seyrân gerekmez gayrı seyrânı

- 3 Murâdın añladum anuñ meni derdi-y-le yandurmak
Anuñ-çün geçmişem benden gerekmez baña biñ cânı
- 4 Kıyıncaç câna İsmâ‘îl aña gönderdi çoç Allâh
Men itdüm cânımı kırbân gerekmez ğayrı kırbânı
- 5 Tecellîden tesellîden geçen bilür bu esrârı
Hayâl-i ‘aşka mihmânım gerekmez ğayrı mihmânı
- 6 Ezel kısmet günü ol Şâh **ene’l-ħaķ** câmını şundı
Tâ ebed olmışam hayrân gerekmez ğayrı hayrânı
- 7 Adı ‘aşkdur yanar cânda bulunmaz degme insânda
Olupdur cân aña fermân gerekmez ğayrı fermânı
- 8 Kime bir zerresi irse mekânın lâ-mekân eyler
Fiğân u zâr ider her dem gerekmez ğayrı evtânı
- 9 Murâd insân-ı kâmilden bu ‘aşka ħaznedâr olmak
Göñül tahtı aña dükkân gerekmez ğayrı dükkânı
- 10 Zehî mürşid-i merdâne bu yolda irdi ol ħâna
Bu sırra kim ki **lâ** dirse gerekmez ğayrı merdânı
- 11 Sinân Ümmî **ene’l-ħaķķı** görüñ ‘aşkdan ‘ayân eyler
‘Ayâna irişen gelsün gerekmez ğayrı a‘yânı

181

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Varlığım ben ‘aşka virdüm döstlar hîç kalmadı
Her ne kılsam ħükm anuñdur düşmana suç kalmadı
- 2 Aħmediñ mi‘râcına gör çünki ‘aşķ oldu burak
Sırr-ı Ĥaķķa vâşıl oldu menzile geç kalmadı
- 3 Sûfiyem hem şâfiyem ‘aşķ eyledi tâhir beni
Mü‘minem zâhir ü bâtın taş olup iç kalmadı
- 4 Sürdi ħükmin ‘aķla câna nefse tene ‘aşķ-ı derd
‘Adl u dâd oldu vücûdum kimseye güç kalmadı

- 5 İrmedi ‘aqlum cihânda zâhidiñ kavğâsına
Bâb-ı ‘aşkı bekleyenler görmişem aç kalmadı
- 6 Toğrıdur özüm haqâyık ehliniñ güftârına
Haq didüm nâ-haq dimen gönlümde bir pîç kalmadı
- 7 Ehl-i ‘aşkıñ tevhîde inkârı yokdur her nefes
Lâ diyüp ol münkiriñ kalbi gibi tuç kalmadı
- 8 Yâr olaldan ‘aşka ben yâr oldu baña çâr yâr
Od u şu toprağ u yeldür dört olup üç kalmadı
- 9 Añladum Ümmî Sinâniñ ‘aşk-ıla yâr olduğın
Anuñ-içün bir göñülde ârzû bir kaç kalmadı

182

- 1 Gel ey göñül bu varlıqdan geç imdi
Bu sözden guşşayı özden seç imdi
- 2 Gel ey devlet beqâ bulsam diyenler
Cihândan cîfeler gibi kaç imdi
- 3 Mağabbet şem‘ini uyar bu dilde
Gider gafleti cân gözin aç imdi
- 4 Taqup gerdâniña bu ‘aşk ipini
Melâmet tonın e[]niñe biç imdi
- 5 Dögüben gögsüñi yırtup yaqañı
Gözüñden kan-ıla yaşlar saç imdi
- 6 Gel ey tâlib erenler şöhetinde
Hû diyüp ‘aşk-ıla serden geç imdi
- 7 Eger bu derd-ile bil kim ölürseñ
Ulu devlet başa kondı göç imdi
- 8 Nice bülbül gibi feryâd idersin
Hüviyyet mülkine karşı uç imdi

- 9 Var ol vahdet bâğına döst iline
Şarâb-ı selsebîl anda iç imdi
- 10 Kıyamazsañ eger ‘aşka ulaşma
‘Âşıkların cânı kurbân koç imdi
- 11 Sinân Ümmî cânı başı terk eyle
‘Aşk-ıla ol yâre toğrı kaç imdi

183

- 1 Allâh bizi dâr eyleme
Ki ‘izzîñ celâliñ Hakkı
Yerimizi nâr eyleme
Ol nûr-ı cemâliñ Hakkı
- 2 Eksüklüyem öñden soña
Yüz sürüyü geldüm saña
Luţf eyle rahmet kıl baña
Kendi zü’l-me’âliñ Hakkı
- 3 Ayırma toğrı yoluñdan
Giderme zikriñ dilimden
Virdigiñ kudret eliñden
Maĥlûka nevâliñ Hakkı
- 4 ‘Âşıkları ĥayrân iden
Bağrın yaqup biryân iden
Cân gözi-y-le seyrân
İden ‘aşkıñda ĥayâliñ Hakkı
- 5 ‘Aşkıñla bizi yâr eyle
Ķalbimizi pür-nûr eyle
Zâtıñda bizi var eyle
Birsin bî-zevâliñ Hakkı
- 6 ‘Âkıllar âğâh itmeyen
‘Âlimler irüp yitmeyen
‘Ârifleriñ el Ķatmayan
Ĥikmet-i kemâliñ Hakkı

- 7 Ne eksile rahmetiñde
Yüzem deryâ-yı zâtıñda
Habîbiñ kurb-ı zâtıñda
Vuşlat-ı vişâliñ Hakkı
- 8 Sen Çalabiñ göndürdigi
Dillerde söylendürdigi
Cebrâ'iliñ indürdigi
Göklerden inzâliñ Hakkı
- 9 Derdiñe düşen cânlarıñ
Yoluña baş virenler
'Âleme şâh olanlarıñ
Geydükleri şâliñ Hakkı
- 10 Azmışlara bencileyin
Gösterivir yol kolayın
Ki bir dahı sencileyin
Yok olan emtâliñ hakkı
- 11 Ümmî Sinân dir yâ Vedûd
Sundum şaña elimi tut
İrişen olur bî-vücûd
Sırrıñda ahvâliñ Hakkı

184

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1 Bize Firdevs-i a'lâdan dîzârıñ zevkı hûş geldi
Gören 'aşıklara âh-ıla zâruñ zevkı hûş geldi
- 2 Alursañ yoluña cânım fedâ olsun senüñ yâ Rab
Hıyâliñ câna bey' eyler bâzârıñ zevkı hûş geldi
- 3 Görüben verd ü reyhânı öter cân bülbüli her dem
Gerekmez bâğ u bûstânı gülzârıñ zevkı hûş geldi
- 4 Bugün Manşûr-ı Bağdâdıñ kemâlin 'azm ider cânım
Yoluñda cân u ser virüp tozarıñ zevkı hûş geldi
- 5 Hezârân kâmil ü dâna senüñ vaşfiñ okur yazar
Bize 'aşkıñ kitâbını yazarıñ zevkı hûş geldi

- 6 Kimi ‘âbid kimi zâhid şızup yoluñda kâl olmuş
Bize külhân-ı zikriñde zarâruñ zevkı hûş geldi
- 7 Nazar kııl bu Sinân Ümmî yoluñda komasın varlık
Ki zirâ iki ‘âlemden güzârıñ zevkı hûş geldi

185

- 1 Var varından geçmeden ol hân ele girsin mi
Derd ü belâ çekmeden âsân ele girsin mi
- 2 Kulluğa bel bağlayup şular gibi çağlayup
Gice gündüz akmadan ‘ummân ele girsin mi
- 3 Ciger biryân olmadan gözüñ giryân olmadan
Vaşlı bâğında anuñ seyrân ele girsin mi
- 4 Bülbülleyin dem-be-dem âh u feryâd itmeden
Dôst cemâli dâlında reyhân ele girsin mi
- 5 Ya‘kûblayın bir zamân kıılmadan âh u fîgân
Mısr iline şâh olan sultân ele girsin mi
- 6 Eyyûb gibi dem-be-dem şabr itmeden kişiniñ
Dôst ilinden derdine dermân ele girsin mi
- 7 Ümmî Sinân var yüri dergâhına yüz süri
‘Aşk-ıla kul olmadan Sübhân ele girsin mi

186

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1 Şarâb-ı ‘aşk-ıla sen gel bizi mest eyle ey sâkî
Göñül pervânesi şem‘a göyünsün görsün işrâkı
- 2 İlâhî kudretiñle kııl münevver kalb-i insânı
Beşer fehmi kalup ‘âciz unutsun mekr-i âfâkı

- 3 Maḥabbet nûr-ı-y-la pür kııl müzeyyen cism gülzârın
Görüp cân bülbülü ötsün okısun ḥüsn-i esbâkı
- 4 Revâ kııl rûḥ-ı sultânı musallaḥ yedi iklîme
‘Acem Rûm u Yemen şâhı bize eylemesün daķı
- 5 Yedi ismiñ tokuz burca kıılursa ḥükmini cârî
Semâvât üzre a‘lâdan kıurulsun nûr-ı eṭbâkı
- 6 Yedi deryâ yedi dayre yedi kat gök tokuz eflâk
İçinde tevḥîd-i zâtıñ bulunsun cümle revnâķı
- 7 Sinân Ümmî bugün kalbe umar senden nazâr yâ Hû
Selâmet eyle yâ Rabbi çü sensin Kâdir ü Bâķî

187

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1 Ey gönül geç bu fenâdan şöyle bî-‘âr ol yüri
Bülbül iseñ ol gül için dün ü gün zâr ol yüri
- 2 Var ḥâliñe meskenet bağla öziñe kııl sükût
Kimsenüñ ‘aybın yüzine urma settâr ol yüri
- 3 Bil saña lâyıķ olan ol Ḥâliķa ḥamd ü tenâ
Cümleyi andan bilüben şıdķ u ikrâr ol yüri
- 4 **Fezkürûnî** ol dün ü gün dürişügör derd-ile
Ḥâl içinde hem-dem-i Seyyid-i Muḥtâr ol yüri
- 5 Ol cemâliñ vaḥdetine irmek isterse cânıñ
Terkini ur dü cihânıñ ‘aşķ-ıla yâr ol yüri
- 6 ‘Asker-i nefsi tâlân eyle gider bîgâneyi
Bu vücûduñ ḥânesine miṭl-i Ḥaydâr ol yüri
- 7 Eyle şâzî kııl cemâ‘at zümre-i rûḥânîyi
İrişüp vaşl-ı sürûra ehl-i dildâr ol yüri
- 8 Gör **ene’l-ḥaķ** menzilini Mansûr-ı Bağdâd gibi
Merd iseñ bu ḥâl içinde sırr-ı ber-dâr ol yüri

- 9 Ey Sinân Ümmî nisâna irdi çün kim bu şadef
Kadrini bil baħr içinde dürr-i şehvâr ol yüri

188

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1 Gel berü diñle haķâyıķ iliniñ vaşşâfını
Nice seyrân eylemiş gör 'âlemiñ etrâfını
- 2 Kananı bir sarrâf-ı gevher diñleye aħbârımı
Terk ide dilden vefâsız ehl-i kâliñ lâfını
- 3 Her ne yaña baķsam anda hep görinen cümle döst
Kimse bilmez işbu 'âlemde anuñ 'arrâfını
- 4 Gel berü vaşl-ı haķîkat bulmaķ isterseñ ey yâr
Ėayret eyle ır gözüñden sen bu nûnun kâfını
- 5 Ol haķîkat iķlîminiñ pâdişâhın görse kim
Terk ider mülk-i Süleymân olsa kûh-ı Kâfını
- 6 Nice biñ Yûsuf Züleyhâ kapusunda muntazır
Görmek için bir dem anuñ vechiniñ züllâfını
- 7 Nice biñ Mûsâ tecellîsinden itmişler sücûd
Keşf idüp bildürmek için vaşlınıñ şerrâfını
- 8 Nice biñ Hızır-ıla İlyâs âb-ı hayvân içmege
Leblerinden hep yolında şarf ider maşrâfını
- 9 Nice yüz biñ evliyâ vü enbiyâlar bendesi
Nice diyem ben bu 'âlem şâhınıñ evşâfını
- 10 Evliyâ vü enbiyânıñ 'ilmi yokdur anda hîç
Maħv ider ol nice yüz biñ kâşifiñ keşşâfını
- 11 Hûb cemâlından münevver vechini her kim göre
Terk ider mülk-i Süleymân olsa kûh-ı Kâfını
- 12 Ol vişâli Ka'besin bir dem ziyâret itmege
Vire bir kimse niçe biñ haccınıñ tavvâfını

- 13 Ey Sinân Ümmî bu sırrı sen niçün fâş eyledüñ
Kim ne bilsün ol haqîkat dürriniñ şarrâfını

189

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Gel berü şarrâf-ısañ gör gevheriñ ra'nâsını
Ehl-i 'îrfân olmayan bilmez bunuñ ma'nâsını
- 2 Kimse bunda bir kemâle irişüp kılmaz hüner
Tuta gelmeyince evvelden anuñ sevdâsını
- 3 Seyr-i cânân eyleyendür 'ârif-i bi'llâh olan
Nefsi terk idüp bulandur rûhuñ âşinâsını
- 4 Kimsenüñ göñli sarâyında bulunmaz pâdişâh
Yapmayınca fazl-ı Haqq evvel anuñ binâsını
- 5 Her kimüñ başında evvel tâc-ı devlet kondısa
'Aşk içinde bunda anuñ gel gör istignâsını
- 6 Niçe biñ âdem içinde kâmil insân kanda var
Añladuñsa işbu sırdan geç bunuñ gavğâsını
- 7 Kimseler aldanmasun **kalû belâ** şehrinde kim
Sen umar mısın o yolda azanıñ oñmasını
- 8 Şöyle bil kim Haq Ta'âlânıñ işi yañlış degül
Her ne kılsa ibtidâ 'âlimdür intihâsını
- 9 Vâhid ü Qahhâr oldur derd anuñ dermân anuñ
Kim tıyarsa işbu remzi terk ider da'vâsını
- 10 Dağı bundan içerüden söylerisem bir haber
Mağv ider hayret cihânıñ nûrınıñ zıyâsını
- 11 Nâs-ı nâdân arasında gevheriñ hûr olmasun
Ey Sinân Ümmî şağın açma göñül haznasını

190

- 1 Yağmaladı gönümi benüm biñ biñ bendeli
Düşdüm ‘aceb sevdâya görüñ yine ben deli
- 2 Kødum nâmûsı ‘ârı kılam âh-ıla zârı
Dağıdam berg ü bârı çün dinüldüm ben deli
- 3 Ol haqîkat bahrınıñ dürrin dökem bâzâra
‘Ârif olan söylesün nedür anuñ şandalı
- 4 Sındı gönül şîşesi dökdi gülâbın yire
Reyhân idüp almağa vây bir eli fendeli
- 5 Münkirlere karşı gel yârı ‘uryân eyleme
‘Aklıñ evinde otur gel yeter uşlan deli
- 6 Kâl ü kîliñ bâğına bağıdur başdan başa
Niçe pervâz eylesün şol ayağı kündeli
- 7 Her nefes ‘âşıqlarıñ nuţkundan yâ Hû gelür
Ağır başdı ‘âr olur duyduñ sen ben deli
- 8 Hayrân olan ezelden ayık olmaz tâ ebed
Yaşlılarıñ Yaşlısı halka ne yaman deli
- 9 Ümmî Sinân sen bugün açarsın gizli düğün
Söylenecek söz midür meger olduñ sen deli

191

- 1 Leylek binâ yapmağa cem‘ eylemiş çamırı
Kurna düzer kabakdan hammâmcılık zamîri
- 2 Kartal kâdîlik almış şakşağan muhızır olmuş
Kurbacı yeşil giymiş eydür benem emîri
- 3 Kuzgun karpuz eylemiş bir ardıcıñ başına
Çıkmış bir şu bağası uğurlayup kemiri
- 4 Dirdük kavağ yaprağın kaftân idüp geymege
Şırtında kara kiçe kürk geyersin şâmırı

- 5 Un yoğurduñ şamradan etmek idüp şatmağa
Key şaķın ekşidürsin gâfil olma ħamîri
- 6 Kuyumcısın kalpazan usta görsin iş bozan
Altun gümüş şatarsın bakır-ıla demiri
- 7 Ümmî Sinân bu sözüñ ma‘nîsini añlayan
İbrâhimiñ putunu bulsa yıkar yemiri

192

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Mü‘mine rahm itmeyen şeytân müselmân olmadı
Nefsini fehm itmeyen insân müselmân olmadı
- 2 Sünneti zâhirde kalan kişiniñ yok sünneti
Rûh-ı insânî dinen oğlan müselmân olmadı
- 3 Ey muķallid nefsiñi kibre ‘imâret eyledüñ
Gel bu ‘aşķıñ nârına sen yan müselmân olmadı
- 4 Hâķ Muhammed yolına girdüm diyen kimse bugün
Görmediyse söylese yalan müselmân olmadı
- 5 Kılmadı Hâķķa tevekkül câhiliñ gör nefsinin
Ħaml ider kim içmege ol ķan, müselmân olmadı
- 6 Ehl-i inkârıñ gözine gör ki zulmet perdesi
Şaplamışdur küfr-ile tuğyân müselmân olmadı
- 7 Nefsine fermân olup cân iķlîmin eyler ħarâb
Lâ diyüp **illâ** dimez ol ħân müselmân olmadı
- 8 Ey Sinân Ümmî dalâlet zümresinde ķalma sen
TevĦîdi inkâr iden inân müselmân olmadı

193

- 1 Yâ Rabbenâ ferd ü aĦad nice yuna yüz ķarası
LuĦ idüben eyle meded senüñ eliñde ķâresi

- 2 Nefsim baña olmadı yâr çün eydürem âh ile zâr
Hîç ögüdüm kılmadı kâr Allâh işin oñarası
- 3 Bağladı hırşa özümü kapladı gaflet gözümü
Udli düşürdi yüzümü oldum anuñ âvâresi
- 4 İblîs gelüp tedbir ide hannâs ile el bir ide
Ya'nî ki Hağdan dûr ide ister beni aparası
- 5 Nefs yoluma tuzak kırar ol beni yolumdan ırar
Yâ Rab elinden sen kırtar oldum anuñ mekkâresi
- 6 'Aql-ı ma'âş dir işlesem nefs-i ma'âş dir ki yesem
Hırş eydür ki şöyle kısam özge cidâldur arası
- 7 'Aql-ı ma'âd eydür benüm tâ'at-ıla geçse günüm
Nefs-i ma'âd eydür aña ben râzıyam ne çâresi
- 8 'Aql u rûhânî dir cihân nemdür benüm kevn ü mekân
Gel baña dôstdan vir nişân oldum anuñ sükâresi
- 9 'Aql u sırdan gelür haber kılsam derûnîden sefer
Mağv u ğarka bulsam zafer kıalmasa ağı kıarası
- 10 Bunca sürdi hüküm beni ne düni bildüm ne günü
Kınkısına fermân olam yokdur mecâlüm varası
- 11 Ben bu işe hayrân iken bunca nâra giryân iken
Âvâre sergerdân iken irişdi 'aşk cân pâresi
- 12 Gördi vücûdum pür-cidâl el virmedi şabra mecâl
Kırdı hümâyûn köşk ü taht çalındı kös naqqâresi
- 13 Sürdi hüküm her kûşeye ya'nî çürük endîşeye
Bir kisveden baş çıkartdı bir oldı yüz biñ pâresi
- 14 Kılmadı ğayrı iktizâ cümlesi itdi el-vedâ'
Kıamu varın yakdı oda oñdı yürekde yâresi
- 15 Sultân eyleye bu cânı ya'nî ki rûh-ı insânı
Hükm eyleyüp devr-i zamân açıldı hoş settâresi

- 16 Ümmî Sinânı gör yine kalmadı baş-ıla cânâ
‘Aşk-ıla taldı ‘ummâna gözleñ neler çıkarası

194

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Diñle gör ahvâli nedür ‘âşıkıñ merdânını
Top idüp meydâna geldi başını hem cânını
- 2 Dü cihânıñ cevriñi kendülere yâr itdiler
Meskeni oldı bularuñ gör belâ meydânını
- 3 Derdiñe dermân gerekse derde müştâk ol yürü
Derde mihmân olmayanlar bulmadı dermânını
- 4 Şâh-ı Mısrıñ zülfine müştâk ola Ya‘kûblayın
Terk idiser mülkini câh-ı cinân Ken‘ânını
- 5 Baht-ı devlet şâhibi her kim ki İsmâ‘îl-durur
Cehd idüben yâre kurbân eyledi gör cânını
- 6 Kim şehîd olmağ diler hağğa’l-yakîn ‘âr eylemez
Arayup bulur cihânda Kerbelâ meydânını
- 7 Mürşidiñ meydânı-durur şad hezârân Kerbelâ
Anca ‘âşık yâre karşı ağıdurlar kanını
- 8 Ğam yimez hergiz belâ bendi ile bend eyleyen
Ol Muhammed Muştafâ kağârına kârbânını
- 9 Ey Sinân Ümmî şakın kim ehl-i zerka kılma fâş
Sen nihân it kılma izhâr ‘âşıkıñ erkânını

195

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün

- 1 Muhammed mazhar-ı zâtıñ degül mi
Dağı kevneyne rahmetiñ degül mi

- 2 Bi-ḥamdi'llâh adımız oldu insân
Senüñ cân bize mürvetiñ degül mi
- 3 Oğudum sûre-i **Seb' u'l-metânî**
Delilim çünki âyâtıñ degül mi
- 4 Kelâm-ı Hağ-durur añladum İhlâş
Beyânı zât u şifâtıñ degül mi
- 5 'Âşıkıñ kalbini envâr iden çün
Dilindeki ism-i zâtıñ degül mi
- 6 Gören sen gösteren sensin İlâhî
Mü'miniñ kalbi mir'âtıñ degül mi
- 7 Kime kim irmedi 'aşkıñ zülâlî
Hemân 'ayn-ı mazarrâtıñ degül mi
- 8 Şu kim ta'n eyleyen ehl-i sürûra
Cehennem ol şekâvâtıñ degül mi
- 9 Oğuyan ismiñi her dem dilinde
Çün ol tevḥîd ü vaḥdetiñ degül mi
- 10 Ledünnî 'ilminiñ dilde zuhûrı
Gelen ilhâm vâridâtıñ degül mi
- 11 Baña üstâdımıñ kılduğı irşâd
Ḥâş-ı 'ilmi mühimmâtıñ degül mi
- 12 Bize mürşid olan 'ayne'l-yakîne
Senüñ fazl u 'inâyâtıñ degül mi
- 13 Fenâ-ender-fenâ olan ne hûşdur
Gümân ehline itbâtıñ degül mi
- 14 **Len tenâlü'l-birra hattâ tünfikû**
Oğundı çünki âyetiñ degül mi
- 15 Cemâliñ derdini kimden alursañ
'Azâbı nâr-ı ḥasretiñ degül mi

- 16 Sinân Ümmî çün oldı ‘aşka mihmân
Bilindi câna vuşlatın degül mi

196

- 1 Sen sende seyrân iderseñ
Aḥz idegör yedu’llâhı
Cân dôsta mihmân iderseñ
Oḳı gör tevḥıdu’llâhı
- 2 Olursañ zâtına tâlib
Gelesin cümleye gâlib
Nebilere hem-dem olup
Nûş idegör zâtu’llâhı
- 3 Ey zâhid-i ehl-i varak
Var zühdüñi elden bırak
Şular gibi çağlayup ak
Bul sen de vâhidu’llâhı
- 4 Virdüm haber saña şâfi
Urma yüri kır lâfi
Görürseñ zâtını şâfi
Olasın şâhidu’llâhı
- 5 Çokdur me‘ânî insânda
Aç gözüñ kalma yabanda
Dilerseñ bulasın sen de
Nişân-ı maḳşadu’llâhı
- 6 Kılupdur fakr-ıla faḫrı
İki ‘âlemleriñ faḫrı
Nûş ider dôst için zehri
Göregör aḫmedu’llâhı
- 7 Her kim bunda gelüp-durur
Hasret baḡrın delüp-durur
Ümmî Sinân bulup-durur
Anuñ-içün mürşidu’llâhı

Mazhar-i Sultân vefat itdükde**Ümmî Sinân Hazretleri buyurmuştur:***

Arzûlayup geldüm yine kapuña
 Efendim Mazharî Sultân kandasın
 Yüz sürmek isterüz senüñ tapuña
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

Gerçi vâşıl olduñ sırr-ıla Hakkâ
 Size menzil oldu bu dâr-ı beğâ
 Niçe katlansun yürek bu firâka
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

Hakkıñ fazlı ile halkı toylayan
 Hem ma‘rifet güllerini yıylayan
 Evvel-i recebde sefer eyleyen
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

Dervîş olan teslîm gerek pîrine
 ‘Âşıklar yanmasun firkat nârına
 Oğlını halîfe koyan yirine
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

Kâmil olmaz eriñ biñde birisi
 ‘İlm-i ledünnîden virmege dersi
 Kutbü’l-irşâd evliyânıñ vâriği
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

‘Âşıklarıñ sizden gitmez eleme
 Evvel Allâh böyle çalmış kalemi
 Hayâliñ cânıma mihmân ola mı
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

Ümmî Sinân eydür ihsân eylegil
 Derde düşdüm baña dermân eylegil
 Bu cânım yoluñda kurbân eylegil
 Efendim Mazharî Sultân kandasın

* E 55 ve 76 (derkenarda).

198

Kıt'a

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bir kişiden şey' recâ itseñ velâkin olmaya
Olmaz şey' isteyen kes küsmeden korkulmaya
Maşlahat iş bitüren gönül yapanlar 'arş yapar
İş bu remziñ ma'nisini degme nâdân bilmeye ne

199

Müfred

Mefâilün Mefâilün Feûlün

Kerem ehli kerem kılmak keremdür
Keremsizden kerem ummak kir emdür

200

Müfred

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her bir iş bitmez cihânda yetmeyince sâ'ati
Tâ ezelden böyledür çün **küntü kenziñ** hikmeti